

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL MERTHYR TUDFUL

HUNANASESIAD

Cyfnod Adrodd:
2024-2025

Mae'r adroddiad hunanasesu corfforaethol blynyddol hwn yn bodloni ein dyletswydd fel y nodir yn Neddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Cynnwys

Rhagair	3
Cyflwyniad	4
Ynglŷn â'r Ardal.....	5
Beth yw Hunanasesiad?.....	6
Ein Dull o Hunanasesu	6
Gweledigaeth, Gwerthoedd ac Amcanion Strategol.....	8
Cyllid, Cyllidebau a Gwariant	9
Penderfyniadau allweddol a wnaed yn ystod y flwyddyn	10
Ymgysylltu ac Ymgynghori.....	11
Adborth craffu a dderbyniwyd dros y 12 mis diwethaf	14
Beth mae ein rheoleiddwyr yn ei ddweud	16
Mesurau Perfformiad Allweddol	17
Amcan Llesiant 1 - Merthyr Tudful uchelgeisiol sy'n canolbwytio ar ddysgu	18
Amcan Llesiant 2 – Merthyr Tudful iachach	28
Amcan Llesiant 3 – Merthyr Tudful Diogel a Ffyniannus.....	40
Amcan Llesiant 4 – Merthyr Tudful Glân a Gwyrdd	49
Cefnogi'r Cynllun.....	56
Data sydd ar gael yn genedlaethol	77
Ein Cynllun Gweithredu	79
Deddfwriaeth	85
Crynodeb o'r cynnydd yn erbyn dyletswydd statudol: perfformiad	88
Ardystio ein Hadroddiad Hunanasesu Corfforaethol 2023-2024	89
Dweud eich dweud	89

Rhagair

Fel yr adroddwyd y llynedd, rydym yn parhau i adeiladu ar ein profiadau ac yn ystyried adborth o wahanol ffynonellau, i gryfhau ein Cyngor ymhellach. Yn yr adroddiad hwn, rydym yn edrych ar sut rydym yn cyflawni ein hamcanion llesiant (fel rhan o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015) yn ogystal â pha mor hir yr ydym yn bodloni ein gofynion a nodir yn Neddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, ar gyfer blwyddyn ariannol 2024/25.

Y Cynllun Llesiant Corfforaethol yw prif gynllun y Cyngor. Mae'n nodi ein hamcanion, ein canlyniadau a'r hyn yr ydym yn ei wneud i'w cyflawni. Mae'r adroddiad hwn yn edrych ar sut rydym yn cyflawni yn erbyn ein Cynllun Llesiant Corfforaethol. Rydym wedi parhau i gydweithio ag eraill a chanolbwyntio ar gyflawni ein blaenoriaethau, er enghraifft y gwaith rydyn ni'n ei wneud ar draws y rhanbarth fel rhan o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Mae ein holl ddogfennau strategol yn nodi'r cynlluniau sydd gennym sy'n ein helpu i gyflawni ein hamcanion. Yn ein hunanasesiad rydym hefyd yn ystyried pedwar piler lles, sef: economaidd; cymdeithasol; diwylliannol; amgylcheddol.

Gan ddysgu o flynyddoedd blaenorol, rydym wedi parhau i ganolbwyntio ar ddarparu ein gwasanaethau drwy ddefnyddio'r pum ffordd o weithio fel y nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, yn enwedig o ran sut rydym yn integreiddio ein strategaethau ac yn adeiladu ar y cydweithrediad sydd wedi bod ar waith wrth ymateb i'r pandemig. Mae hyn wedi ein galluogi i ganolbwyntio llawer mwy ar yr hyn sydd angen ei wneud i gyflawni ein hamcanion i'n preswylwyr. Dangoswyd hyn gan y gwaith a wnaed drwy gydweithio â phartneriaid o bob rhan o Gwm Taf Morgannwg i ymgysylltu â'r cyhoedd ac eraill i ddatblygu ein Aseiad o Anghenion Poblogaeth ac Aseiad Llesiant, y ddau ohonynt yn cael eu defnyddio i adeiladu ein cynllun llesiant corfforaethol.

Rydym wedi parhau i roi mwy o bwyslais ar sut rydym yn monitro ein perfformiad yn erbyn anghenion ein cymunedau ac rydym yn parhau i wella ein dealltwriaeth o ddata a'i ddefnyddio i wneud penderfyniadau mwy gwybodus.

Yn yr adroddiad hwn, rydym yn nodi sut rydym yn defnyddio ein hadnoddau, effeithiolrwydd ein swyddogaethau a'n llywodraethu. Rydym yn ystyried ein gweithgareddau ymgysylltu ac ymgynghori yn enwedig gyda phobl leol, ein staff, busnesau a'n Undebau Llafur. Byddwn yn defnyddio canfyddiadau'r adroddiad hwn i'n helpu i asesu ein hunain yn barhaus. Rydym am fod mor effeithlon, effeithiol ac economaidd wrth gyflawni ein canlyniadau i'n preswylwyr nawr ac yn y dyfodol.

Brent Carter
Arweinydd y Cyngor

Ellis Cooper
Prif Weithredwr

Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hunanasesu corfforaethol blynyddol hwn yn bodloni ein dyletswydd fel y nodir yn Rhan 6 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Diffinnir hunanasesiad gan Lywodraeth Cymru fel "ffordd o adolygu'r sefyllfa bresennol yn feirniadol ac yn onest i wneud penderfyniadau ar sut i sicrhau gwelliant ar gyfer y dyfodol".¹ Gan fod Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 "wedi'i chynllunio i fod yn ddull mwy symlach, hyblyg, a arweinir gan y sector at berfformiad, llywodraethu da a gwella",² rydym wedi defnyddio'r dull hwn wrth ddatblygu'r adroddiad hwn a llywodraethu perfformiad ond rydym yn dal i ystyried egwyddorion cadarn fel meincnodi ac ystyried cynaliadwyedd.

Yn yr adroddiad hwn, rydym yn nodi'r casgliad i ba raddau y gwnaethom fodloni ein gofynion perfformiad yn 2024/25. Fel yn y blynyddoedd blaenorol, rydym wedi nodi'r camau yr ydym wedi'u cymryd ac y byddwn yn eu cymryd i fynd i'r afael â'n canfyddiadau fel y gallwn wella a chynyddu'n barhaus i ba raddau y gallwn fodloni ein gofynion perfformiad. Bydd hyn yn cynnwys camau tymor byr (ar unwaith i, ac yn cynnwys y flwyddyn nesaf, h.y. 1 flwyddyn), tymor canolig (2 i 5 mlynedd) a hirdymor (5 mlynedd a mwy). Byddwn hefyd yn asesu cynnydd wrth gyflawni ein hamcanion llesiant ar gyfer yr un flwyddyn.

Fel corff cyhoeddus, rydym wedi ymrwymo i gynnal datblygu cynaliadwy. Mae hyn yn golygu gwella'r ffordd y gallwn gyflawni ein lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Mae hyn yn dechrau gyda gosod a chyhoeddi ein hamcanion llesiant sy'n ein helpu i wneud y mwyaf o'n cyfraniad at y saith nod llesiant cenedl (a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015). Mae ein cynllun llesiant corfforaethol yn nodi ein themâu a'n hamcanion llesiant, a fydd yn gadael i ni wybod os yw pethau'n gwella.

Yn 2024/25 fe wnaethom adolygu a diweddarau ein fframwaith rheoli perfformiad ac ailgyflwyno hunanwerthuso gwasanaeth a chynllunio gwasanaeth. Roedd hyn yn ein galluogi i ddatblygu ein cynllun cyflawni blynyddol yn 2025. Mae'r gwaith hwn yn llywio ein hunanasesiad corfforaethol a'r cynllun gweithredu isod yn yr adroddiad hwn.

Fe wnaethom adolygu ein trefniadau rheoli risg corfforaethol ochr yn ochr â'n rheoli perfformiad. Fel rhan o'r gwaith hwn, fe wnaethom ddiweddarau ein templed cofrestr risg gorfforaethol (CRR). Mae hyn yn cynnwys ein heriau allweddol a sut rydym ni'n mynd i fynd i'r afael â nhw.

¹ Canllawiau statudol ar Ran 6, Pennod 1 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

² Perfformiad a llywodraethu prif gynghorau - Canllawiau statudol ar Ran 6, Pennod 1, o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021; Llywodraeth Cymru; Mawrth 2021

Ynglŷn â'r Ardal

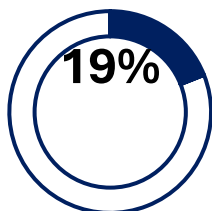
Wedi'i lleoli yn ardal Blaenau'r Cymoedd, tua 20 milltir o brifddinas Cymru, Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yw'r awdurdod lleol lleiaf yng Nghymru ac mae'n sefyll o fewn Prifddinas-Ranbarth Caerdydd. Mae Cyfrifiad y DU 2021 yn dangos y ffeithiau a'r ffigurau canlynol i ni am Ferthyr Tudful:

Cyfanswm y Boblogaeth

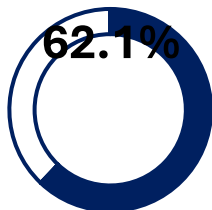
58,839

Poblogaeth yn ôl grŵp oedran:

0 – 14 oed

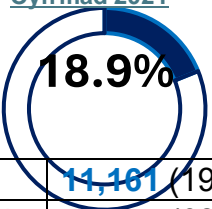

16 – 64 oed

Ffynhonnell: [Cyfrifiad 2021](#)

65+ oed

0-14 oed	11,161 (19%)
16-64 oed	36,568 (62.1%)

Iechyd:

Da iawn

45.4%

26,718 o bobl

Da

30.2%

17,786 o bobl

Gweddol

15%

8,837 o bobl

Gwael

7%

4,112 o bobl

Drwg iawn

2.4%

1,386 o bobl

Ffynhonnell: [Cyfrifiad 2021](#)

Ethnigrwydd:

91.7%

57,140 o bobl

Adnabod fel Gwyn

0.9%

510 o bobl

Adnabod fel grŵp ethnig cymysg / lluosog

1.5%

871 o bobl

Adnabod fel Asiaidd / Asiaidd Prydeinig

0.2%

91 o bobl

Adnabod fel Du Affricanaidd / Caribiaidd / Prydeinig

0.4%

227 o bobl

Adnabod fel grwpiau ethnig eraill

Ffynhonnell:
[Cyfrifiad 2021](#)

Mae Cynllun Datblygu Lleol Cyngor [Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful](#) yn dangos i ni fod gan brif dref Merthyr Tudful y crynodiad uchaf o boblogaeth (tua 43,000). Nododd Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru fod Merthyr Tudful â lefelau uchel o amddifadedd; gyda 28 o'i 36 ACEHI wedi'u cofnodi fel rhai ymhlith y 50% uchaf o ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Er mwyn mynd i'r afael â hyn, mae gan y Cyngor uchelgais i ddatblygu cynllun 'Trechu Tlodi' i gyflawni camau gweithredu wedi'u targedu a'u cydlynu gan gydweithio â phartneriaid.

Nifer y wardiau etholiadol: **11**

Nifer y Cynghorwyr Ward: **30**

Beth yw Hunanasesiad?

Mae hunanasesu yn ffordd o adolygu'r sefyllfa bresennol yn feirniadol ac yn onest i wneud penderfyniadau ar sut i sicrhau gwelliant ar gyfer y dyfodol. Mae hunanasesu yn fwy na nodi pa drefniadau sydd ar waith; mae'n ymwneud ag ystyried pa mor effeithiol yw'r trefniadau hyn a sut y gellir eu gwella. Ar ei symlaf, mae hunanasesiad o sut mae'r Cyngor yn bodloni ei ofynion perfformiad o dan y Ddeddf angen i ni ateb rhai cwestiynau allweddol:

Pa mor dda ydyn ni'n gwneud?

Sut ydyn ni'n gwybod?

Beth a sut allwn ni ei wneud yn well?

Nid yw hunanasesiad yn farn sefydlog: mae'n rhywbeth y dylem ei wneud yn rheolaidd – mynd i'r afael â materion wrth iddynt gael eu nodi; ymateb yn effeithiol mewn amser real i heriau a chyfleoedd.

Ein Dull o Hunanasesu

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn cynnal hunanasesiad drwy annog gonestrwydd, gwrthrychedd a thryloywder ynghylch perfformiad a llywodraethu'r Cyngor. Mae'n darparu dadansoddiad sy'n seiliedig ar dystiolaeth, gan ein helpu i ddeall yn well sut mae'r Cyngor yn darparu ei wasanaethau/swyddogaethau, sut mae'n defnyddio ei adnoddau ac yn llywodraethu ei hun. Mae'n canolbwyntio ar yr hyn sydd wedi'i gyflawni trwy ofyn cwestiynau gonest am effaith gweithredoedd y Cyngor ar fywydau a phrofiadau pobl.

Trwy ddefnyddio cudd-wybodaeth sydd eisoes yn gorfforaethol mewn ffordd graff, gall arweinyddiaeth ar draws y Cyngor fyfyrion ar sut mae'r Cyngor yn gweithredu ar lefel strategol a nodi pa gamau sydd eu hangen i sicrhau y gall barhau i ddarparu gwasanaethau effeithiol nawr ac am y tymor hir.

Mae'r mathau o dystiolaeth rydym yn eu hadolygu yn cynnwys (ond nid yw'n gyfyngedig i):

• Adroddiadau mewnol wedi'u hadolygu gan y Cyngor Llawn, y Cabinet a phwyllgorau eraill y Cyngor	• Adroddiadau gan ein rheoleiddwyr	• Unrhyw adroddiadau gan yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus

<ul style="list-style-type: none"> • Hunanwerthusiadau (gan gynnwys hunanwerthuso craffu) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gwybodaeth am berfformiad (e.e. dangosyddion a gwybodaeth ar lefel leol, ranbarthol a chenedlaethol) 	<ul style="list-style-type: none"> • Canfyddiadau allweddol ein hArolwg Staff
<ul style="list-style-type: none"> • Adborth defnyddwyr a gasglwyd trwy ein gweithgareddau ymgysylltu ac ymgynghori (gan gynnwys hynny gyda busnesau lleol a chydweithwyr Undebau Llafur) 	<ul style="list-style-type: none"> • Canmoliaeth Blynyddol y Cyngor ac Adrodd Cwynion 	<ul style="list-style-type: none"> • Astudiaethau achos a data ansoddol

Gweledigaeth, Gwerthoedd ac Amcanion Strategol

Ein Gweledigaeth a Rennir

" Gweithredu heddiw ar gyfer gwell yfory "

Y Gymru rydyn ni ei eisiau

Cymru Ffyniannus

Cymru Wydn

Cymru iachach

Cymru fwy cyfartal

Cymru o Gymunedau Cydlynol

Cymru o Ddiwylliant Ffyniannus a'r Gymraeg

Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang

Cryfhau safle Merthyr Tudful fel canolfan ranbarthol Blaenau'r Cymoedd; a bod yn lle i fod yn

Sut y byddwn yn gweithio gyda'n gilydd i gyflawni newid a chyflawni ein nodau:

Amcanion Ilesiant Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful	Amcanion Ilesiant BGC Cwm Taf Morgannwg
<p>Merthyr Tudful uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar ddysgu Byddwn yn cryfhau sut rydym yn galluogi pobl i dyfu a chyrraedd eu potensial.</p>	<p>Cymunedau Lleol Iach Cwm Taf Morgannwg lle mae ein cymunedau'n gynhwysol ac yn teimlo'n gydlynol a phobl yn teimlo'n ddiogel, eu cefnogi a'u gwerthfawrogi.</p>
<p>Merthyr Tudful iachach Byddwn yn grymuso pobl i fyw bywydau annibynnol ac urddasol.</p>	
<p>Merthyr Tudful Diogel a Ffyniannus Byddwn yn cefnogi sut mae ein heconomi yn adfer ac yn tyfu.</p>	<p>Cymdogaethau Lleol Cynaliadwy a Gwydn Cwm Taf Morgannwg lle rydym yn deall ac yn ymateb i'r risg o newid yn yr hinsawdd i'n cymunedau. I wneud hyn mae'n rhaid i ni werthfawrogi, rheoli a mwynhau ein mannau gwyrdd a glas yn gyfrifol.</p>
<p>Merthyr Tudful Glân a Gwyrdd Byddwn yn cefnogi creu amgylchedd glân a gwyrdd nawr ac yn y dyfodol.</p>	

Ein Gwerthoedd Craidd

- Gonestrwydd ac Agored
- Ymddiriedaeth a pharch
- Atebolrwydd
- Dysgu
- Dyhead
- Gweithio mewn Tîm
- Cyfathrebu

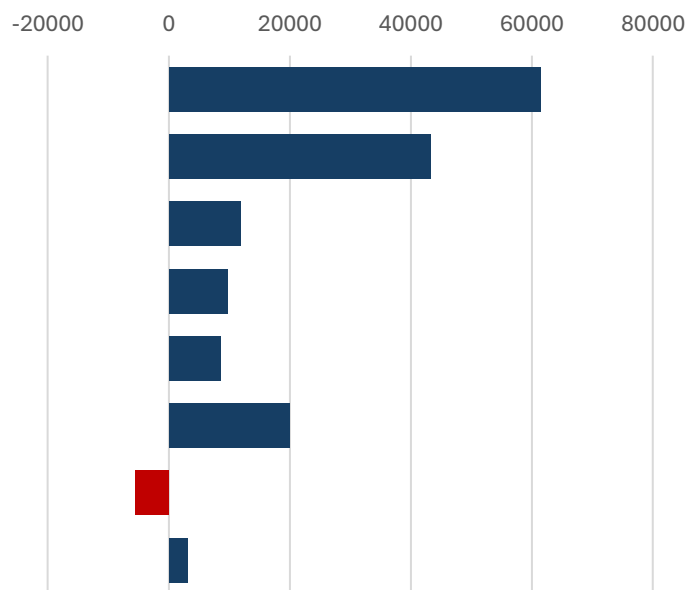
Ein Egwyddorion Gweithredu

Gwranddo ac ymgysylltu â'n rhanddeiliaid
Cyfathrebu clir
Cofleidio technoleg ddigidol
Canolbwyntio ar flaenoriaethau a chanlyniadau allweddol
Cyflawni strategaeth yn gyson ac yn amserol
Alinio'r gyllideb â blaenoriaethau allweddol
Hyrwyddo annibyniaeth
Mae pawb yn atebol

Cyllid, Cyllidebau a Gwariant

Cyllideb Refeniw - Mae'r Cyngor yn gosod cyllideb refeniw bob blwyddyn. Mae'r gyllideb refeniw hon yn cwmpasu costau'r gwasanaethau y mae'r Cyngor yn eu darparu, ac mae'n cael ei thalu gan ddefnyddwyr gwasanaeth, Grantiau Llywodraeth Cymru, Treth y Cyngor a thalwyr Ardrethi Busnes. Ar gyfer 2024-25, cyllideb refeniw'r Cyngor oedd **£152,654**.

	£,000
Addysg	61,418
Gwasanaethau Cymdeithasol	43,304
Gwasanaethau Cymdogaeth	11,904
Economi a Diogelu'r Cyhoedd	9,831
Llywodraethu ac Adnoddau	8,644
Costau Corfforaethol	19,961
Trosglwyddo o Gronfa Wrth Gefn y Gyllideb	-5,500
Gwarged Cyllideb Refeniw	3,092
Cyfanswm	152,654

Rydym yn sylweddoli bod gennym heriau i'w cwrdd o hyd, felly yn 2024/25 fe wnaethom nodi'r angen am Raglen Trawsnewid i ystyried opsiynau tymor canolig a hirdymor i wella ein heffeithiolrwydd a'n heffeithlonrwydd. Cymeradwywyd hyn yn ddiweddarach yn 2025. Bydd y rhaglen hon yn ein helpu i fynd i'r afael â'r heriau ariannol tymor hwy yr ydym yn eu hwynebu. Fe wnaethom hefyd nodi y gallai dibyniaeth ar gyllid allanol achosi problemau cynaliadwyedd hirdymor i ni. Felly, rydym wedi datblygu risg gorfforaethol ynglŷn â hyn ac rydym yn gweithio i fynd i'r afael ag ef.

Penderfyniadau allweddol a wnaed yn ystod y flwyddyn

Wrth wneud penderfyniadau allweddol, mae'r Cyngor yn ystyried sut y bydd y rhain yn effeithio ar yr amcanion llesiant corfforaethol a'r 7 nod llesiant cenedlaethol. Mae enghreifftiau o ble mae cysylltiadau cadarnhaol rhwng yr elfennau hyn a'r penderfyniadau a wneir yn cynnwys:

	Ein Amcanion Llesiant Corfforaethol				Y 7 Nod Llesiant Cenedlaethol						
	Merthyr Tudful uchelgeisiol	Merthyr Tudful iachach	Merthyr Tudful Diogel a Ffyniannus	Merthyr Tudful Glân a Gwyrdd	Cymru Ffyniannus	Cymru Wydn	Cymru iachach	Cymru fwy cyfartal	Cymru o Gymunedau Cydlynol	Cymru o Ddiwylliant Bywiog a'r Gymraeg Ffyniannus	Cymru sy'n gyfrifol yn fyd eang
Cymeradwyo'r Strategaeth Rhianta Gorfforaethol	●	●	●				●	●	●		●
Cymeradwyo'r Aseiad o'r Farchnad Tai Leol		●	●				●	●	●		●
Cymeradwyo'r Strategaeth Gaffael Gymdeithasol Gyfrifol	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Cymeradwyo'r Fframwaith Rheoli Perfformiad Corfforaethol	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Cymeradwyo Ailstrwythuro Corfforaethol Portffolio y Dirprwy Brif Weithredwr cyn iddynt ymddeol	●	●	●	●			●	●	●	●	●
Cymeradwyo penodiad Swyddog Adran 151	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Cadarnhau/cymeradwyo adroddiad Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru	●		●		●		●	●	●	●	●
Cadarnhau Cynllun Caledi Awdurdodau Lleol CBSMT	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Cymeradwyo'r Polisi a'r Strategaeth Risg Gorfforaethol	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Adolygu, herio a chymeradwyo'r Adroddiad Hunanasesu Corfforaethol	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Cymeradwyo'r Fframwaith Strategaeth Arfaethedig ar gyfer Gwaith Ieuenctid	●	●	●		●		●	●	●	●	●

Cadarnhawyd Gofynion y Gyllideb a'r Dreth Gyngor 2025/26	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Polisi Gorfodi Twyll Corfforaethol Cymeradwy	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Ymgysylltu ac Ymgynghori

Mae gennym Strategaeth Cyfranogiad ac Ymgysylltu gymeradwy sy'n cynnwys sut rydym yn ymgysylltu â'n rhanddeiliaid.

Mae ein hymarferion ymgynghori ac ymgysylltu yn aml o ganlyniad i ofyniad statudol (e.e. gosod ein hamcanion llesiant). Fodd bynnag, rydym yn ymgymryd ag ymarferion ymgynghori neu ymgysylltu eraill i gasglu barn y cyhoedd i lywio ein proses benderfynu. Rydym hefyd wedi integreiddio cwestiynau ynghylch ymgysylltu/ymgynghori yn ein proses IIA, yn enwedig cysylltu â'n dyletswydd economaidd-gymdeithasol.

Gall ymgynghori ddigwydd mewn nifer o ffyrdd, er enghraifft (a heb fod yn gyfyngedig i) cyfarfodydd wyneb yn wyneb, holiaduro n ar-lein, grwpiau ffocws, hacathonau (mae hacathon yn ddigwyddiad 4 awr sy'n anelu at ddod â phobl â phrofiadau byw, gweithwyr proffesiynol, gwneuthurwyr penderfyniadau a chynhyrchwyr creadigol at ei gilydd), sesiynau galw heibio ac Arolygon Grŵp/Sioeau Teithiol.

Rydym yn parhau i ymgysylltu â busnesau lleol a'n Undebau Llafur. Rydym yn defnyddio'r adborth hwn i lywio sut rydym yn gweithio.

Gallwch ddarganfod mwy yn ein Blaenoriaethau'r Cyngor ac Ymgynghoriad ar y Gyllideb 2024/25. Defnyddiwyd canfyddiadau yr ymarfer hwn i osod ein cyllideb a deall beth sydd ei angen ar ein trigolion.

Gwnaethom gynnal 19 ymarfer ymgysylltu yn 2024/25, 17 allanol a 2 fewnol (ymgysylltu â staff). Mae'r tabl isod yn darparu dadansoddiad o'r rhain. Defnyddiwyd y canfyddiadau i lywio ein penderfyniadau.

Na.	Teitl yr Arolwg	Dyddiadau'r arolwg	Mewnol / Allanol	Na. nifer yr ymatebion
1	Ymgynghoriad i Bobl Ifanc 2025	24 Mawrth – 18 Gorff 2025	Allanol	456
2	Ymgynghoriad Oriau Agor y Llyfrgell 2025	03 Chwef – 27 Mawrth 2025	Allanol	201

3	Cyswllt A465 Pyllau Penywern	27 Ion – 10 Maw 2025	Allanol	255
4	Ymgynghoriad ar Gyllideb CBSMT 2025/26	02 Tach 2024 – 19 Ion 2025	Allanol	1,579
5	Ysgol Gynradd Dowlais ac Ysgol Uwchradd Cyfarthfa, Ffurflen Ymateb Ymgynghori Unedau ASD.	12 Tach – 22 Rhag 2025	Allanol	135
6	Cyrsiau Iaith Gymraeg	16 Rhag 2024 – 6 Mawrth 2025	Mewnol	154
7	Arolwg Teithio Llesol 2024	07 Hyd – 1 Tach 2024	Allanol	42
8	Awgrymiadau Arbed Effeithlonrwydd Staff	28 Hyd 2024 – 08 Ion 2025	Mewnol	25
9	Ymgynghoriad ar Premiymau'r Dreth Gyngor 2024	24 Gorffennaf – 20 Medi 2024	Allanol	334
10	Arolwg Asesu Sylfaenol Cyfeillgar i Oedran	03 Hyd – 16 Meh 2024		642
11	Ymgynghoriad: Cludiant Ysgol/coleg Ôl-16 (cwestiynau Cymraeg)	17 Gorff – 7 Awst 2024	Allanol	18
12	Ymgynghoriad ar Ddarpariaeth Cludiant Ôl-16 o'r Cartref i'r Ysgol	20 Mai – 7 Awst 2024	Allanol	819
13	Ymgynghoriad ar Gynllun Lleol Taf Bargod	09 Mai – 30 Meh 2024	Allanol	289
14	Podiau Coffi	14 Meh – 14 Gorff 2024	Allanol	300
15	Arolwg Diwylliant Staff CBSMT 2024	03 Meh – 12 Gorff 2024	Mewnol	316
16	Arolwg Pobl Ifanc Gwaith Ieuenctid Digidol	04 Meh – 13 Awst 2024	Allanol	50
17	Holiadur i Bobl Ifanc - Gwasanaeth Ieuenctid	04 Meh – 14 Awst 2024	Allanol	91

19	Gwelliannau Traffig Wesley Place	22 Mai – 18 Meh 2024	Allanol	28

Roeddem yn gallu defnyddio'r wybodaeth a'r data a gasglwyd o'r ymarferion hyn i lywio ein penderfyniadau. Enghraifft o hyn yw'r ymgysylltu yn Hwb Cymunedol Cwmpawd.

Ymgysylltu yn Hwb Cymunedol Cwmpawd: Enghraifft o Arfer Da

Trwy gynnig eang o gymorth sy'n gysylltiedig â chyflogaeth, dysgu anffurfiol, dysgu achrededig a thrwyddedau sy'n gysylltiedig â gwaith, rydym wedi gwella amgylchiadau, sgiliau a chymwysterau cyflogaeth preswylwyr. Gall unrhyw un sy'n 16+ gael mynediad at Cwmpawd i wella eu cyflogadwyedd, fodd bynnag, oherwydd prosiectau eraill o fewn cyflogadwyedd yn CBSMT mae ffocws ar:

- Pobl sydd â rhwystrau cymhleth i symud yn agosach at y farchnad lafur trwy gymryd rhan mewn hyfforddiant sgiliau meddal a chefnogaeth trwy amrywiaeth o weithdai a chyrsiau
- Mae unigolion mewn cyflogaeth neu'r tangyflogedig yn cael eu cefnogi i newid gyrfa neu ennill oriau ychwanegol yn y gwaith
- Unrhyw un sy'n anghymwys i gael cymorth arall drwy'r C4W neu raglenni eraill a ariennir gan Lywodraeth Cymru.

Pa wahaniaeth mae'r dull hwn wedi'i wneud?

Nifer yr unigolion sydd wedi cofrestru i Cwmpawd i gael mynediad at gymorth yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf (2024/2025) yw - **1,236 o gyfranogwyr**. Roedd statws economaidd y cyfranogwyr hyn fel a ganlyn:

Cyflogedig / tangyflogedig

461

Di-waith

417

Economaidd anweithgar (EI)

358

Yn nodweddiadol, mae'r di-waith ac EI yn cael mynediad at weithdai a chyrsgiau sy'n gysylltiedig â chyflogadwyedd i helpu cyfranogwyr i symud yn agosach at y farchnad lafur. Gall hyn gynnwys adeiladu hyder, cyfathrebu, paratoi ar gyfer gwaith ac ystod o gymwysterau sy'n gysylltiedig â gwaith. Mae ein cyflogedig / tangyflogedig yn cael eu cyflogi mewn swyddi â chyflog isel / sgiliau isel ac yn cael mynediad at gymorth a hyfforddiant i'w galluogi i symud ymlaen yn eu gyrfaedd.

Mae adborth a gafwyd gan gyfranogwyr ein rhaglen wedi nodi'r manteision y maent wedi'u cael o ganlyniad i weithio gyda'r rhaglenni Cyflogadwyedd. Gellir gweld enghreifftiau o'r adborth hwn yn y ddogfen Astudiaethau Achos sy'n cyd-fynd â'r Adroddiad Hunanasesu Corfforaethol hwn.

Adborth craffu a dderbyniwyd dros y 12 mis diwethaf

Mae'r rôl y gall trosolwg a chraffu ei chwarae wrth ddal penderfynwyr awdurdod lleol i gyfrif yn ei gwneud yn sylfaenol bwysig i weithrediad llwyddiannus democratiaeth leol. Mae craffu effeithiol yn helpu i sicrhau darpariaeth effeithlon o wasanaethau cyhoeddus ac yn gyrru gwelliannau o fewn yr awdurdod ei hun. Ar y llaw arall, gall craffu gwael fod yn arwydd o fethiant llywodraethu, arweinyddiaeth a gwasanaeth ehangach.

Mae'r swyddogaeth graffu yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful (CBSMT) yn cael ei chyflawni gan bum grŵp craffu; mae'r rhain yn cynnwys Aelodau Etholedig (neu Gynghorwyr) nad ydynt yn rhan o Weithrediaeth (Cabinet) y Cyngor, ynghyd â chynrychiolwyr cyfetholedig. Mae'r Cyngor yn defnyddio'r pedair egwyddor craffu da ([Canolfan Llywodraethu a Chraffu](#)) i ategu'r swyddogaeth.

Yn darparu her ffrindiau beirniadol i wneuthurwyr polisi a gwneuthurwyr penderfyniadau

Galluogi llais a phryderon y cyhoedd

Yn cael ei gynnal gan bobl annibynnol sy'n arwain ac yn berchen ar y rôl graffu

Yn gyrru gwelliant mewn gwasanaethau cyhoeddus

Cynhyrchir Adroddiad Craffu Blynnyddol ar ddiwedd pob blwyddyn ddinesig i amlinellu gweithgareddau a chanfyddiadau allweddol y gweithgarwch craffu a gynhaliwyd; gallwch weld copi o'r adroddiad diweddaraf [yma](#).

Beth mae ein rheoleiddwyr yn ei ddweud

Fel pob Cyngor yng Nghymru, mae ein gwaith yn cael ei graffu gan reoleiddwyr allanol i sicrhau ein bod yn defnyddio arian cyhoeddus yn effeithiol i ddarparu buddion i'n cymunedau. Mae gan Archwilio Cymru (a elwid gynt yn Swyddfa Archwilio Cymru (SAC)) raglen flynyddol o waith archwilio ac asesu y mae'n ei chynnal yn y Cyngor. Mae rheoleiddwyr eraill yn ymgymryd â gwaith sy'n ymwneud â meysydd gwasanaeth penodol. Mae'r casgliadau o'r holl waith hwn yn cael eu dwyn ynghyd mewn Adroddiad Gwella Blynyddol. Y prif reoleiddwyr eraill yw Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru (Estyn) ac Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC). Mae canfyddiadau gan ESTYN, AGC ac Archwilio Cymru wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn.

Rydym yn gweithio ar argymhellion gan ein holl reoleiddwyr. Mae'r rhain yn cael eu monitro trwy ein system cynllun gweithredu archwilio (AAP) gydag adroddiadau rheolaidd yn cael eu cyflwyno i'n Tîm Rheoli Corfforaethol ar gyfer monitro a dal deiliaid argymhellion i gyfrif. Adroddir hyn hefyd i'n Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i roi sicrwydd ein bod yn gweithredu ar ein hargymhellion.

Mae'r adborth rydyn ni wedi'i dderbyn wedi ein helpu i ganolbwyntio mwy ar welliannau allweddol ynghylch ein llywodraethu. Er enghraifft, rydym wedi gallu cryfhau ein dulliau o Reoli Risg Corfforaethol a Pherfformiad.

Gallwch ymweld â'n gwefannau rheoleiddwyr o'r dolenni isod:

www.archwilio.cymru/cyhoeddiadau

www.estyn.llyw.cymru/arolygu

www.arolygiaethgofal.cymru

Mesurau Perfformiad Allweddol

Mae'r mesurau perfformiad allweddol canlynol yn cael eu hystyried wrth ddatblygu'r adroddiad hwn, bydd y siartiau isod yn cyfeirio at y mesurau hyn yn ôl cod KPI.

Côd KPI	Dangosydd
ASP001	Canlyniadau yng Nghyfnod Allweddol 4 - Capió 9
ASP002	Canlyniadau yng Nghyfnod Allweddol 4 - Llythrennedd
ASP003	Canlyniadau yng Nghyfnod Allweddol 4 - Rhifedd
ASP004	Canlyniadau yng Nghyfnod Allweddol 4 - Cymraeg (sgôr pwyntiau cyfartalog)
ASP005	Ysgolion cynradd sydd â gwaharddiadau cyfnod penodol 5 diwrnod neu lai (cyfradd fesul 1,000 o ddisgyblion)
ASP006	Gwaharddiadau tymor penodol ysgolion uwchradd 5 diwrnod neu lai (cyfradd fesul 1,000 o ddisgyblion)
ASP007	% presenoldeb - ysgolion cynradd
ASP008	% presenoldeb - ysgolion uwchradd
ASP009	% arolygiadau ysgol sydd â chanlyniad cadarnhaol
ASP010	% Blwyddyn 11 sy'n gadael NEET
ASP011	% o bobl ifanc 16–18 oed sy'n parhau i fod mewn tystiolaeth ddarpariaeth drwy Fodel Haen 5 yn flynyddol (@ 31 Mawrth)
ASP012	% o ddisgyblion sy'n cyflawni cymwysterau Lefel 3 ar ôl 16 oed
ASP013	# cyfranogwyr mewn hyfforddiant rhaglen Cyflogadwyedd sy'n sicrhau cymhwyster

SPMT001	# cyfranogwyr mewn cyflogaeth ar ôl gadael rhaglen
SPMT002	# ymweliadau â'r 5 atyniad allweddol ym Merthyr Tudful
SPMT003	% Troseddwyr ASB sy'n aildroseddu o fewn cyfnod o 6 wythnos, gan gyrraedd Cam 2
SPMT004	# achosion lle mae teledu cylch cyfyng wedi cael ei ddefnyddio i ganfod trosedd ac anhrefn
SPMT005	% eiddo sector preifat gwag a ddygwyd yn ôl i ddefnydd yn ystod y flwyddyn drwy weithredu uniongyrchol gan yr awdurdod lleol

Côd KPI	Dangosydd
HMT001	# plant sy'n derbyn gofal (@ 31 Mawrth)
HMT002	# plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant (@ 31 Mawrth)
HMT003	% asesiadau newydd ar gyfer plant wedi'u cwblhau o fewn amserlenni
HMT004	Cyfanswm # cysylltiadau oedolion (gan gynnwys % o'r boblogaeth oedolion (dros 18 oed)
HMT005	Cyfanswm # ymholiadau amddiffyn oedolion wedi'u cwblhau o fewn amserlenni statudol
HMT006	Cyfanswm # oedolion sy'n derbyn cymorth cymunedol i'w galluogi i barhau i fyw yn eu cartrefi eu hunain (gofal cartref a thaliadau uniongyrchol)
HMT007	# achosion lle mae digartrefedd wedi'i atal
HMT008	# achosion digartref wedi'u hailgartrefu o fewn 56 diwrnod
HMT009	# Mannau agored â blaenoriaeth lle mae gwelliannau wedi'u gwneud i hygyrchedd

CGMT001	% o wastraff trefol wedi'i aildddefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio
CGMT002	Kg gwastraff gweddilliol a gynhyrchir fesul person
CGMT003	# Mannau agored â blaenoriaeth lle mae gwelliannau wedi'u gwneud i fioamrywiaeth
CGMT004	# mae busnesau lleol wedi llofnodi'r Addewid Datgarboneiddio

Mae'r dangosyddion hyn yn cael eu hadolygu i'n helpu i ddeall ein perfformiad a byddant yn cael eu harchwilio ymhellach yn yr adrannau canlynol.

Amcan Llesiant 1 - Merthyr Tudful uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar ddysgu

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn cydnabod mai'r llwybr gorau ar gyfer bywyd hapus a llwyddiannus i lawer yw trwy gael addysg dda; a chymwysterau a fydd yn eu galluogi i gael mynediad at gyflogaeth. Byddwn yn parhau i weithio gydag ystod o bartneriaid i gefnogi pobl i gael mynediad at gyfleoedd fel y gallant weithio tuag at eu nodau. **Ein canlyniad blaenoriaeth ar gyfer yr amcan hwn** fydd darparu ystod o gyfleoedd i bob preswlydd ledled Merthyr Tudful ennill y wybodaeth a'r sgiliau i gyflawni eu nodau bywyd.

Yr hyn y gwnaethom ddewis canolbwyntio arno yn 2024/2025:

- Parhau i wella'r presenoldeb mewn ysgolion
- Datblygu mecanwaith ar gyfer rhannu arfer da ar draws pob ysgol
- Datblygu'r gwaith partneriaeth ymhellach ar gyfer y dysgwyr hynny sydd angen cwricwlwm amgen
- Datblygu cyfleoedd i ddysgwyr sy'n fwy abl a thalentog (academaidd ac fel arall)
- Cyfrannu at ddatblygu'r grwpiau Strategaeth Llythrennedd a'r Strategaeth Ddigidol ond sicrhau ffocws ar sgiliau rhifedd trwy bartneriaethau

Fe wnaethom ganolbwyntio ar nifer o brosiectau allweddol i hyrwyddo gwaith ar y meysydd ffocws hyn, gan gynnwys

- Ysgolion sy'n Canolbwyntio ar y Gymuned	- Prosiect Merthyr Motivates	- Dysgu Oedolion yn y Gymuned
- Cymunedau am Waith	- Cymunedau am Waith +	- Llwybrau at Gyflogaeth
- Fforwm Gwella Ysgolion	- Cabinet Plant	- Rhaglen hyfforddi cyflogadwyedd

Daw'r data i lywio'r mesurau hyn gan dair Adran y Cyngor: Addysg, Llesiant Cymunedol a Chyflogadwyedd

Presenoldeb: Ysgolion Cynradd*

Cofnodwyd bod lefelau presenoldeb ysgolion cynradd ym Merthyr Tudful dros y 12 mis diwethaf yn **92.03%**

Mae hyn yn dangos gwelliant ar y flwyddyn academaidd flaenorol (91%).

Presenoldeb: Ysgolion Uwchradd*

Cofnodwyd bod lefelau presenoldeb mewn **ysgolion uwchradd** ym Merthyr Tudful dros y 12 mis diwethaf yn **88.77%** - mae hyn yn dangos cynnydd o'i gymharu â'r flwyddyn academaidd flaenorol (86.3%).

Sgôr 9 wedi'i gapio*

Dangosodd data sy'n ymwneud â'r sgôr Capped 9 mai'r sgôr ddiweddaraf oedd **358.9** pwynt – cynnydd sylweddol ar y sgôr a gofnodwyd yn flaenorol gan Gwasanaethau addysg (346)

Gwaharddiadau Cyfnod Penodol: Ysgolion Cynradd*

Wrth adolygu gwaharddiadau cyfnod penodol am lai na 5 diwrnod (fesul 1,000 o ddisgyblion) ar gyfer **ysgolion cynradd**, mae'r data a gofnodwyd yn dangos bod hyn yn **22.59** ar gyfer y cyfnod dan sylw. Roedd hyn ychydig yn is na'r flwyddyn flaenorol (22.8)

Gwaharddiadau Cyfnod Penodol: Ysgolion Uwchradd*

Mae'r data a gofnodwyd mewn perthynas â gwaharddiadau cyfnod penodol am lai na 5 diwrnod (fesul 1,000 o ddisgyblion) yn dangos bod hyn yn **138.06** ar gyfer y cyfnod dan sylw. Roedd hyn yn is na'r flwyddyn flaenorol (157.7).

Llythrennedd*

Wrth edrych ar ddata sy'n gysylltiedig â llythrennedd, cofnodwyd sgôr o **38** ar gyfer Merthyr Tudful – gwelliant bach o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol lle mae data'n dangos yn 37.7

**LLYTHRENNE
DD CARU**

* Mae gwirio allanol o'r data hwn yn yr arfaeth ar adeg ei gyhoeddi, felly mae'r data hwn yn parhau i fod **dros dro** nes bod hynny wedi'i dderbyn

Rhifedd*

Wrth adolygu'r data rhifedd, gallwn weld mai'r sgôr a gofnodwyd ar gyfer Merthyr Tudful yn 2024/25 oedd **34**. Mae hyn wedi cynyddu ychydig o'r flwyddyn flaenorol lle cofnodwyd perfformiad ar 33.9

Ddim mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant (NEET)

Wrth edrych ar ddata NEET Blwyddyn 11, gallwn weld bod Merthyr Tudful wedi cofnodi sgôr o **2.7** – mae hyn yn dangos cynnydd o'i gymharu â'r flwyddyn

Canran y bobl ifanc 16–18 oed sy'n parhau i fod yn y ddarpariaeth a dystiolwyd drwy'r model Haen 5

Mae'r data diweddaraf yn dangos bod perfformiad wedi gostwng ychydig yn y maes hwn; gyda **97%** yn cyflwyni ar y far 2024/25, fel yn erbyn 97.4% yn y 12 mis blaenorol.

Cymraeg (Sgôr Pwyntiau ar Gyfartaledd) *

Wrth edrych ar y sgôr ar gyfer y Gymraeg (sgôr pwyntiau cyfartalog), gallwn weld bod Merthyr Tudful wedi cofnodi sgôr o **30.1**

Mae hyn yn dangos gwelliant ar y data a gasglwyd yn y flwyddyn flaenorol (25.4)

Canran yr Arolygiadau Ysgolion sydd â chanlyniad cadarnhaol*

Yn dilyn rhai materion perfformiad a nodwyd y llynedd, rhoddwyd cynlluniau ar waith i fynd i'r afael â chamau gwella a nodwyd o ganlyniad i arolygiadau ysgolion yn ystod y broses gyfnod hwnnw.

Mae'r data lleol diweddaraf yn dangos i ni fod **100%** o arolygiadau ysgol wedi cael canlyniad cadarnhaol yn 2024/25 – gwelliant

Nifer y cyfranogwyr mewn hyfforddiant rhaglen cyflogadwyedd sy'n sicrhau cymhwyster

Mae ein data diweddaraf yn dangos i ni fod **504** o bobl a fu'n cyrchu rhaglenni Cyflogadwyedd y Cyngor wedi cyflawni cymhwyster – roedd hyn yn fwy na'r targed a osodwyd ar gyfer y flwyddyn yn sylweddol (200), ac roedd dros ddwywaith y canlyniadau a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn flaenorol (205)

EDUCATION

SKILLS

EXPERIENCE

TRAINING

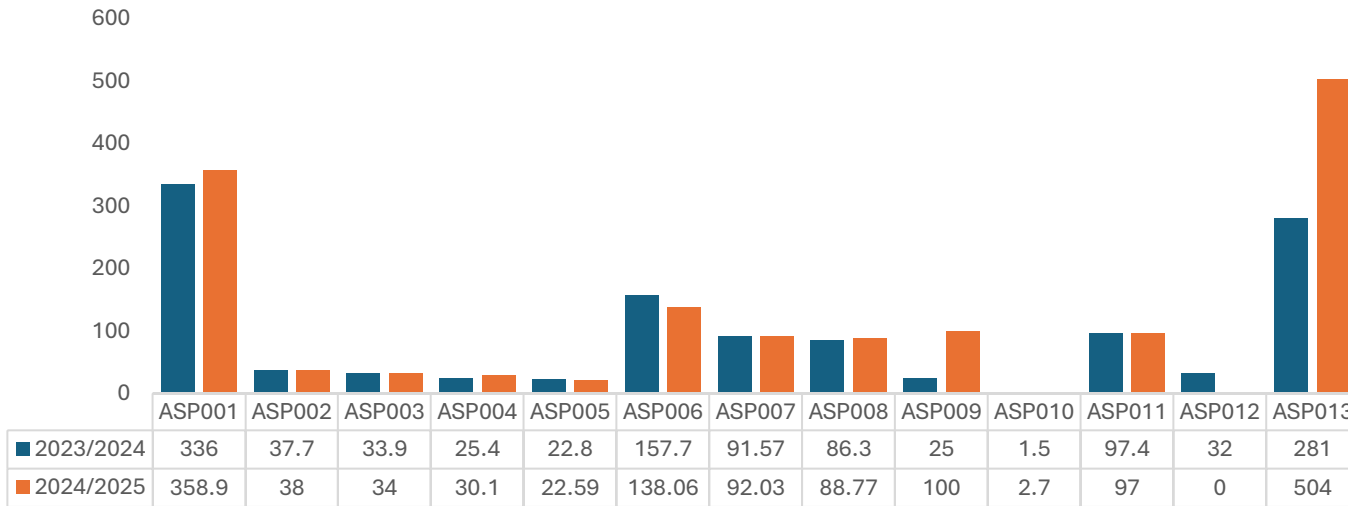

KNOWLEDGE

* Mae gwirio allanol o'r data hwn yn yr arfaeth ar adeg ei gyhoeddi, felly mae'r data hwn yn parhau i fod **dros dro** nes bod hynny wedi'i dderbyn

CRYNODEB O'R CYNNYDD

Cymharu perfformiad: 2023-24 a 2024-25

Dangosodd cymariaethau â chanlyniadau perfformiad a gofnodwyd ar gyfer 2023/24 sawl newid cadarnhaol yn y meysydd canlynol:

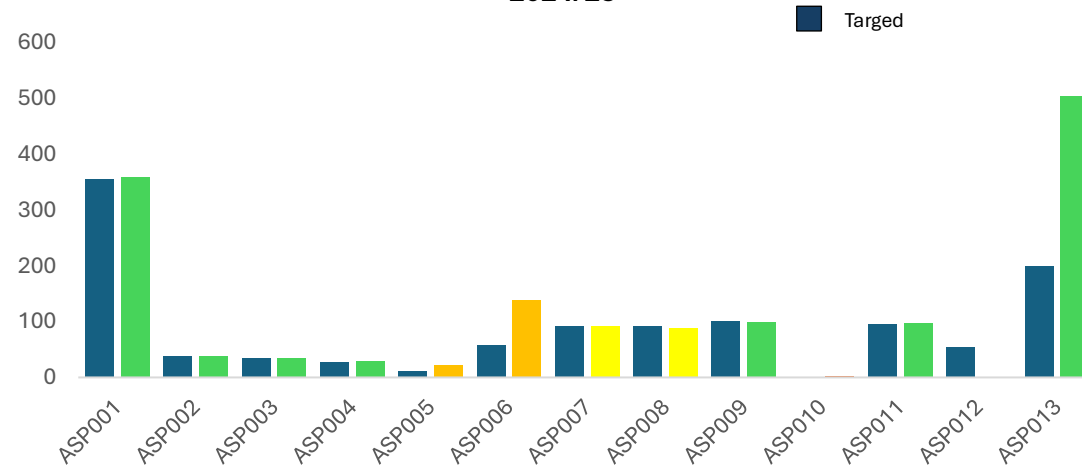
- Gwellodd presenoldeb ysgol ar lefel gynradd ac uwchradd,
- Nodwyd gostyngiad mewn gwaharddiadau ysgolion ar lefel gynradd,
- Gwelwyd gwelliant mewn canlyniadau arolygu ysgolion,
- Cofnodwyd gwelliant sylweddol yn nifer y cyfranogwyr sy'n ennill cymwysterau trwy brosiectau Cyflogadwyedd y Cyngor.
- Nodwyd cynnydd yn nifer y disgyblion Blwyddyn 11 sy'n NEET, a bydd hyn yn cael ei drafod yn y flwyddyn 2025/26

CYNNYDD YN ERBYN TARGEDAU A OSODWYD AR GYFER 2024-25

Wrth adolygu'r data yn erbyn y targedau a osodwyd ar gyfer cyfnod 2024/25, fe wnaethom nodi'r canlynol:

- Mae data presenoldeb yn dangos gwelliant ar lefel ysgolion cynradd ac uwchradd
- Nodwyd gwelliannau mewn perthynas â gwaharddiadau cyfnod penodol 5 diwrnod neu lai, gyda'r data yn dangos bod hyn yn digwydd ar gyflymder arafach ar lefel uwchradd nag ar lefel ysgol gynradd
- Disgwylwyd cynnydd yn nifer y disgyblion Blwyddyn 11 sy'n NEET; fodd bynnag, roedd y cynnydd yn uwch na'r disgwyl
- Mae canran yr arolygiadau ysgol sy'n sicrhau canlyniad cadarnhaol wedi gwella eleni gyda phob ysgol a arolygwyd yn derbyn asesiad cadarnhaol, a
- Nodwyd cynnydd sylweddol yn nifer y cyfranogwyr yn y rhaglen Cyflogadwyedd sy'n cyflawni cymwysterau

Cymharu perfformiad: Targedau yn erbyn data gwirioneddol 2024/25

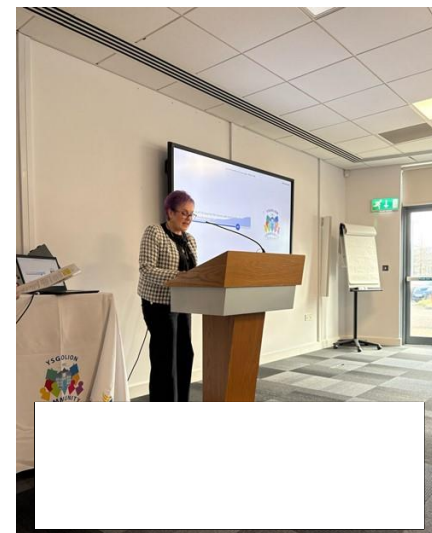

Beth rydyn ni wedi'i ddysgu?

Mae presenoldeb ysgol yn parhau i fod yn ffocws ar gyfer gwasanaethau gyda data sydd heb ei wirio'n allanol ar hyn o bryd yn dangos gwelliant bach yn y gyfradd bresenoldeb. Wrth adolygu data 2024/25 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, mae'r data'n dangos ein bod wedi gwneud gwelliant bach mewn presenoldeb ar lefel ysgol gynradd, fodd bynnag, gellir gweld bod presenoldeb wedi gostwng ychydig ar lefel uwchradd. Mae'r gwasanaeth 'Tîm o amgylch yr Ysgol' wedi ymgymryd â darn o waith o amgylch y mater o absenoldeb parhaus i archwilio hyn a deall y ffactorau sy'n effeithio ar y mater hwn. Mae mewnwelediadau a chanfyddiadau'r gwaith hwn yn dangos i ni y bydd lleihau absenoldeb parhaus yn flaenoriaeth i'w wella yn 2025/26.

Yn ystod 2024/2025, bu cynhadledd yn Orbit i arddangos llwyddiant **Ysgolion Bro (CFS)** ledled y Fwrdeistref Sirol. Gyda chyfraniadau gan swyddogion Llywodraeth Cymru, arweinwyr addysgol, partneriaid cymunedol, a mentrau lleol, roedd y digwyddiad yn dathlu cynnydd cydweithredol a datgelu dulliau newydd fel y Dull 3 Colofn a'r platform arloesol CFS Padlet. Gan weithio gyda Phrifysgol Fetropolitan Caerdydd, mae canfyddiadau'r gweithgaredd ymchwil wedi'u lledaenu'n eang. Mae'r datblygiadau hyn yn golygu bod perthynas clwstr llawer agosach a chydabyddiaeth glir o waith cymunedol, a'r gefnogaeth y gall cymunedau ei roi i ysgolion.

Yn ogystal, mae perthynas fwy agored hefyd wedi datblygu rhwng ysgolion a sefydliadau'r trydydd sector, ac mae cyllid cyfalaf wedi'i sicrhau i wella 3 safle. Gwaith sylweddol a wnaed gydag lechyd, nifer o gynlluniau pilot lle mae gweithgareddau sy'n seiliedig ar iechyd yn agor i ysgolion a theuluoedd i helpu pobl i gael mynediad i'r hyn sydd ei angen arnynt yn eu hardal eu hunain – bydd y gwaith hwn yn parhau i mewn i 2025/26

Mae'r **gwasanaeth Cyfranogiad Pobl Ifanc** yn sicrhau bod pobl ifanc yn cael y cyfle i ddylanwadu a siapia'r gwasanaethau sy'n effeithio arnynt yn unol â Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn. Mae'r Maer Ieuenctid a'r Dirprwy Faer Ieuenctid yn aelodau o'r Cabinet Ieuenctid. Yn ystod 2024/25, collodd gwasanaeth cymorth y Cabinet Ieuenctid aelod o staff a'i rôl oedd cefnogi'r Cabinet – mae hyn wedi golygu nad oedd unrhyw allu i gyflawni'r camau gweithredu arfaethedig hyn yn ystod y cyfnod hwn. Mae'r Cyngor yn parhau i archwilio ffyrdd o gefnogi'r gweithgaredd hwn yn weithredol.

Yn ystod 2024/25, mae'r gwaith sylfaenol wedi dechrau mewn perthynas â'r **Fforwm Gwella Ysgolion**. Mae trefniadau newydd ar gyfer gwella ysgolion wedi'u datblygu trwy gydol y flwyddyn, er bod materion ynghylch capasiti wedi cael eu gweld yn arafu cyflymder y gweithgareddau. Fel prosiect tymor hwy, bydd y Cyngor yn canolbwyntio ar hyn yn 2025/26 a 2026/27.

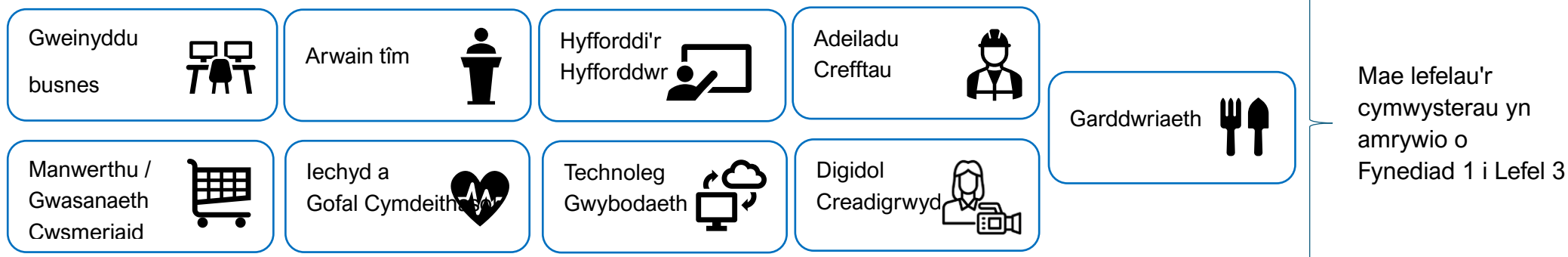
Ym Merthyr Tudful, mae'r ffigur cyfunol **Heb fod mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant (NEET)** a chyrchfan 'anhysbys' o 2.9% (19 o bobl ifanc) yn uwch na'r flwyddyn flaenorol (1.8%), ond yn is na chyfartaledd Cymru o 3.3%, gan restru'r awdurdod lleol fel y 5ed ar y cyd o'r 22 awdurdod lleol am ei berfformiad cyfunol yn 2024. Yn hyn o beth, yr awdurdod lleol oedd â'r perfformiad gorau ar y cyd (ynghyd â CBTCh yn rhanbarth Canolbarth De yr awdurdodau lleol cyfagos).

Mae ystod eang o **gymwysterau achrededig** yn cael eu darparu gan Hwb Cymunedol Cwmpawd ac mae'r tîm cyflwyno tiwtoriaid mewnol yn gweithio i wella lles pobl, annog cynhwysiant cymdeithasol, symud pobl yn agosach at y farchnad swyddi a chynyddu eu sgiliau sy'n gysylltiedig â gwaith.

Yn ogystal â darparu cymwysterau Agored a Chymdeithas Gyfrifiadurol Prydain, dros y flwyddyn ddiwethaf mae'r prosiect wedi cynyddu ei gynnydd o hyfforddiant trwy ddod yn ganolfan achredu Highfields cofrestredig.

Mae hyn yn golygu y gallwn nawr gynnig cyrsiau seiliedig ar asesiad mewn Deiliad Trwydded Bersonol, Cynaliadwyedd Amgylcheddol ac Iechyd a Diogelwch mewn Amgylchedd Adeiladu. Mae'r cymwysterau hyn yn allweddol i alluogi preswylwyr i gael y trwyddedau cywir ar gyfer gwaith.

Mae'r cwricwlwm 6 mis yn cynnig ystod eang o gyrsiau gan gynnwys:

Yn ystod 2024/25, **cyflawnwyd 173 o gymwysterau achrededig** (Agored) gan gyfranogwyr trwy ein cyflwyniad mewnol; Cwblhaodd **4 o ddysgwyr** eu cymhwyster ICDL lefel 2, ac enillodd **36 o gyfranogwyr** y

cymhwyster lechyd a Diogelwch mewn Adeiladu (Highfields) ar gyfer cardiau CSCS i weithio ar y safle ym maes adeiladu.

Mae gan Cwmpawd **raglen ddysgu ar-lein** i gefnogi unigolion sy'n well ganddynt ddefnyddio dulliau digidol ar gyfer dysgu/hyfforddiant. Mae'r sesiynau ar-lein hyn yn cynnig amrywiaeth o bynciau gan gynnwys Hylendid Bwyd Lefel 2; COSHH; Ymwybyddiaeth o Alergenau; Ymwybyddiaeth o asbestos; a Thrin â Llaw. Gall dysgwyr ddysgu yn eu lle eu hunain gyda chefnogaeth tiwtoriaid Cwmpawd. Yn ystod 2024/25, **mae 16 o gyfranogwyr** wedi cwblhau cymwysterau dysgu ar-lein i'w helpu i symud ymlaen mewn gwaith neu symud yn agosach at gyflogaeth.

Er mwyn helpu i wella'r canrannau uchel o allgáu digidol, mae Cwmpawd wedi **gweithio mewn partneriaeth â'r Good Things Foundation i helpu i ddarparu cardiau SIM am ddim a gliniaduron wedi'u hadnewyddu i'r gymuned.**

Gall y rhain helpu pobl i gadw mewn cysylltiad, cael mynediad at hyfforddiant, gwneud cais am swyddi a chael gwybodaeth gan asiantaethau cymorth. Mae 16 gliniadur a 27 cerdyn SIM wedi'u darparu i gyfranogwyr i helpu i gadw mewn cysylltiad digidol.

Mae'r **prosiect Dilyniant mewn Dysgu** yn gweithio'n agos gyda darparwyr dysgu eraill fel Dysgu Oedolion Cymru a Phrifysgol De Cymru i osgoi dyblygu a chynnig cymorth i gyfranogwyr i'w galluogi i gynyddu eu hyder i gwblhau cymwysterau lefel uwch. Mae nifer o gyfranogwyr wedi cael mynediad at gyrsgiau mewn amrywiaeth o bynciau o ganlyniad i gymorth mentora gan Cwmpawd. Mae'r rhain wedi cynnwys Cynorthwydd Dosbarth Lefel 2; Trin â llaw lefel 2; Profiadau niweidiol yn ystod plentyndod; Cymorth Cyntaf Lefel 3; Sgiliau Cwnsela Lefel 2; Cymorth Cyntaf Pediatrig Lefel 3; lechyd a Diogelwch yn y Gweithle Lefel 2; Troseddeg; Animeiddio, ac Iaith Arwyddion Prydain. Mae **237 o gyfranogwyr** wedi cael eu cefnogi i gael mynediad at gyrsgiau lefel uwch o ganlyniad i ymgysylltu â Cwmpawd.

Mae Cwmpawd yn cynnig cyfle i breswylwyr gynyddu eu sgiliau trwy **wirfoddoli â chymorth**. Mae'r rhaglen yn cysylltu ag elusennau, busnesau a sefydliadau yn y Fwrdeistref Sirol i gynnig ystod eang o leoliadau mewn gwahanol sectorau gan gynnwys gofal, lletygarwch a manwerthu. Mae cysylltiadau wedi'u creu gyda chyflogwyr mwy fel Iceland a The Works i gynnig cyfleoedd gwirfoddoli a allai arwain at gyflogaeth i'r ymgeiswyr cywir. Yn ystod 2024/25, cwblhawyd **34 o leoliadau gwirfoddoli**, gydag 1 person yn adrodd am newid gyrfa o ganlyniad uniongyrchol i wirfoddoli. Adroddodd pob un arall effaith gadarnhaol trwy ffurflenni gwerthuso ar ôl cwblhau'r gwirfoddoli.

Trwy ymgysylltu i ddechrau ag Ysgol Gynradd Goetre ac Ysgolion Bro, hwylusodd Cwmpawd **Academiau Gyrfu**. Roedd y rhain yn canolbwyntio ar godi dyheadau nid yn unig y plant a fynychodd ond hefyd y rhieni/gofalwyr a fynychodd gyda nhw. Profodd pob un ohonynt ystod o

weithgareddau "ymarferol" i'w helpu i brofi sgiliau a gwybodaeth sydd eu hangen i ddilyn gyrfaoedd mewn gwahanol sectorau. Rhoddwyd gwybodaeth i oedolion yn ystod yr academiâu am y dysgu, hyfforddiant a chefnogaeth sydd ar gael trwy Cwmpawd.

Yn Ysgol Goetre, ymgysylltodd 157 o ddisgyblion / 150 o oedolion (dros 4 sesiwn); yn Ysgol Gellifaelog ymgysylltodd 29 o ddisgyblion / 24 oedolyn (dros 1 sesiwn). Derbyniwyd 17 o atgyfeiriadau o ganlyniad uniongyrchol i'r sesiynau hyn gan oedolion a oedd yn mynychu a ofynnodd am gymorth pellach gan Cwmpawd. Oherwydd llwyddiant y sesiynau cychwynol, mae'r dull hwn bellach yn cael ei gyflwyno i ysgolion cynradd eraill yn y Fwrdeistref Sirol.

Mae Cwmpawd wedi gweithio mewn partneriaeth ag Addysg o fewn CBSMT i gynnig cyfle i blant / pobl ifanc sy'n cael eu haddysgu gartref fynychu sesiynau sy'n ymwneud â chyflogaeth fel gwaith coed, gwallt a harddwch a'r diwydiannau creadigol. Mae'r rhain wedi rhedeg yn wythnosol. Darperir cludiant i'r bobl ifanc i helpu i chwalo rhwystrau ac annog presenoldeb uwch. Cafodd 18 o bobl ifanc nad ydynt yn mynychu'r ysgol gael mynediad at Cwmpawd i gymryd rhan yn y sesiynau hyn. Adroddodd pob un effaith gadarnhaol ar ffurflenni gwerthuso yn dilyn y sesiynau hyn. Oherwydd llwyddiant presenoldeb dros y flwyddyn ddiwethaf yn y sesiynau hyn, byddwn yn gweithio tuag at ddarparu cymwysterau achrededig yn y sesiynau sy'n symud ymlaen.

Mae Learn through the Outdoors yn cynnig rhaglen ddysgu yn yr awyr agored i unrhyw un a allai fod yn profi iechyd meddwl gwael. Mae'r sesiynau yn darparu cludiant ac yn mynd â chyfranogwyr i leoedd o ddiddordeb i fwynhau'r awyr agored a gwella eu hiechyd meddwl. Mae hyn hefyd yn cefnogi hyder cyfranogwyr a chynhwysiant cymdeithasol, gan eu symud yn agosach at gyflogaeth yn y pen draw. Gellir gweld y math hwn o raglen fel mesur ataliol i bobl sy'n wynebu dirywiad yn eu hiechyd meddwl os nad ydynt yn cael mynediad at unrhyw wasanaethau cymorth eraill. Gall helpu gwasanaethau iechyd i fod o dan lai o bwysau wrth i iechyd a lles pobl wella. Yn bwysig, **mae 100% o gyfranogwyr yn adrodd gwelliant yn eu hiechyd meddwl** ar ôl ymgysylltu â gweithgaredd yn ystod 2024/25.

Mae'r **rhaglen Llwybr at Waith (P2W)** wedi dod yn llwybr cyflogaeth hanfodol i Blant sy'n Derbyn Gofal o dan ofal yr Awdurdod Lleol. Gyda mentora wedi'i deilwra a chefnogaeth fugeiliol ddwys, mae'r rhaglen wedi rhoi cyfle i bobl ifanc gamu i gyfleoedd cyflogaeth go iawn, gan ddarparu sefydlogrwydd, incwm a llwybr i annibyniaeth iddynt. Mae ei ddyluniad arloesol a'i effaith fesuradwy wedi ennill cydnabyddiaeth genedlaethol fel rownd derfynol Gwobr y Sector Cyhoeddus IESE. Ffactor llwyddiant allweddol oedd y cydweithrediad agos rhwng Cyflogadwyedd, Gwasanaethau Cymdeithasol, a Gwasanaethau Plant, gan sicrhau bod pobl ifanc sydd bellaf o'r farchnad lafur yn cael eu cefnogi'n llawn i gyflogaeth ystyrlon, gynaliadwy.

Mae'r rhaglen P2W, trwy ofal bugeiliol wedi'i dargedu, partneriaethau cydweithredol, a chydlynu rhyng-adrannol effeithiol, wedi chwarae rhan sylweddol wrth helpu Plant sy'n Derbyn Gofal (CLA) i fynd i mewn a pharhau mewn cyflogaeth. O'r 30 o unigolion CLA sy'n derbyn arweiniad a chymorth cyflogadwyedd wedi'i deilwra, llwyddodd 12 i sicrhau swyddi, gan ddangos symudiad diriaethol i'r gweithlu. Yn nodedig, dechreuodd 5 o'r unigolion hyn brentisiaethau ar Lefel 2, Lefel 3, neu uwch, gan ddarparu cyflogaeth â thâl iddynt a'r cyfle i gael sefydlogrwydd gyrfa hirdymor.

Mae mentora parhaus yn elfen graidd o'r rhaglen, gan sicrhau bod cyfranogwyr yn cael eu cefnogi nid yn unig i sicrhau cyflogaeth, ond i gynnal eu swyddi dros amser.

Roedd rhaglen Aspire Quickstart yn rhagori ar bob disgwyliad yn ystod 2024/25. Datblygodd y rhaglen o dan faner CFfG i fod yn fodel dilyniant ehangach o gyflawni, gan weithredu fel galluogwr i symud unigolion i addysg bellach, prentisiaethau a chyflogaeth barhaus. Sicrhaodd Quickstart gyllid ychwanegol oherwydd tanwariant CFFG ac roeddent yn gallu creu mwy o gyfleoedd i unigolion a busnesau. Sicrhaodd 57 o unigolion gyflogaeth â chymhorthdal gyda 31 yn cael cyflogaeth trwy ddarparu mentora a gofal bugeiliol parhaus a dwys. 5 enillodd gymwysterau sy'n gysylltiedig â gwaith sy'n ofynnol i ymgymryd â'u rolau o fewn y sector dewisol. Trosglwyddodd 9 i brentisiaethau gyda Rhaglen Prentisiaethau a Rennir Aspire.

Mae rhaglen Aspire Shared Apprenticeship wedi blaenoriaethu cyflawniad addysgol ledled De-ddwyrain Cymru gan alluogi myfyrwyr i gael mynediad at hyfforddiant strwythuredig sy'n arwain yn uniongyrchol at gymwysterau cydnabyddedig, gan gefnogi dilyniant academaidd yn ogystal â chyflogadwyedd. Trwy hwyluso prentisiaethau o Lefel 2 hyd at lefel HNC, mae Aspire wedi cynnig pwyntiau mynediad amrywiol a llwybrau dilyniant clir, gan sicrhau y gall pobl ar wahanol gamau o'u taith yrfa ddod o hyd i lwybr sy'n addas iddynt. Mae'r rhaglen hon yn canolbwyntio'n bennaf ar STEM, gyda 2 o'r cyfranogwyr benywaidd yn mynd ymlaen i ddilyn cymwysterau HNC o fewn y Uwch

Y sector Gweithgynhyrchu a Pheirianneg gydag 1 yn mynd ymlaen i ennill Prentis y Flwyddyn CAVC. Yn ogystal, mae gennym 3 prentis gwrywaidd arall sy'n symud ymlaen i astudio ar lefel HNC. Cefnogodd y rhaglen 46 o brentisiaid byw (pob un yn astudio Lefel 2, 3 ac uwch), gyda 30 o brentisiaid trawiadol yn sicrhau cyflogaeth llawn amser yn ystod y cyfnod hwnnw. O'r rhain, roedd 21 (70%) yn ddynion a 9 (30%) yn fenywod, sy'n adlewyrchu ein hymrwymiad i feithrin cyfleoedd i bawb.

Mae pob awdurdod lleol yng Nghymru yn wynebu oedi wrth gyhoeddi data Addysg oherwydd cymysgedd o newidiadau polisi, prosesau dilysu data, a blaenoriaethau esblygol o fewn strategaeth addysg Llywodraeth Cymru. Cyn i ddata gael ei gyhoeddi, mae'n cael ei ddilysu sawl cam gan ysgolion, awdurdodau lleol a Llywodraeth Cymru i sicrhau cywirdeb – mae hyn yn arwain at 'oedi' sy'n golygu y gall adrodd y data hwn gael ei ohirio. Mae llawer o setiau data allweddol - megis presenoldeb, eithriadau a chanlyniadau arholiadau yn cael eu dal a'u defnyddio'n fewnol gan y Gwasanaethau addysg trwy gydol y flwyddyn ond maent wedi'u trefnu i'w rhyddhau i'r cyhoedd hyd at flwyddyn ar ôl i'r cyfnod data ddod i ben.

Fel pob awdurdod lleol arall ledled Cymru, mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn wynebu her enfawr wrth geisio cydbwysu ei gyllideb, fodd bynnag, ymdrechu i ddiogelu cymaint o wasanaethau â phosibl, yn enwedig Addysg a Gwasanaethau Cymdeithasol. Fodd bynnag, mae'r toriadau i ysgolion yn 2023/24 a 2024/25 wedi cynnwys gostyngiad staff yn ein holl ysgolion ac mae hyn wedi effeithio ar gymorth (yn enwedig ar gyfer disgyblion Anghenion Dysgu Ychwanegol) ac wedi arwain at opsiwn cyflenwi culach mewn ysgolion uwchradd. Yn ogystal, gadawodd nifer

o swyddi allweddol yr Awdurdod yn ystod 2024/25, ac mae'r colledion hyn wedi golygu bod y Cyngor wedi gorfod adolygu sut mae gwasanaethau wedi'u darparu – mae'r effaith ar gapasiti wedi effeithio ar gyflymder a chwmpas darparu gwasanaethau.

Dros 2024/25, cyflwynwyd newidiadau sydd wedi golygu bod y portffolio bellach yn cynnwys eiddo ehangach nag ysgolion yn unig – sy'n gysylltiedig yn bennaf â gwasanaethau hamdden, llyfrgelloedd ac amgueddfeydd. Mae angen parhaus i asesu sut rydym yn rhyddhau'r cyfalaf mewn perthynas â'r asedau hyn. Mae gwaith yn parhau i gael ei wneud i wneud y mwyaf o'r cyfleoedd rhyddhau neu ailddatblygu sy'n gysylltiedig â'r asedau sy'n eistedd yn ein portffolio. Er nad oes unrhyw risgiau sy'n gysylltiedig â Gwasanaethau Addysg ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol, er bod risg ynghylch gallu a gallu'r gweithlu yn fater y mae'n rhaid i'r Cyfarwyddwr ei ystyried. Bydd y materion ynghylch gallu Gwasanaethau Eiddo i gynnal eiddo ysgol (a'r holl asedau yn y portffolio) yn parhau i gael eu monitro'n agos.

O safbwynt cynllunio'r gweithlu, mae rheolaeth y Tîm Cyflogadwyedd ar y cyd o Brentisiaethau Mewnol a ariennir gan CFFG trwy'r rhaglen Aspire wedi dod yn fodel o synergedd ac arloesedd o fewn y sefydliad. Mae'r dull cydweithredol hwn, sydd wedi'i wreiddio mewn partneriaeth rhwng y Tîm Cyflogadwyedd a Datblygiad Sefydliadol, wedi trawsnewid profiad prentisiaeth cyfranogwyr, gan sicrhau eu bod yn derbyn nid yn unig hyfforddiant ymarferol ond hefyd cymorth bugeiliol cynhwysfawr o'r cychwyn cyntaf a thrwy gydol eu taith. Mae'r prentis yn elwa o gyrsiau arbenigol, megis 2 yn cymryd rhan mewn hyfforddiant Cymorth Cyntaf, 1 seiberddiogelwch ac ymateb i ddigwyddiadau, 3 meithrin hyder, 1 munud yn cymryd 2 sgiliau ysgrifenyddol a 2 hyfforddiant lles, ochr yn ochr â'r 7 prentis sy'n cymryd rhan mewn CV, cyfweiliad a chymorth ceisiadau am swydd.

2 Prentisiaid sy'n sicrhau cyflogaeth barhaus yn eu hadrannau yn CBSMT a 2 brentisiaid sy'n cael cyflogaeth gyda busnesau allanol y mae gan Aspire berthynas waith agos ynddynt. Eleni llwyddodd 4 o'r prentisiaid i sicrhau cyflogaeth cyn i'w prentisiaethau ddod i ben, gan sicrhau pontio llyfn heb fwch mewn gwaith.

Mae rhaglen Graddedigion Menter **Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCR)** yn ymroddedig i hwyluso recriwtio graddedigion a gwella proffil y fenter CCR ledled Cymoedd y Gogledd.

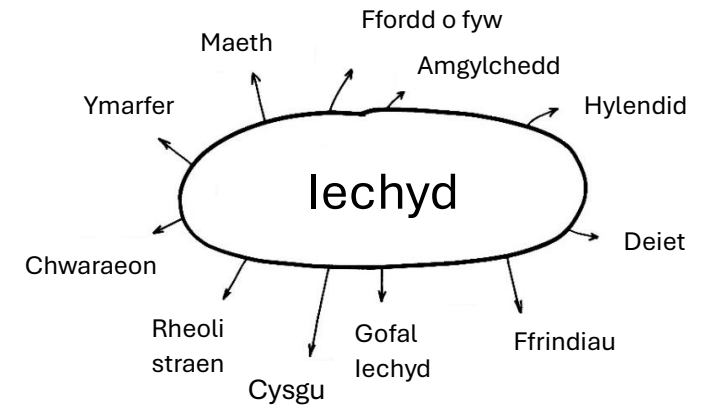
Mae'r gwaith hwn yn cael ei gydlynu'n agos â grŵp Busnes ac Addysg Gyda'n Gilydd (BETP) ein hAwdurdod Lleol, lle rydym yn chwarae rôl annatod a strategol. Yn 2024/25, recriwtiwyd 5 graddedig ar draws 2 fusnes. Nodwyd cynnydd mewn cofrestru mewn Bootcamps CCR a phrentisiaethau, a sicrhawyd llwybrau addysgol a gyrfa estynedig ar gyfer graddedigion, prentisiaid a disgyblion ysgol.

Amcan Llesiant 2 – Merthyr Tudful iachach

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall iechyd unigolyn effeithio ar eu lefel gyffredinol o foddhad bywyd. Mae iechyd yn rhywbeth sy'n dechrau mewn teuluoedd, ysgolion, cymunedau a gweithleoedd. Dywedodd trigolion wrthym fod pandemig Covid-19 wedi effeithio ar iechyd a lles pobl; Mae effaith hyn yn parhau i gael ei deimlo heddiw. Mae'r Cyngor yn parhau i weithio gyda phartneriaid allweddol i ddarparu cyngor, arweiniad a chefnogaeth wedi'i dargedu i helpu pobl i fynd i'r afael â'r heriau. **Ein canlyniad blaenoriaeth ar gyfer yr amcan hwn fydd cefnogi iechyd a lles emosiynol a chorfforol plant ac oedolion.**

Yr hyn y gwnaethom ddewis canolbwyntio arno yn 2024/2025:

- **GWASANAETHAU OEDOLION:** Symud i gam gweithredu'r model cymunedol oedolion rhanbarthol newydd, gan adolygu'r holl leoliadau cost uchel i sicrhau bod pobl yn derbyn y gofal sydd ei angen arnynt
- **GWASANAETHAU PLANT:** Cwblhau'r Strategaeth Rhianta Gorfforaethol (gan weithio i'r siarter rhianta corfforaethol), darparu llety diogel a sefydlog ym Merthyr Tudful ar gyfer plant sy'n derbyn gofal, a chynyddu'r gefnogaeth i Warcheidwaid Arbennig ym Merthyr Tudful
- **DIOGELU:** Gweithredu trefniadau diwygiedig ar gyfer diogelu oedolion, parhau i weithio gydag ardal bwrdd diogelu Cwm Taf Morgannwg ac adolygu effaith gweithredu 'Gofal Cywir, Person lawn'
- **TAI a DIGARTREFEDD:** Parhau i ddefnyddio grantiau i ddatblygu tai fforddiadwy i symud pobl o B+B; troi ein data yn ddeallusrwydd i ddiwallu anghenion yn well a rhoi'r gorau i ddefnyddio Gwely a Brechwast 'y tu allan i'r sir', gan brynu eiddo ychwanegol yn y Fwrdeistref Sirol i helpu i ddiwallu anghenion cleientiaid.

Fe wnaethom ganolbwyntio ar nifer o brosiectau allweddol i hyrwyddo gwaith ar y meysydd ffocws hyn, gan gynnwys

- Prosiect Llwybrau at Gyflogaeth
- Prosiectau dileu elw
- Prosiect Arhoswch yn Iach @ Cartref
- Gweithgareddau a phrosiectau yn Nhŷ Enfys
- Hwb Cymorth Cynnar
- Cyflawni prosiectau Grant Cymorth Tai

Mae ein data yn dweud wrthym

Daw'r data o 4 Adran y Cyngor: Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion, Gwasanaethau Cymdeithasol Plant, Tai a Gwasanaethau Cymdogaeth

Nifer y plant sy'n derbyn gofal

Yn 2024/2025; Cofnododd Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful **169** o blant sy'n derbyn gofal; mae hyn yn 23 o blant yn llai na'r un amser yn y flwyddyn flaenorol.

Nifer y plant ar y gofrestr amddiffyn plant

Roedd nifer y plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant ar 31 Mawrth yn **67**; roedd hyn yn llawer is na'r ffigur a gofnodwyd y flwyddyn flaenorol (107)

Nifer yr asesiadau a gwblhawyd ar gyfer plant

Nifer yr asesiadau ar gyfer plant a gwblhawyd o fewn amserlenni oedd **95.64%** (989/1034).

Er ei bod ychydig yn is na'r flwyddyn flaenorol (lle dangosodd data fod 98.02% wedi'i gofnodi – cyfanswm o 1,515 o asesiadau wedi'u cwblhau), mae'r gyfradd gwblhau yn parhau i fod yn uchel.

Cyfanswm Nifer y Cysylltiadau Oedolion (gan gynnwys fel canran o'r boblogaeth oedolion (dros 18 oed))

Cyflwynwyd y dangosydd hwn ar gyfer y flwyddyn 2023/2024 pan oedd y ganran a gofnodwyd yn 6.74% (3,131/46,445).

Yn 2024/25, cynyddodd hyn i **9.14%** (4,642/46,445)

Cyfanswm Nifer yr Ymholiadau Amddiffyn Oedolion a gwblhawyd o fewn Amserlenni Statudol

Wedi'i gyflwyno yn 2023/2024, nifer yr asesiadau amddiffyn oedolion a gofnodwyd yn ystod y cyfnod hwn oedd **148** (sy'n cyfateb i 78.3%). Mae'r data a gofnodwyd ar gyfer 2024/25 yn dangos bod hyn wedi gostwng gyda **89** o ymholiadau amddiffyn oedolion wedi'u cwblhau (60.5%).

Cyfanswm nifer yr oedolion sy'n derbyn cymorth cymunedol i'w galluogi i barhau i fyw yn y cartrefi eu hunain

Mae'r data a gasglwyd ar gyfer 2024/25 yn dangos bod mwy o oedolion wedi cael canlyniadau cadarnhaol yn y maes hwn, gyda **646** o oedolion wedi'u galluogi i barhau i fyw yn eu cartref eu hunain (cynnydd o 40 o bobl). Roedd hyn yn gynnydd ar 2023/24, lle dangosodd data i ni fod nifer yr oedolion sy'n derbyn cymorth cymunedol a'u galluogi i aros yn eu cartrefi eu hunain yn 608.

Nifer y Mannau Agored â Blaenoriaeth lle gwnaed gwelliannau i Hygyrchedd

Mewn ymateb i adborth y cyhoedd, parhaodd y gwaith yn 2024/25 i dargedu gwelliannau mewn mynediad i fannau agored gyda **gwelliannau i 2** safle arall wedi'u cwblhau.

Mae hyn yn ychwanegol at y 3 safle a wellwyd yn ystod 2023/2024

Canran yr Achosion lle mae digartrefedd wedi'i atal

Yn 2024/25, mae data perfformiad a gofnodwyd yn dangos i ni fod **64%** o aelwydydd sydd mewn perygl o ddigartrefedd wedi'u hatal gyda chefnogaeth y Cyngor. Dangosodd hyn ostyngiad mewn perfformiad, gyda data yn dangos gostyngiad ar y

Canran y Digartref sydd wedi'u hailgartrefu gyda 56 diwrnod

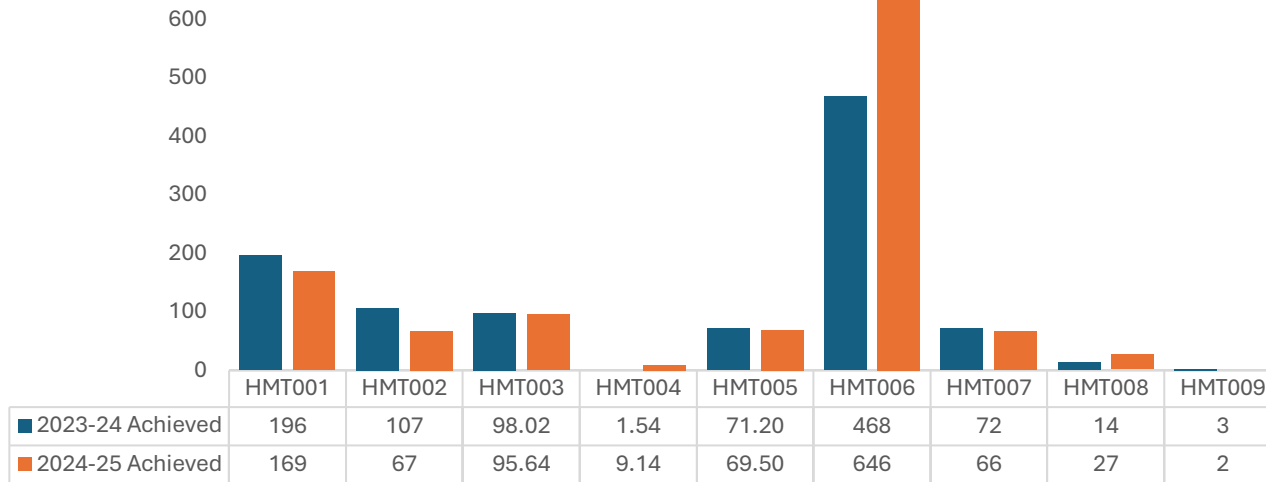
Tai
Cymdeitha
sol a Dros

Gosodwyd targed o 22% ar gyfer y dangosydd hwn; wrth adolygu'r data diweddaraf, gwelwn berfformiad a gyflawnwyd yn sefyll ar **27%** - 5% yn uwch na'r targed, a 13% yn uwch na chvflawniad v flwvddvn flaenorol

CRYNODEB O'R CYNNYDD

Cymharu perfformiad: 2023-24 a 2024-25

Dangosodd cymariaethau â chanlyniadau perfformiad a gofnodwyd ar gyfer 2023/24 sawl newid yn y meysydd canlynol:

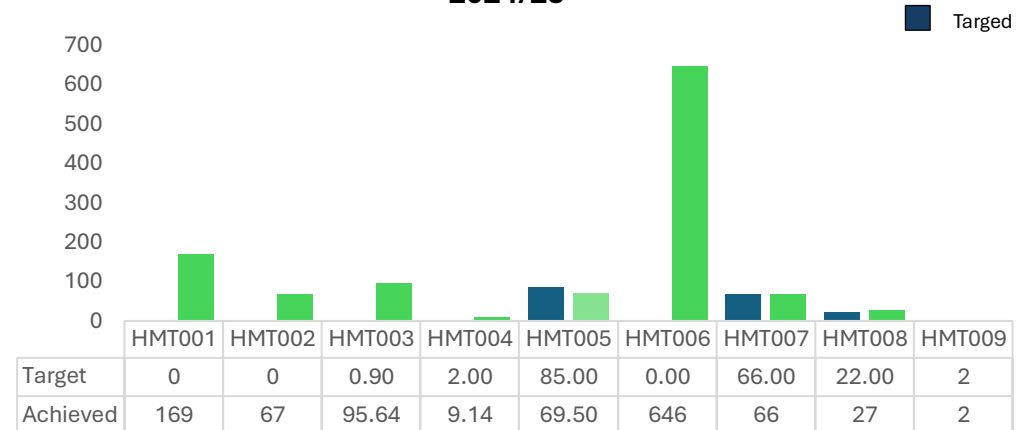
- Mae nifer y Plant sy'n derbyn gofal a nifer y plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant wedi gostwng yn ddiogel, y ddau gyflawniad cadarnhaol
- Cynyddodd nifer yr asesiadau y mae angen eu cwblhau yn ystod 2024/25, gan arwain at ostyngiad bach yn y gyfradd gwblhau ar gyfer plant ac oedolion yn cael ei nodi
- Roedd nifer yr oedolion sy'n derbyn cymorth cymunedol i barhau i fyw yn eu cartrefi eu hunain wedi cynyddu,
- Mae'r cymorth a gynigir i'r rhai sy'n ddigartref neu sydd mewn perygl o fod yn ddigartref wedi aros tua'r un lefel – mae effaith y tîm Ymyrraeth Gynnar ac Atal yn cynorthwyo i gefnogaeth barhaus ar gael; ac
- Arhosodd nifer y manau agored gyda gwell hygyrchedd yn fras yr un fath

CYNNYDD YN ERBYN TARGEDAU A OSODWYD AR GYFER 2024-25

Wrth adolygu'r data cyflawniad yn erbyn y targedau a osodwyd ar gyfer cyfnod 2024/25, fe wnaethom nodi'r canlynol:

- Nodwyd perfformiad cadarnhaol ar draws yr holl ddangosyddion o'i gymharu â'r targedau a osodwyd
- Nodwyd gostyngiad yn nifer y Plant sy'n derbyn Gofal, a nifer y plant sy'n ymddangos ar y Gofrestr Amddiffyn Plant,
- Cynyddodd nifer yr asesiadau a oedd angen eu cwblhau'n sylweddol yn ystod 2024/25, gyda gostyngiad bach yn y gyfradd gwblhau ar gyfer plant ac oedolion
- Cynyddodd y galw am gymorth gan oedolion i barhau i fyw yn eu cartref eu hunain, ac ymatebwyd yn gadarnhaol iddo gan wasanaethau'r Cyngor,
- Parhaodd perfformiad gwasanaethau digartrefedd yn gadarnhaol, a
- Parhaodd y gwaith o gefnogi hygyrchedd manau agored, gan gyrraedd y targed y cytunwyd arno.

Cymharu Perfformiad: Targedau yn erbyn data gwirioneddol 2024/25

Beth rydyn ni wedi'i ddysgu?

Ar 2024/25, mae gan CBSMT ddau gartref preswyl mewnol i blant a phobl ifanc. Mae'r ddau yn cael eu meddiannu gan bobl ifanc a oedd wedi'u lleoli allan o'r sir o'r blaen. Yn ystod y flwyddyn rydym wedi symud ymlaen gydag ailddatblygu eiddo sy'n eiddo i'r cyngor a fydd yn darparu llety preswyl i blant a phobl ifanc:

- cartrefi systemig ar gyfer hyd at 8 o bobl ifanc
- Llety seibiannau byr i 2 berson ifanc
- darpariaeth asesu brys ar gyfer hyd at 2 berson ifanc.

Mae'r gwaith hwn yn parhau a bydd yn cael ei gwblhau yn Chwarter 2, 2025 a disgwylir i'r person ifanc cyntaf symud i mewn ym mis Medi 2025.

Mae'r **rhaglen Llwybr at Waith (P2W)** wedi dod yn llwybr cyflogaeth hanfodol i Blant sy'n Derbyn Gofal o dan ofal yr Awdurdod Lleol. Gyda mentora wedi'i deilwra a chefnogaeth fugeiliol ddwys, mae'r rhaglen wedi rhoi cyfle i bobl ifanc gamu i gyfleoedd cyflogaeth go iawn, gan ddarparu sefydlogrwydd, incwm a llwybr i annibyniaeth iddynt. Mae ei ddyluniad arloesol a'i effaith fesuradwy wedi ennill cydnabyddiaeth genedlaethol fel rownd derfynol Gwobr y Sector Cyhoeddus IESE. Ffactor llwyddiant allweddol oedd y cydweithrediad agos rhwng Cyflogadwyedd, Gwasanaethau Cymdeithasol, a Gwasanaethau Plant, gan sicrhau bod pobl ifanc sydd bellaf o'r farchnad lafur yn cael eu cefnogi'n llawn i gyflogaeth ystyrlon, gynaliadwy.

Mae'r rhaglen P2W, trwy ofal bugeiliol wedi'i dargedu, partneriaethau cydweithredol, a chydlynu rhyng-adrannol effeithiol, wedi chwarae rhan sylweddol wrth helpu Plant sy'n Derbyn Gofal (CLA) i fynd i mewn a pharhau mewn cyflogaeth. O'r 30 o unigolion CLA sy'n derbyn arweiniad a chymorth cyflogadwyedd wedi'i deilwra, llwyddodd 12 i sicrhau swyddi, gan ddangos symudiad diriaethol i'r gweithlu. Yn nodedig, dechreuodd 5 o'r unigolion hyn brentisiaethau ar Lefel 2, Lefel 3, neu uwch, gan ddarparu cyflogaeth â thâl iddynt a'r cyfle i gael sefydlogrwydd gyrfa hirdymor. Mae mentora parhaus yn elfen graidd o'r rhaglen, gan sicrhau bod cyfranogwyr yn cael eu cefnogi nid yn unig i sicrhau cyflogaeth, ond i gynnal eu swyddi dros amser.

Fe wnaethom barhau i weithio gyda'n partneriaid rhanbarthol i gwrdd â'r blaenoriaethau strategol a osodwyd ym Mwrdd Diogelu Cwm Taf Morgannwg (CTMSB). Aeth [adroddiad](#) i Graffu ym mis Mawrth 2025. Bu gostyngiadau cyson yn nifer y plant sydd mewn gofal ac y rhoddwyd eu henwau ar y gofrestr amddiffyn plant. Mae hyn er gwaethaf rhai

cynnydd yn nifer yr atgyfeiriadau a dderbynnir. Mae hyn yn dangos bod yr Hwb Cymorth Cynnar a'r gwasanaethau atal yn gweithio i ddad-ddwysáu anghenion o fewn CBSMT ac mae timau'n gweithio'n systemig i gefnogi teuluoedd a phlant i aros gartref. Mae ein cyfraniad at gynllun CTMSB yn cynnwys:

Blaenoriaeth Strategol 1: Byddwn yn ailosod a sefydlu ble rydyn ni a ble mae angen i ni fod:

Addysg Merthyr Tudful:

Mae Adran Addysg Merthyr Tudful yn cyflawni ei dyletswyddau statudol ac yn cyfrannu tuag at flaenoriaethau'r Bwrdd drwy:

- Gweithio mewn partneriaeth i nodi'r canlyniadau gorau i ddysgwyr a chefnogi lefel uwch o waith partneriaeth gyda'r Gwasanaethau Plant i ddatblygu darnau o waith ar y cyd
- Lledaenu a chyfeirio gwybodaeth berthnasol fel pecynnau cymorth, asesiadau a hyfforddiant i'r Arweinydd Diogelu dynodedig ym mhob ysgol a staff addysg
- Darparu cyngor, gwybodaeth ac arweiniad mewn perthynas â diogelu pryderon gydag ysgolion a'u cefnogi i weithredu yn unol â hynny a dilyn gweithdrefnau adrodd.
- Cymryd camau i leihau pryderon diogelu ar y cyfle cynharaf.

Gwasanaethau Oedolion Merthyr Tudful

Yn ystod 2024/25, cwblhawyd yr holl hyfforddiant diogelu statudol ar gyfer staff y Gwasanaethau Oedolion. Ategwyd hyn gan fodiwl hyfforddi diogelu ehangach "pob staff" a ddarperir trwy gymhwysiad rhyngweithiol (Bob's Business). Roedd hyn yn galluogi hyfforddiant i'r holl staff a'n cefnogi i fonitro cydymffurfiaeth a chynnal gwybodaeth yn y gweithle.

Yn ystod y flwyddyn rydym wedi adolygu data sy'n ymwneud â nifer yr atgyfeiriadau a'r llwythi achosion o fewn y Tîm Diogelu. Mae'r data hwn wedi cefnogi recriwtio pellach, llwyddiannus o fewn y Tîm.

Yng nghyd-destun ehangach yr amgylchedd diogelu, rydym wedi cysylltu â rhanddeiliaid sylweddol fel Clwb Pêl-droed Dinas Caerdydd a Chlwb Rygbi Gleision Caerdydd i archwilio meysydd datblygu o fewn eu hadnoddau cymunedol presennol.

Gwasanaethau Plant Merthyr Tudful

Mae CBSMT wedi cefnogi'r Bwrdd drwy gyfrannu at Gofrestr Risg y Bwrdd gan gynnwys nodi unrhyw risgiau y bydd angen eu cofnodi i 2025/26. Rydym hefyd wedi bod yn rhan o godi proffil esgeulustod a gweithio amlasiantaeth trwy gefnogi'r ymgyrch NSPCC ranbarthol, gan weithio gydag ystod o

bartneriaid aml-asiantaeth i gyfrannu at hyn. Rydym hefyd wedi gweithio'n gyson gyda phartneriaid ar y strategaeth Ecsbloetio CTM, datblygiad MASH Cwm Taf yn y dyfodol a'r broses SUSR ers ei gweithredu ym mis Hydref 2024. Mae hyn wedi cynnwys enwebu Cadeiryddion ac Adolygwyr i gefnogi ac arwain Adolygiadau Diogelu'r Bwrdd eleni.

Blaenoriaeth Strategol 2: Byddwn yn ail ddysgu trwy fyfyrion ar y flwyddyn ddiwethaf a chytuno sut y gall yr hyn rydyn ni n ei ddysgu fel Bwrdd wneud gwahaniaeth i ymarfer diogelu.

Gwasanaethau Oedolion Merthyr Tudful

Yn ystod 2024/25, mae Merthyr wedi bod yn llwyddiannus wrth recriwtio Rheolwr Tîm Oedolion newydd. Mae hyn wedi dod â gwell cysondeb ac arweinyddiaeth sefydlog i'r Tîm presennol. Mae hyn wedi arwain at y canlynol:

- Adolygiad o brosesau presennol a gwneud penderfyniadau
- Gwelliant yn y dogfennaeth o ymarfer yn benodol ar gyfer atgyfeiriadau Adran 5 (Pryderon Proffesiynol) trwy ddefnyddio WCCIS i gofnodi'r rhain. Mae hyn wedi arwain at ddata a gwybodaeth thematig sy'n hwyluso cynllunio yn y dyfodol.
- Mae gwelliannau yn dychwelyd gan Lywodraeth Cymru gyda dros 70% o lwyddiant wrth wneud penderfyniadau o fewn 7 diwrnod tra hefyd yn derbyn cynnydd mewn atgyfeiriadau diogelu dros y flwyddyn.
- Mae'r Tîm Diogelu bellach wedi'i staffio'n llawn ac yn datblygu strategaethau hyfforddi i gefnogi ac annog arfer cadarnhaol trwy gydol ein gwasanaethau i oedolion.

Gwasanaethau Plant Merthyr Tudful

Mae Merthyr wedi bod yn ymwneud â thynnu sylw at feysydd sy'n peri pryder, risgiau a phwysau ar y gweithlu lle bo hynny'n briodol. Mae staff yn mynychu hyfforddiant gan gynnwys gwasanaethau ataliol.

Cynhelir cyfathrebu gyda staff ac amlygir materion diogelu.

Mae Adolygiadau Ymarfer Plant yn cael eu rhannu gyda'r timau a'r rheolwyr.

Mae gwaith ar y cyd ag Addysg yn parhau gyda gwaith archwilio ar y cyd yn nodi meysydd cryfder a meysydd datblygu. O safbwynt Cymorth Cynnar, rydym wedi gweld cynnydd mewn atgyfeiriadau o Addysg sy'n gymesur a'r atgyfeiriadau cywir ar gyfer cymorth ataliol.

Blaenoriaeth Strategol 3: Byddwn yn cytuno ar sut y gallwn ailddatblygu fel Bwrdd i wneud y mwyaf o gyfleoedd i wella sut rydym yn diogelu pobl.

Gwasanaethau Oedolion Merthyr Tudful

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd hollbwysig gweithio gyda'n gilydd yn MASH Cwm Taf a rhannu gwybodaeth ar lefel arweinyddiaeth. Mae hyn wedi arwain at:

- Mae gan y tîm Diogelu wasanaeth dyletswydd i gynnig cyngor a chefnogaeth i ymarferwyr.
- Yn ddatblygiadol rydym yn defnyddio gwybodaeth / gwersi a ddysgwyd o'r broses SUSR i'w rhannu trwy briffio tîm i adlewyrchu a dysgu canlyniadau ymarfer cadarnhaol.
- Mae'r Rheolwr Tîm yn gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu strategaeth ecsbloetio oedolion ar gyfer y rhanbarth.
- Rheolwr tîm hefyd yw'r gweithiwr arweiniol ar gyfer y rhanbarth i ddatblygu ffurflen atgyfeirio A1 Cymru gyfan.
- Rydym hefyd yn cefnogi dysgu pellach drwy Banel Sicrhau Ansawdd Oedolion y Bwrdd yr ydym hefyd yn ei gadeirio.

Blaenoriaethau eraill:

Gweithlu - Staff yw ein hased mwyaf, ac rydym am sicrhau ein bod yn eu cefnogi fel blaenoriaeth. Mae lles staff yn parhau i fod yn ffocws craidd ym Merthyr Tudful, gyda'r holl asiantaethau wedi ymrwymo i hyrwyddo gweithlu iach a gwydn. Mae ystod eang o fentrau iechyd a lles bellach ar waith ac maent yn cael eu hadrodd bob dwywaith y flwyddyn i Fwrdd Diogelu Cwm Taf Morgannwg (CTMSB). Mae'r rhain yn cynnwys rheoli llwyth achosion, mynediad at raglenni cwnsela a chymorth gweithwyr, apiau lles, sesiynau datblygu, a goruchwyliaeth, yn ogystal â strategaethau wedi'u teilwra i gefnogi anghenion unigol. Rydym yn cynnig hyfforddiant hybrid a gloywi i sicrhau hygyrchedd i'r holl staff, gan gynnwys gofalwyr maeth a pherthnasol.

Mae staff newydd yn elwa o raglen sefydlu gadarn wedi'i halinio â Fframwaith Sefydlu Cymru Gyfan, gyda llwybrau clir i gymhwyso. Cafodd dros 800 o staff ar draws gwahanol wasanaethau hyfforddiant y llynedd, sy'n adlewyrchu ein hymrwymiad i ddatblygu'r gweithlu. Yn ogystal, rydym yn parhau i gefnogi gwrth-hiliaeth a chymhwysedd diwylliannol trwy gynllunio gweithredu trawsadrannol, gan gyfrannu at weithlu mwy cynhwysol a diwylliannol ymwybodol.

I grynhoi, mae diogelu wedi parhau i fod yn flaenoriaeth trwy gydol y flwyddyn ddiwethaf. Mae rheolwyr a staff wedi gweithio'n agos gyda'i gilydd i sicrhau ein bod wedi cyflawni ein dyletswyddau i'r cyhoedd, tra'n hyrwyddo diogelwch y cyhoedd a staff. Mae'r gwaith wedi parhau yn 2024/25 ar ddatblygu ein dull strategol rhanbarthol o ecsbloetio, mewn perthynas â phlant ac oedolion mewn perygl. Mae asiantaethau partner wedi gweithio gyda'i gilydd i ddatblygu ein trefniadau llywodraethu a chytuno ar offer priodol i gefnogi adnabod ac asesu pob math o ecsbloetio. Mae cydnabod ymyrraeth gynnar ac atal yn hanfodol wrth ddiwallu anghenion pobl rydyn ni'n eu cefnogi; Ffocws allweddol eleni yw codi proffil cam-drin ac esgeulustod. Rydym

wedi gweithio'n llwyddiannus mewn partneriaeth â'r NSPCC a rhanddeiliaid allweddol eraill i godi a hyrwyddo ymgyrchoedd ymwybyddiaeth y cyhoedd ledled y rhanbarth.

Mae'r gwaith a wnaed o amgylch Dileu Costau yn gysylltiedig â'r prosiect cyntaf uchod – datblygu cartrefi preswyl. Mae Gwasanaethau Plant CBSMT wedi datblygu cartrefi plant preswyl gyda chynlluniau i ymestyn y cartrefi hyn i ddiwallu anghenion plant ac atal lleoliadau y tu allan i'r awdurdod. Mae gwaith sylweddol wedi'i wneud i ailuno plant â rhieni, lle bo hynny'n briodol, i drosglwyddo gofalwyr maeth i SGO's, lleihau nifer y plant sy'n mynd i ofal a pharhau i recriwtio gofalwyr maeth yn y tŷ. Mae'r gwaith wedi dechrau dangos buddion mewn llai o blant mewn gofal ac ar y gofrestr amddiffyn plant.

Mae'r effaith wedi bod yn gostyngiad yn nifer y plant mewn llety preswyl allanol gyda chynlluniau i fwy ddychwelyd yn 26/27, bu cynnydd sylweddol yn nifer y plant ar SGOs, ac mae teuluoedd yn cael eu cefnogi i aros gartref a gyda ffocws ymyrraeth gynharach.

Nododd [arolygiad ESTYN](#) (Hydref 2024) gryfderau mewn perthynas â Dysgu Oedolion yn y Gymuned (e.e.) cynllunio da gan diwtoriaid a oedd yn diwallu anghenion dysgwyr; cynnydd cadarnhaol sy'n cael ei wneud gan ddysgwyr gyda'r mwyafrif yn frwdfrydig ac yn llawn cymhelliant; ac amgylcheddau dysgu diogel lle nodwyd lefelau cryf o ofal emosiynol a chymorth lles. Nodwyd nifer o heriau hefyd megis yr angen i gynyddu lefelau ymgysylltu, capasiti gwasanaeth a'r golled a ragwelir o gyllid ar gyfer Multiplu. Derbyniwyd pum argymhelliad yn dilyn yr ymweliad arolygu y mae'n rhaid bwrw ymlaen nawr. Yr ymagwedd gadarnhaol at mae darparu Dysgu Oedolion yn y Gymuned yn cefnogi dysgwyr i barhau i gael eu cymhelliant a gwneud cynnydd yn erbyn eu nodau dysgu unigol. Maent yn gwneud hynny mewn amgylchedd diogel a meithrin a thrwy fynd i'r afael ag argymhellion ESTYN, bydd hyn nid yn unig yn cael ei gynnal ond ei ddatblygu.

Cynhaliwyd cynllunio corfforaethol sylweddol yn ystod 2024/25, gan gynnwys:

- Datblygwyd y **Strategaeth Rhianta Gorfforaethol** a'r **Strategaeth Gomisiynu Lleoliadau** a 'u cymeradwyo gan y Cyngor Llawn yn ystod 2024/25.
- Datblygwyd a chymeradwywyd nifer o bolisiau allweddol gan y Cyngor Llawn, gan gynnwys Polisiau Preswyl a'r Polisi Maethu Teledu Cyfyng
- Datblygwyd a **chyflwynwyd yr Asesiad o'r Farchnad Tai Leol (LHMA)** yn y Cyngor ym mis Ebrill 2024, ac fe'i cymeradwywyd gan yr Aelodau
- Adolygwyd y **Fframwaith Statudol arfaethedig ar gyfer Gwaith Ieuenctid** trwy graffu, ac fe'i cymeradwywyd ym mis Chwefror 2025
- **Datblygwyd Strategaeth Gwasanaethau Plant** ochr yn ochr â chynlluniau gweithredu tîm i barhau â'r daith ddatblygu.
- Gwnaed gwaith hefyd ar ddatblygu Canllawiau Cyfranogiad i Wasanaethau Plant i alinio â'r strategaeth gorfforaethol.

- Mae'r Gwasanaethau Tai a Digartrefedd yn parhau i **adolygu'r Cynllun Pontio Ailgartrefu Cyflym** i fonitro cynnydd, heriau ac ailflaenoriaethu gweithgarwch yn seiliedig ar angen. O'r gwaith hwn, rydym yn gosod is-grwpiau ein Partneriaeth Tai Strategol i weithio tuag at roi terfyn ar ddigartrefedd, gan ddatblygu llety â chymorth hirdymor/parhaol. Mae'r gwaith hwn yn mynd rhagddo

Tua diwedd 2024/25, fe wnaethom recriwtio Pennaeth Gwasanaethau Oedolion newydd. Cymerodd y swydd ym mis Mehefin 2025. Mae hi wedi dod â syniadau newydd a gweledigaethau newydd ar gyfer y gwasanaeth. Mae hi wedi ymgynghori ac ymgysylltu â staff ynghylch y strategaeth gwasanaethau i oedolion ac mae'n adeiladu perthnasoedd i barhau i wella'r gwasanaeth.

Yn ystod 2024/25, fe wnaethom recriwtio i ddwy swydd newydd ym maes Gwasanaethau Plant:

- Prif Reolwr Maethu a Diogelu newydd; eu rôl fydd symleiddio'r broses o gyfarfodydd strategaeth broffesiynol a sicrhau bod Maethu Cymru Merthyr Tudful yn parhau i'w datblygu.
- Prif Reolwr ac Unigolyn Cyfrifol newydd ar gyfer gwasanaethau preswyl plant; mae'r swydd hon yn ofynnol oherwydd y nifer cynyddol o gartrefi plant yn 2025/26 i fodloni gofynion digonolrwydd lleoliad Merthyr Tudful.

Bydd y ddau yn dechrau eu swyddi yn gynnar yn 2025/26.

Dechreuodd rheolwr tîm newydd ar gyfer Diogelu a Sicrhau Ansawdd yn 2024. Eu rôl yw cynorthwyo i archwilio gwaith a thynnu sylw at arfer da. Mae'r gwaith hwn wedi tynnu sylw at feysydd datblygu fel gwaith i wella cronolegau a templed goruchwyllo. Mae'r gwaith hwn yn cael ei gefnogi gan y ffrwd waith systemig i ymgorffori arfer da.

Yn 2024/25 gwnaed gwaith i ddod â chadeiryddion Amddiffyn Plant (CP) a'r Swyddog Adolygu Annibynnol (IRO) yn fewnol o dan y rheolwr Sicrhau Ansawdd. Mae hyn yn galluogi dull cyson o gadeirio cyfarfodydd, gwaethygu materion a monitro ymarfer. Bydd adroddiad blynyddol ar gadeirydd IRO/CP yn cael ei ddatblygu i dystiolaeth o arfer y gwasanaeth.

Yn dilyn adolygiad staff, daeth cyfrifoldeb Diogelu Oedolion o dan reolaeth Gwasanaethau Oedolion CBSMT. Penodwyd y swydd Rheolwr Diogelu Oedolion newydd a dechreuodd eu rôl ddechrau Mehefin 2024.

Mae tai yn paratoi ar gyfer ailstrwythuro posibl yn unol â'r ddeddfwriaeth sydd ar ddod yn 2025/26 i gefnogi cyflawni'r Bil Digartrefedd a Dyraniadau Cymdeithasol newydd. Mae'r gwasanaeth yn adolygu ei strwythur i sicrhau ei fod yn y sefyllfa orau i fodloni gofynion yn y dyfodol, yn amodol ar argaeledd cyllid o ffynonellau craidd a ffynonellau Llywodraeth Cymru. Mae'r tîm yn parhau i reoli gofynion esblygol yn effeithiol o fewn y fframwaith presennol wrth gynllunio ar gyfer anghenion yn y dyfodol.

O safbwynt cynllunio ariannol, mae gwaith ar y gweill i gynyddu nifer y cartrefi preswyl yn 2025/26 i alluogi plant i ddychwelyd adref a lleihau'r gyllideb breswyl y tu allan i'r awdurdod. Mae recriwtio gofalfwyr maeth a chefnogaeth i aelodau o'r teulu fel y gall plant aros gartref i gyd yn cydfynd â'r elfen hon.

Adolygiad o contractau a chomisiynu - Rydym yn y broses o gomisiynu ar gyfer darparwyr gofal cartref. Fe wnaethom recriwtio swyddog contractau o fewn gwasanaethau plant i sicrhau adolygiad a monitro cadarn o contractau asiantaeth ynghylch lleoliadau, (maethu annibynnol a phreswyl).

Rydym yn parhau i weithio'n agos gyda'n cyfrifydd gwasanaethau cymdeithasol i adolygu'r gyllideb a mynd i'r afael ag unrhyw danwariant neu orwariant. Rydym yn ymwybodol o bwysau mewn plant preswyl ac mae hynny'n gysylltiedig â dileu elw a'r broses o ddatblygu ein darpariaethau mewnol ein hunain. Rydym yn defnyddio data i fapio'r galw yn y gwasanaeth ac addasu'r gyllideb yn unol â hynny.

Yn ystod 2024/25, mae'r Gwasanaeth Tai a Digartrefedd wedi **lleihau'r cyllid craidd a ddyrannwyd i Lety Dros Dro drwy dwf datblygu tai a chynlluniau llety â chymorth newydd ac wedi gwneud arbedion o dros £1.2miliwn**. Bydd y ffocws ar y gweithgaredd hwn yn parhau i mewn i 2025/26.

Mae gweithio gyda Chaffael yn parhau ar brosiectau allweddol (e.e.) Cysylltu Gofal – caffael system gwasanaethau cymdeithasol newydd.

Ar hyn o bryd ym maes Gwasanaethau Oedolion, rydym ar hyn o bryd yn gweithio'n agos gyda chaffael ar gomisiynu gwasanaethau byw â chymorth a chynllunio ar gyfer contract gofal cartref. Y contract byw â chymorth hwn yw'r contract cyntaf sy'n canolbwyntio ar gomisiynu sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau a newid yn y broses o ddarparu gofal. Bydd y contract hwn yn cael ei weithredu ym mis Ionawr 2026. Ar hyn o bryd rydym yn cynllunio'r contract gofal cartref sydd eto yn canolbwyntio ar gomisiynu sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau.

O safbwynt Tai a Digartrefedd, dim caffael yn y flwyddyn ariannol hon, fodd bynnag, mae disgwyl i ni gyhoeddi tendr ar gyfer prosiect llety â chymorth newydd yn 2025/26.

Fe wnaethom dreialu'r ap ffordd gwaith cymdeithasol yn 2024/25 gyda chynlluniau i ymgorffori plant ac oedolion yn 2025/26.

Hefyd yn gynnar yn 2025/26, mae disgwyl i ni fynd allan i dendro ar gyfer datblygu Strategaeth Llety mewn Gwasanaethau i Oedolion

Mae'r Cynllun Rheoli Asedau Gwasanaethau Cymdeithasol yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau'n rheolaidd ac mae'n cynnwys caffaeliadau (Daisy House), prydlesi (Plantation House), a datblygiadau newydd (The Flowers). Mae hefyd yn nodi eiddo sydd wedi'u dadgomisiynu (Tŷ Gwyn) lle trosglwyddwyd y gwasanaeth i rywle arall. Mae cynigion yn y dyfodol hefyd yn cynnwys (e.e.) datblygu Gofal Ychwanegol gyda phartneriaid Tai, llety 16+.

Rhyddhaodd gwasanaethau Tai a Digartrefedd eiddo Lon yr Ysgub Wenith o'r portffolio Tai yn 2024,25, ac roedd yr adeilad yn warged ar ôl symud oddi yno i Hyb Canol y Dref newydd. Mae'r defnydd o Hyb Canol y Dref wedi bod yn gam cadarnhaol, gyda chyfleoedd i ymgysylltu wedi'u gwireddu. Yn ogystal, trosglwyddwyd prydles Marsh House i Gartrefi Dyffryn Merthyr (MVH) yn ystod y cyfnod hwn ac mae'n arbed arian ar Lety Dros Dro ac yn darparu canlyniadau da o ran symud ymlaen cadarnhaol i breswylwyr.

Mae gan y Gwasanaethau Cymdeithasol dri risg penodol ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol, ac mae'r rhain yn cysylltu â chadernid arferion Diogelu'r Cyngor (pob hyfforddiant staff); Materion caffael ar gyfer system rheoli data Connecting Care, a diffyg darpariaeth llety gofal preswyl digonol ar gyfer Plant sy'n derbyn gofal. Mae'r risgiau hyn yn cael eu hadolygu bob chwarter.

Mae tai yn berchen ar risg ar y gofrestr risg gorfforaethol oherwydd llety dros dro cyfyngedig sydd ar gael sy'n rhoi'r Cyngor mewn perygl o fethu â'i ddyletswyddau statudol. Mewn perthynas â hyn, bydd deddfwriaeth newydd sydd i'w chyflwyno o 26/27 yn arwain at fwy o adnoddau a thwf sydd eu hangen ac ailstrwythuro gwasanaethau, heb hynny bydd yn arwain at beidio â bodloni gofynion deddfwriaeth a methu â'n dyletswyddau. Mae achos busnes yn cael ei ddatblygu ar hyn o bryd sy'n nodi amcangyfrifon ceidwadol ar yr hyn sydd ei angen i gyflawni ein dyletswyddau yn y dyfodol ac yn uwchsgilio'r holl staff grant a chraidd i fod mor barod â phosibl. Mae'r Cyngor yn symud ymlaen gyda'r Protocol HMO i dyfu llety dros dro yn y tymor byr i ddarparu digon o lety dros dro.

O safbwynt perfformiad corfforaethol, mae'r holl ddata perfformiad sy'n gysylltiedig â Merthyr Tudful lachach wedi cael ei adrodd yn brydlon bob chwarter drwy gydol y flwyddyn (mae hyn er gwaethaf y galw cynyddol am swyddogion Gwasanaethau Cymdeithasol o ganlyniad i Gysylltu Gofal). Mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Gwasanaeth Tai a Digartrefedd wedi cwblhau'r broses hunanwerthuso gwasanaeth corfforaethol. Galluogodd y mewnwelediadau a ddatblygwyd drwy hyn i ddatblygu cynllun darparu gwasanaethau sy'n cynnwys 3 blaenoriaeth i'w gwella ar gyfer 2025/26 - cafodd y cynlluniau cyflawni hyn eu 'cyflwyno yn gynnar yn 2025/26 ac maent yn cael eu gweithredu/monitro yn 2025/26.

Amcan Llesiant 3 – Merthyr Tudful Diogel a Ffyniannus

Mae'r Cyngor yn cydnabod bod angen iddo gefnogi pobl a busnesau ledled Merthyr Tudful i deimlo'n ddiogel ac yn hyderus mewn amgylchedd sy'n newid yn gyflym. Profodd economi leol Merthyr Tudful heriau mewn rhai ardaloedd hyd yn oed cyn y pandemig; effeithiau Covid-19 yn ychwanegu pwysau ychwanegol; ac mae cefnogi adferiad economaidd yn ffocws allweddol i'r Cyngor. Rydym hefyd yn cydnabod pa mor bwysig yw bod pobl yn teimlo'n ddiogel lle maen nhw'n byw, yn gweithio neu'n treulio eu hamser hamdden, gan helpu i adeiladu cymunedau cryf, cysylltiedig a bywiog. **Ein canlyniad blaenoriaeth ar gyfer yr amcan hwn** fydd arallgyfeirio ein heconomi leol a chynyddu gwytnwch i heriau'r dyfodol trwy helpu i greu'r math cywir o fusnesau, gyda chefnogaeth y math cywir o seilwaith busnes

Yr hyn y gwnaethom ddewis canolbwyntio arno yn 2024/2025:

- Gweithio gyda'r Bwrdd Canol y Dref newydd i gefnogi camau gweithredu sy'n deillio o raglen 'Cynllun Tymor Hir ar gyfer Trefi' Llywodraeth y DU
- Gweithredu ac adolygu Cynllun Creu Lleoedd Canol Tref Merthyr Tudful yn barhaus erbyn Haf 2024
- Datblygu llwybr i fyfyrwyr yn y Coleg, Merthyr Tudful symud ymlaen i gyfleoedd menter yn y Fwrdeistref Sirol
- Cefnogi busnesau i ymgysylltu'n effeithiol â mentrau datgarboneiddio
- Cychwyn rhaglenni newydd ar gyfer yr unigolion hynny sy'n cael eu dosbarthu fel 'tangyflogedig'..

Fe wnaethom ganolbwyntio ar nifer o brosiectau allweddol i yrru gwaith ymlaen â'r meysydd ffocws hyn, gan gynnwys:

▪ Prosiectau Partneriaeth Canol y Dref	▪ Cyflawni'r Uwchgynllun Canol y Dref	▪ Prosiectau Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Lleol
▪ Prosiectau Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Rhanbarthol	▪ Prosiectau'r Grŵp Datblygu Twristiaeth	▪ Prosiectau cyflogadwyedd – hyfforddiant a gwaith

Daw'r data o 4 Adran y Cyngor: Cyflogadwyedd, Buddsoddiad Strategol a Thwristiaeth, Cymorth Menter a gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd.

Cefnogi pobl leol i weithio

Cefnogodd rhaglenni Cyflogadwyedd y Cyngor 150 o gyfranogwyr i sicrhau cyflogaeth ar ôl gadael rhaglen yn 2023/24.

Cynyddodd hyn i **323** yn 2024/25 – dros ddwywaith cyflawniad y blynyddoedd blaenorol.

Cynyddu Nifer yr Ymwelwyr i'r 5 atyniad allweddol ym Merthyr Tudful

Dangosodd data sy'n dangos nifer yr ymweliadau â'r 5 atyniad allweddol ym Merthyr Tudful yn 2023/24; Cofnodwyd 832,392 o ymwelwyr. Mae ein data di ddaraf yn dangos

Cynyddodd hyn ychydig yn 2024/25, pan ofnodwyd **837,726** ymweld â Merthyr & ymwelwyr yn y 5

Nifer y busnesau lleol a gefnogir yn ariannol

Yn ystod 2023/24, cafodd 72 o fusnesau gefnogaeth ariannol gan y Cyngor. Yn 2024/25, gall cynnydd fod

Nodwyd, gyda **90** o fusnesau lleol yn derbyn cymorth ariannol.

Ymddygiad Gwrthgymdeithasol

Yn 2023/24, aildroseddodd 48.7% o gyflawnwyr ymddygiad gwrthgymdeithasol o fewn cyfnod o 6 wythnos, gan gyrraedd Cam 2; mae ein data diweddaraf yn dangos **bod 10.3%** o'r troseddwy yn aildroseddu - gostyngiad sylweddol, a newid da h l

Teledu cylch cyfyng

Mae'r Cyngor wedi monitro nifer yr achosion lle mae teledu cylch cyfyng wedi'i ddefnyddio i ganfod trosedd ac anhrefn, gan gofnodi cyfanswm o **2,252** o achosion yn 2024/25. Ro dd h gynnydd sylweddol o'i gymh flwyddyn flaenorol pan gofn achosion.

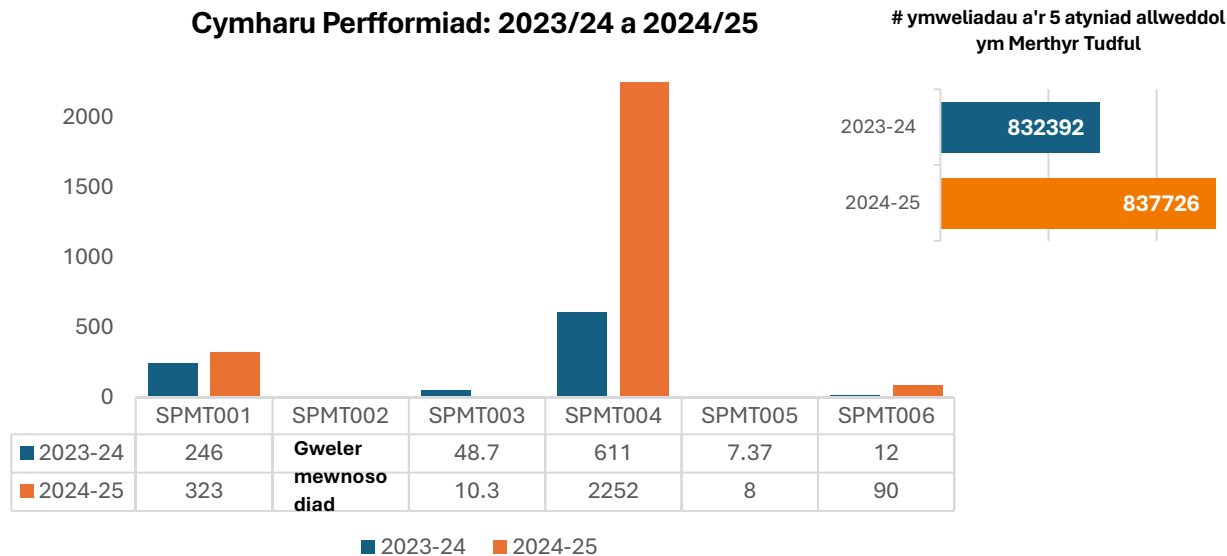
Dod â Eiddo Gwag yn ôl i ddefnydd

Yn 2023/24, daeth 7.37% o eiddo sector preifat gwag yn ôl i ddefnydd trwy weithredu uniongyrchol gan yr Awdurdod Lleol – cynyddodd hyn i **8%** yn 2024/25.

CRYNODEB O'R CYNNYDD

Cymharu Perfformiad: 2023/24 a 2024/25

Dangosodd cymariaethau â chanlyniadau perfformiad a gofnodwyd ar gyfer 2023/24 sawl newid yn y meysydd canlynol:

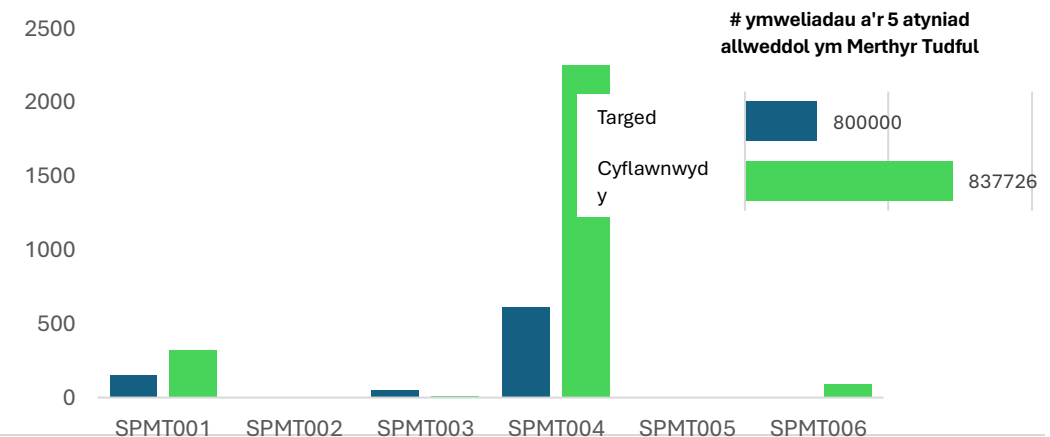
- Nodwyd cynnydd yn nifer y cyfranogwyr rhaglen Cyflogadwyedd sy'n dechrau gwaith ar ôl gadael eu rhaglen ddewisol
- Ymwelodd 5,000 o bobl ychwanegol â'r 5 atyniad gorau o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol
- Mae gostyngiad yn yr atgyfeiriadau neu Ymddygiad Gwrthgymdeithasol wedi gostwng. Gellir priodoli hyn yn rhannol i golli niferoedd plismona cymdogaeth a SCCH.
- Nodwyd cynnydd sylweddol mewn perthynas â gweithgareddau teledu cylch cyfyng - Mae hyn yn deillio o duedd i fyny am gyfnod wrth i categorïau newydd gael eu hychwanegu, gan wella cipio gwybodaeth trwy hyfforddiant a chodi ymwbyddiaeth.
- Nodwyd perfformiad cadarnhaol o ran dod ag eiddo gwag yn ôl i ddefnydd – mae datblygu'r Strategaeth Eiddo Gwag yn cefnogi hyn
- Nodwyd cynnydd sylweddol yn nifer y busnesau a gefnogwyd yn ariannol (er y dylid nodi bod hyn am gyfnod llawn o 12 mis, tra bod data y llynedd yn adlewyrchu rhan o flwyddyn yn unig.

CYNNYDD YN ERBYN TARGEDAU A OSODWYD AR GYFER 2024-25

Wrth adolygu'r data cyflawniad yn erbyn y targedau a osodwyd ar gyfer cyfnod 2024/25, fe wnaethom nodi'r canlynol:

- Nodwyd perfformiad cadarnhaol ar draws yr holl ddangosyddion o'i gymharu â'r targedau a osodwyd
- Roedd perfformiad mewn perthynas â chefnogi cyfranogwyr y prosiect Cyflogadwyedd i weithio dros ddwbl y targed a osodwyd
- Dangosodd ymweliadau â'r 5 safle allweddol ym Merthyr Tudful gynnydd sylweddol hefyd yn erbyn y targed a osodwyd ar gyfer 2024/25 (+ 37,726 o ymwelwyr)
- Roedd gostyngiad yn nifer yr atgyfeiriadau ASB a dderbyniwyd, dyma'r cyfeiriad teithio a ddymunir, fodd bynnag, bydd y statws yn cael ei fonitro dros 2025/26
- Nodwyd cynnydd sefydlog o ran dod ag eiddo gwag yn ôl i ddefnydd, cynnydd o 1% yn erbyn y targed a osodwyd

Cymharu Perfformiad: Targedau un erbyn data gwirioneddol 2024/2025

- Dangosodd y broses ar gyfer dyfarnu cymorth ariannol gynnydd o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, gyda'r mwyafrif o weithgarwch yn digwydd yn Chwarter 1 a 2 o 2024/25

Beth rydyn ni wedi'i ddysgu?

Adolygwyd y **Cynllun Creu Lleoedd** yn 24/25 a chynhaliwyd cyfarfod gyda DCFW i drafod y Cynllun yn unol â'u Siarter Creu Lleoedd Cymru. Parhaodd nifer o brosiectau i'w datblygu gan gynnwys Ailddatblygu Tŷ'r Castell, Parc Sglefrio, Datblygiadau Menter Canol y Dref gan gynnwys 121 Stryd Fawr a 143b Stryd Fawr.

Helpodd ymgysylltu â Chyngor Dylunio Cymru i sicrhau aliniad Cynllun Creu Lleoedd Canol Tref Merthyr Tudful â Siarter Creu Lleoedd Cymru, gan sicrhau bod egwyddorion allweddol wedi'u cynnwys i sicrhau creu lleoedd yn effeithiol. Mae cyflawni prosiectau parhaus yn cael effaith gadarnhaol ar y gymuned, yr economi a'r amgylchedd gyda phrosiectau yn creu cartrefi, ailddatblygu eiddo gwag, cefnogi mewnfuddsoddiad ac ystyried seilwaith gwyrdd.

Wrth adolygu'r cynnydd ar gyfer **Cymorth Menter**, cynhaliwyd nifer o ddigwyddiadau yn 2024/25 ar draws y Fwrdeistref Sirol.

Grantiau a ddyfarnwyd yn ystod

Cynllun Grant	Nifer y Gwobrau	Gwerth Gwobrau
Cychwyn	13	£19,603.47
Sector preifat hyd at £10,000	35	£192,627.11
Sector Preifat Hyd at £50,000	41	£1,212,296.28
Datblygu Eiddo	8	£1,485,845.26
Datgarboneiddio	25	£690,457.00
Menter leuenctid	17	£24,247.24

Mae **Polisi Digwyddiadau** wedi'i ddatblygu gan CBSMT i sicrhau dull mwy di-dor o gefnogi cyflwyno digwyddiadau a bydd hyn yn cael ei gymryd i'r Pwyllgor i'w fabwysiadu yn 2025/26.

Mae'r dyfarniadau yn amlinellu faint o gymorth grant y mae busnesau wedi'u derbyn yn 24/25. Mae hyn wedi cael effaith gadarnhaol gan alluogi busnesau i wella, tyfu a chael mynediad at gyllid nad yw fel arfer ar gael iddynt. Roedd cyllid ar gael yn 2024/25 drwy Raglen UKCFFG (Cronfa Ffyniant a Rennir). Galluogodd y cyllid ddiogelu 1,554 o swyddi a chreu 27 FTE.

Mae cyflwyno digwyddiadau wedi cael effaith gadarnhaol ar y gymuned a'r economi.

Mae'r digwyddiadau, yn enwedig yng nghanol y dref, yn cael eu mynychu'n dda iawn ac mae cyfle i fusnesau gymryd rhan i elwa ymhellach o gyflwyno digwyddiadau.

Yn ystod 2024/25, gostyngodd atgyfeiriadau gweithredadwy ar gyfer **Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (ASB)**. Mae tystiolaeth yn awgrymu y gallai hyn gael ei briodoli'n rhannol i golli niferoedd plismona cymdogaeth a SCCH.

Mae CBSMT yn cyflwyno atgyfeiriadau gan y **tîm Warden Cymunedol** sydd wedi'i leoli yng nghanol y dref yn bennaf. Mae'r nifer isel o droseddwy'r ailadroddus a nodwyd yn cael eu cyfeirio dros y flwyddyn yn dangos niferoedd sy'n gostwng. Gwelir bod hyn ar yr un pryd yn cael ei gofnodi/adrodd ASB ym Merthyr Tudful yn uwch na Cynon a Thaf gyda'i gilydd. Un ffactor sy'n cyfrannu yw diffyg adnabod ar atgyfeiriadau sy'n atal camau pellach rhag cael eu cymryd.

Mae recordio teledu cylch cyfyng a'r gronfa ddata yn cael ei adolygu'n barhaus bob chwarter i sicrhau ein bod yn parhau i wella. Bydd hyn yn arwain at duedd i fyny am gyfnod wrth i ni ychwanegu categorïau newydd a hefyd gwella cipio deallusrwydd trwy hyfforddiant ac ymwybyddiaeth.

Mae cofnodion teledu cylch cyfyng yn cynyddu yn unol â datblygu ein cronfa ddata bwrpasol yn ôl y disgwyl. Mae'n cael effaith gadarnhaol ar wybodaeth sy'n mynd i bartneriaid yr heddlu ac adrannau CBSMT eraill. Mae tua 56% o waith teledu cylch cyfyng yn rhagweithiol ei natur. Yn ogystal â gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd, rydym hefyd wedi sefydlu cysylltiadau gwaith agos â Glanhau Strydoedd sydd bellach yn anfon llythyrau at gerbydau sy'n sbwriel yn y dref ac yn ymateb ar gyflymder i ddigwyddiadau a gafwyd.

2024/25 oedd blwyddyn olaf y Rhaglen CFfGDU a gymeradwywyd 3 blynedd. Mae ystod eang o brosiectau wedi'u cyflawni gan yr Awdurdod Lleol a sefydliadau cyflenwi partner sy'n cael effaith gadarnhaol ar y gymuned leol a busnesau. Roedd y Rhaglen yn seiliedig ar refeniw yn drwm gan alluogi creu swyddi i gyflawni rhaglenni sy'n cyflawni allbynnau sylweddol.

Rydym wedi gweld cynnydd mewn siopau Fêp 'pop up' sy'n gweithredu ar draws y Fwrdeistref Sirol. Mae hyn wedi arwain at ymchwiliadau i gyflenwi vapes anghyfreithlon a chyflenwi i dan oed. Mae tystiolaeth i gefnogi bod y safleoedd hyn yn cael eu gweithredu gan Grwpiau Troseddau Cyfundrefnol.

Mae'r ymchwiliadau hyn yn gofyn am ymchwiliadau mwy manwl sy'n cynnwys prynu profion, gwyliadwriaeth ac ymchwiliad ariannol i drefnwyr. Mae gweithrediadau amlasiantaeth wedi datgelu gweithwyr anghyfreithlon ac arfau yn cael eu storio mewn eiddo.

Cau Siopau sy'n Gwerthu Fêps Anghyfreithlon

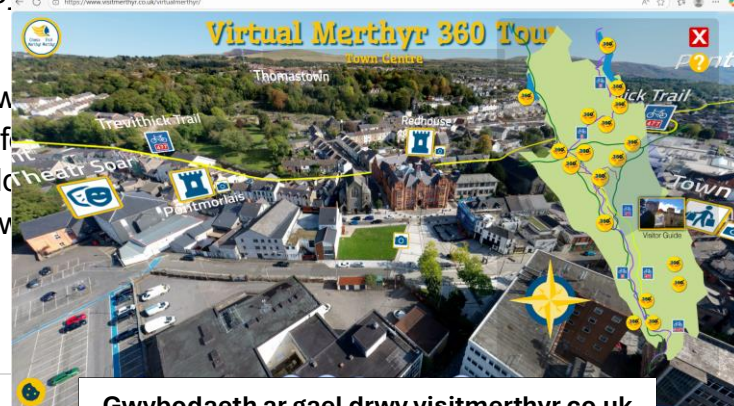
Mae blwyddyn gyntaf y contract hamdden interim yn 2024/25 wedi bod yn llwyddiant ysgubol. **Mae Halo Leisure** wedi gwneud cynnydd mewn hyfforddi staff a recriwtio achubwyr bywyd newydd ac wedi defnyddio eu profiad penodol i'r sector i gynyddu incwm a nifer yr ymwelwyr ledled Canolfan Hamdden Merthyr Tudful.

Mae Halo Leisure wedi bod yn allweddol wrth gynorthwyo'r Cyngor i ailagor y pwll, gan ddod â'u staff eu ffatri eu hunain i oresgyn rhai problemau dannedd gyda'r pwll a'r ffatri newydd ac wedi bod yn rhagweithiol wrth ddod â phobl ychwanegol (defnyddwyr ac aelodau) ac incwm i mewn i'r ganolfan.

Addaswyd targedau ar gyfer ein **rhaglenni Cyflogadwyedd** ar gyfer 2024/25 o ganlyniad i newidiadau gofynion ariannwr ac mae'n nodedig bod y targedau addasedig hyn wedi'u rhagori erbyn diwedd mis Medi 2024 (Chwarter 2). Er bod hyn yn wir, parhaodd gweithgareddau gyda chanlyniadau cyfranogwyr yn parhau yn ystod chwe mis olaf y flwyddyn gyflenwi hon. Mae'r allbynnau wedi dangos bod ystod amrywiol o hyfforddiant wedi ymgysylltu â nifer o drigolion Merthyr Tudful. Trwy gyflenwi caffael, mae gwasanaethau Cyflogadwyedd wedi gallu cefnogi pobl gyflogedig/isgyflogedig â chymwysterau galwedigaethol. Mae hyn wedi caniatáu i'r Tîm Cyflogadwyedd gefnogi mwy o bobl i aros yn y gwaith; ennill mwy o oriau neu geisio ail incwm.

Er mwyn gosod targed **Twristiaeth** 2024-25, roedd yn rhaid i'r Cyngor ystyried nifer o newidynnau ac edrych ar hanes y trac ar gyfer y 5 atyniad uchaf. Roedd y flwyddyn lawn ddiwethaf cyn Covid yn gyfanswm o 808,000 o ymwelwyr, y flwyddyn lawn nesaf mewn adferiad Covid oedd 2022-23 ar 791,000 felly yn dal i adfer ond fe wnaethom berfformio'n gryf yn 2023-2024 (neidio i fyny i 832,000). 2023-24 oedd ein pigiad mwyaf fodd bynnag, i osod fel llinell sylfaen newydd sy'n adlewyrchu llawer o ffactorau gan gynnwys costau byw, hinsawdd wleidyddol, argyfwng ynni, tywydd a newid mewn arferion teithio, gosododd y Cyngor darged mwy cyrdd d d 800,000 li d vfo 2024/25.

Ymhlith y ffactorau yn ystod y flwyddyn oedd yn effeithio ar berfformiad roedd tywydd gw achosi difrod i atyniadau fel Rheilffordd Mynydd Aberhonddu a oedd yn wynebu cau gorf CFFGDU, dosbarthodd Croeso Merthyr gyfrolau o lenyddiaeth hyrwyddo ac ymgyrchoed ogystal â gyrru cyfres o hysbysebion hyrwyddo a fyddai i gyd wedi cyfrannu at fwy o ymw â'r atyniadau penodol hyn.

Gwybodaeth ar gael drwy visitmerthyr.co.uk

Mae'r data terfynol yn dangos **bod ymweliadau â'r pum atyniad uchaf** wedi rhagori ar darged 2024-25 o 800,000 ac wedi perfformio'n dda yn y sector twristiaeth ar gyfanswm ffigur blynyddol a ddaliwyd yn **837,726**. Mae'r record hon yn gwrthwynebu'r cenedlaethol tueddiad lle nad yw ardaloedd eraill o Gymru wedi perfformio cystal ac maent yn bennaf yn gostwng mewn ymwelwyr ym mhob rhanbarth.

Mae'r adroddiad sector gyfan o'r enw STEAM ar gyfer 2024 yn dangos cynnydd mewn swyddi ac arosiadau dros nos, fodd bynnag, mae hyn yn sector gyfan ar gyfer y Fwrdeistref Sirol gyfan ac nid yn unig yn gysylltiedig â'r pum atyniad sy'n cael eu cyfrif wrth ddatblygu'r set ddata. Er nad yw'n debyg i gymhariaeth debyg, mae'n cefnogi'r canfyddiadau bod twristiaeth yn parhau i berfformio'n gadarnhaol ar draws Merthyr Tudful a'r Fwrdeistref Sirol.

O ran cefnogi'r agenda **Trechu Tlodi**, mae'r adran wedi bod yn rhagweithiol wrth gefnogi ystod o sefydliadau'r trydydd sector i ddarparu bwyd a darpariaethau brys ar draws y Fwrdeistref Sirol. Mae'r Cyngor wedi cefnogi 8 pantri bwyd a 2 ganolfan fwyd drwy ddarparu cymorth ariannol i'r sefydliadau hynny brynu darpariaethau i'w dosbarthu i unigolion yr effeithir arnynt gan yr argyfwng costau byw. Yn ogystal, mae'r adran hefyd wedi cefnogi deg sefydliad i ddarparu llety canolfan gynnes ar adegau penodol yn ystod yr wythnos, unwaith eto, gan gefnogi'r rhai mwyaf agored i niwed ledled Merthyr Tudful.

Nid oedd y mecanweithiau adrodd yn 24/25 yn dal niferoedd gwirioneddol felly ni allwn dystiolaeth lawn yr union niferoedd o faint o bobl sydd wedi cael eu cynorthwyo, fodd bynnag, mae gennym ystod o astudiaethau achos a thystiolaeth anecdotaidd i gefnogi pa mor effeithiol yw'r gwahanol gynlluniau wedi bod.

Mae cynllunio corfforaethol sylweddol wedi cymryd yn ystod 2024/25. Mae nifer o bolisiau wedi'u datblygu gan Wasanaethau Diogelu'r Cyhoedd gan gynnwys Polisi Cydymffurfio a Gorfodi, a Pholisi Gorfodi Twyll Corfforaethol – derbyniodd y ddwy ddogfen hon gymeradwyaeth gan y Cyngor Llawn yn ystod y cyfnod hwn (ar 04/12/2024 a 05/03/2025 yn y drefn honno). Mae adolygiad o'r Datganiad o Egwyddorion Trwyddedu 2025/28 (o dan Ddeddf Gamblo 2005) wedi'i gynnal a'i gyflwyno i'r Cyngor Llawn ym mis Rhagfyr 2024.

Mae perthnasoedd cryf, cydweithredol â busnesau ar draws ystod o sectorau yn ganolog i lwyddiant y rhaglenni **Ymgysylltu â Busnes Aml-Ganolfan**. Mae'r ymgysylltiad hwn yn rhychwantu rhanbarth De-ddwyrain Cymru gyfan, gan sicrhau dull eang a chynhwysol. Trwy weithio mewn partneriaeth, mae cyflogwyr yn helpu i lunio hyfforddiant a phrentisiaethau i ddiwallu anghenion gwirioneddol y gweithlu, darparu lleoliadau gwerthfawr, a chefnogi twf cyfranogwyr. Mae'r cydweithrediad dibynadwy hwn yn sicrhau bod unigolion yn ennill sgiliau perthnasol tra bod busnesau'n elwa o dalent newydd, gan atgyfnerthu cynnydd a chyfleoedd a rennir.

Mae Cwmpawd yn gweithio gyda darparwyr hyfforddiant lleol i ddarparu hyfforddiant sgiliau arbenigol a thrwyddedau i unrhyw un 16+. Mae'r rhain wedi cynnwys:

Cymwysterau harddwch safon y diwydiant	Diogelwch Trac Personol (Rheiliau PTS)	Hyfforddiant peiriannau planhigion	Trwydded fforch godi
Cymwysterau rheoli gwastraff	Awdurdod y Diwydiant Diogelwch (trwydded SIA)	Profi ac arolygu trydanol	Dysgu yn yr awyr agored – arweinydd taith gerdded
Sgiliau gwyrdd – gosod codi tâl EV, Systemau Ffotofoltäig Solar, Systemau storio ynni trydan			

Mae defnyddio darparwyr lleol ar gyfer hyn yn helpu i gefnogi'r economi leol a thwf economaidd. Mae'r math hwn o hyfforddiant yn cynyddu'r siawns o gyflogaeth neu newid gyrfa, yn aml yn arwain at gyfranogwyr yn ennill incwm ychwanegol o ganlyniad uniongyrchol i'r hyfforddiant.

Mae'r Cyngor wedi parhau i gyflawni'r **Weledigaeth Economaidd** a fabwysiadwyd trwy gyflawni nifer o brosiectau sy'n canolbwyntio ar gymorth busnes, cyflogadwyedd, creu cymunedau cynaliadwy, twristiaeth, tai ac adfywio / seilwaith corfforol. Mae prosiectau wedi'u datblygu a'u cyflawni drwy gyllid a sicrhawyd gan Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru, Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful ac amrywiaeth o gyllidwyr eraill sy'n anelu at dwf economaidd a chyflawni allbynnau rhagorol i'r gymuned. Bydd Cynllun Adfywio, Buddsoddi a Thai newydd yn cael ei ddatblygu yn 2025/26 i gefnogi'r ardal wasanaeth i nodi blaenoriaethau ar gyfer y gwasanaeth, y Cyngor a'r Fwrdeistref Sirol wrth symud ymlaen ac ar gyfer alinio unrhyw gyfleoedd cyllido yn y dyfodol. Mae'r prosiectau a ddatblygwyd a'u cyflawni yn cael effaith gadarnhaol yn enwedig trwy greu tai marchnad a chymdeithasol ychwanegol, cynyddu cyfleoedd hyfforddi a swyddi, gwella cyrchfan ymwelwyr a chreu amgylchedd ffisegol gwell.

Mae'r holl wasanaethau wedi cwblhau'r broses hunanwerthuso gwasanaeth corfforaethol (SSE) wedi'i ailffocysu, ac mae hyn wedi arwain at nodi arfer da ynghyd â meysydd i'w gwella. Defnyddio'r mewnwelediadau hyn. Mae cynlluniau darparu gwasanaethau wedi'u datblygu i reoli cyflawni'r gwelliannau hyn, a bydd y rhain yn cael eu monitro yn ystod 2025/26 i sicrhau bod cynnydd cadarnhaol yn cael ei wneud.

Mae rhai rolau allweddol wedi'u llenwi yn ystod y cyfnod hwn; cymeradwywyd penodi Swyddogion Priodol ar gyfer Clefydau Trosglwyddadwy gan Gabinet Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful ar 06/11/2024. Arweiniodd ailstrwythuro'r Warden Cymunedol a'r Gwasanaethau Parcio at ostyngiad mewn staff, ac arweiniodd hyn at ailbroffilio darparu gwasanaethau yn seiliedig ar y galw. Yn dilyn ailstrwythuro'r gyfarwyddiaeth Adfywio, Buddsoddi a Thai yn dilyn ymddeoliad y Dirprwy Brif Weithredwr/Cyfarwyddwr ym mis Rhagfyr 2024, penodwyd Pennaeth Adfywio, Buddsoddi a Thai hefyd.

Wrth edrych ar gynllunio ariannol, cynhaliwyd cyhoeddiad Blwyddyn Bontio UKCFFG ac adolygiad o'r holl brosiectau a chyflawnadwyedd oherwydd y gostyngiad yn y grant yn ystod 2024/25. Mae effaith y Cynllun Hirdymor ar gyfer Cyllid Trefi / Cynlluniau ar gyfer Cyllid Cymdogaeth wedi'i drafod a'i adolygu gyda'r Bwrdd, tra bod codi arian parhaus yn cael ei gynnal i sicrhau cyflawni prosiectau a rhaglenni yn effeithiol gan Adfywio, Buddsoddi a Thai ledled y Fwrdeistref Sirol.

UK Shared Prosperity Fund

Mae'r risg o fethu â chyflawni rhaglenni adfywio allweddol wedi'i nodi ac rydym yn parhau i'w lliniaru trwy fonitro cyflawni prosiectau trwy adnoddau mewnol, profiadol i sicrhau y gellir cyflawni prosiectau a rhaglenni ar amser ac ar gyllideb a chyfathrebu effeithiol yn fewnol a chyda chyllidwyr. Yn ogystal, mae perygl y bydd digartrefedd yn y Fwrdeistref Sirol yn effeithio ar ddarparu gwasanaethau, cyllidebau ariannol a gallai olygu nad oes gallu i fodloni'r ddyletswydd statudol. Rydym yn parhau i weithio i liniaru hyn trwy greu cartrefi ychwanegol trwy nifer o gyfleoedd cyllido ac atebion arloesol a chael mynediad at gyllid ychwanegol i gyflawni'r rhaglen ddatblygu.

Parhaodd cymorth caffael i gael ei ddarparu ar gyfer pob prosiect yn ôl yr angen, ac fe'u datblygwyd a'u cyflwyno trwy Adfywio, Buddsoddi a Thai. Ni nodwyd unrhyw newidiadau i gyllid ar gyfer Gwarchod y Cyhoedd yn 2024/25.

Mae'r Gwasanaeth Adfywio, Buddsoddi a Thai yn parhau i reoli a datblygu asedau ac yn 2024/25 cyflawnwyd y canlynol:

- Datblygu prosiect parhaus mewn perthynas â Chastell Cyfarthfa, gan gefnogi ac ategu gwaith Sefydliad Cyfarthfa.
- Canolfan Hamdden Merthyr Tudful rheoli contract a gweithio'n agos gyda HALO i gyflawni canlyniadau iechyd a lles llwyddiannus i'r gymuned
- Dechreuodd y gwaith ar ddatblygu Parc Sglefrio newydd gyda'r gwaith hwn i'w gwblhau yn 2025/26
- Cwblhau Safle'r Clastir (hen safle gorsaf fysiau)
- Dechreuodd rheolaeth weithredol Canolfan Siopa Santes Tudful, gan gynnwys cyflwyno digwyddiadau llwyddiannus a bocsio gwyn nifer o unedau, ym mis Awst 2024 a pharhaodd i mewn i 2025.
- Mae Canolfan Fusnes Orbit yn parhau i fod yn brysur iawn. Mae tenantiaid newydd wedi ymgartrefu i adeiladu, gydag archebion yn parhau i fod yn uchel ac mae'r Ganolfan yn parhau i brofi galw uchel.
- Mae'r Hwb Canol Trefi yn parhau i gefnogi'r gymuned ac yn cynnig ystod o wasanaethau ac arwyddion gyda nifer o allbynnau yn cael eu cyflawni.
- Gwaith parhaus mewn perthynas â Chanolfan Gymunedol Aberfan a Bowlio Rhyd-y-car, a
- Rheolaeth lwyddiannus barhaus o Orsaf Fysiau Merthyr Tudful.

Mae'r holl ddata ar lefel gorfforaethol yn cael ei gasglu bob chwarter gan Wasanaethau Adfywio, Buddsoddi a Thai, ond mae rhywfaint o oedi yn y data wedi'i nodi ac mae'n cael ei fonitro. Mae'r holl ddata ar lefel gorfforaethol yn cael ei gasglu bob chwarter gan Wasanaethau Diogelu'r Cyhoedd, ond mae rhywfaint o oedi wedi'i brofi sy'n cysylltu'n ôl â chasglu data gan Heddlu De Cymru ynghylch ymddygiad gwrthgymdeithasol. Mae'r mater hwn yn parhau i gael ei fonitro'n agos. Mae'r holl wasanaethau wedi cwblhau hunanwerthuso'r gwasanaeth ac wedi datblygu cynlluniau darparu gwasanaeth (gweler uchod).

Amcan Llesiant 4 – Merthyr Tudful Glân a Gwyrdd

Mae'r hinsawdd yn newid ledled y byd; ac yn y blynyddoedd a'r degawdau nesaf, byddwn yn parhau i weld effeithiau cynyddol sy'n deillio o allyriadau carbon hanesyddol. Mae'r newidiadau hyn yn cael goblygiadau i'n hiechyd, busnesau, seilwaith, gwasanaethau cyhoeddus, cadwyni cyflenwi, amgylchedd naturiol ac ecosystemau.

Mae rheoli adnoddau naturiol ym Merthyr Tudful yn effeithiol yn hynod bwysig. Nododd adborth lleol fod angen canolbwyntio ar gynyddu ymwybyddiaeth o'r 'lleihau; aildefnyddio ac ailgylchu' ymagwedd at reoli gwastraff. Byddwn yn gweithio i ddiogelu'r amrywiaeth amrywiol o gynefinoedd a rhywogaethau a geir yn y Fwrdeistref Sirol; a pharhau i amddiffyn a gwella cymeriad ein tirwedd leol. **Ein canlyniad blaenoriaeth ar gyfer yr amcan hwn** fydd gweithio gyda chymunedau i gynnal a gwella'r amgylchedd.

Yr hyn y gwnaethom ddewis canolbwyntio arno yn 2024/2025:

- Cyflawni Cynllun Gweithredu Adfer Natur Merthyr Tudful, gan ganolbwyntio ar gyfathrebu ac ymgysylltu â'r cyhoedd i wella dealltwriaeth o gyfrifoldebau bioamrywiaeth
- Cyflawni Cynllun Sero Net y Cyngor
- Sicrhau bod mannau gwyrdd yn hygyrch i breswylwyr i gefnogi eu hiechyd a'u lles
- Cwrdd â tharged adfer gwastraff Llywodraeth Cymru o 70%, gan ganolbwyntio adnoddau ar gynyddu canran yr aelwydydd sy'n ailgylchu gwastraff bwyd

Fe wnaethom ganolbwyntio ar ychydig o brosiectau allweddol i hyrwyddo gwaith ar y meysyc

- Prosiectau Lleoedd Lleol ar gyfer Natur
- Prosiectau rheoli'r Faner Werdd
- Cyflawni prosiectau datgarboneiddio
- Prosiectau Newid Ymddygiad (e.e.) 'Be Mighty, Recycle', y prosiect 'Metal Matters', y prosiect 'Cadw fyny gyda'r Jonesiaid' ac ati.

Mae ein data yn dweud wrthym

Daw'r data o 4 Adran y Cyngor: Bioamrywiaeth, Datgarboneiddio, Cefn Gwlad a Gwasanaethau Cynllunio a Gwastraff.

Canran y gwastraff trefol sydd wedi'i aildefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio*

Dangosodd data a gasglwyd yn ystod 2023/24 i ni fod 64.28% o'r gwastraff trefol a gasglwyd wedi'i aildefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio. Mae ein data diweddar wedi cynyddu i 66.21%

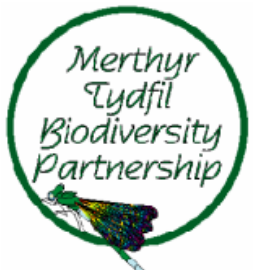

Cilogram (Kg) Gwastraff Gweddilliol a gynhrychir fesul person*

Wrth adolygu'r cilogram o wastraff gweddilliol a gynhrychir fesul person yn 2023/24; Cofnodwyd 185 kg yn data'r Cyngor – roedd hwn yn cyfateb i'r targed a osodwyd ar gyfer y flwyddyn 2024/25, gostyngiad ar hyn Cofnodwyd y ffigur, gyda chanran y gwastraff gweddilliol (bin du) yn gostwng i **159.2KG** – gwelliant eiddoeddoli gwmberu â'r flwyddyn

Nifer y Mannau Agored â Blaenoriaeth lle gwnaed gwelliannau i Bioamrywiaeth

Yn 2023/24 elwodd 6 manau agored blaenoriaeth o welliannau. Dangosodd data a gasglwyd yn ystod 2024/25 i ni fod y gwelliant hwn wedi parhau i sicrhau gwelliannau, gyda **11** manau agored blaenoriaeth wedi'u cofnodi fel rhai sydd wedi gwella yn ystod y cvfnod hwn

Nifer y Busnesau Lleol sydd wedi llofnodi'r Addewid Datgarboneiddio

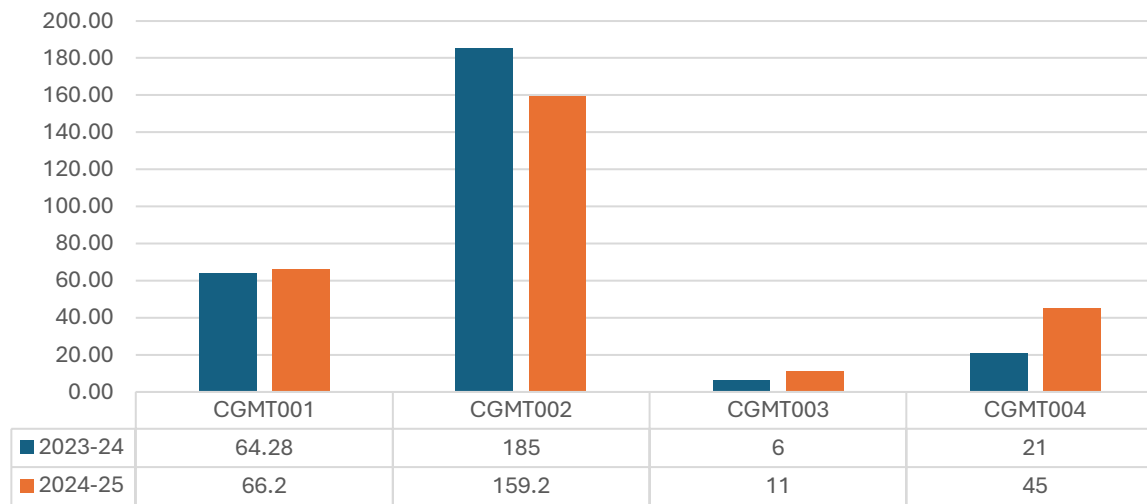
Ar ôl cyflwyno deddfwriaeth newydd sy'n effeithio ar fusnesau lleol yn 2023/24, dangosodd data'r Cyngor i ni fod nifer y busnesau a lofnododd i'r Addewid Datgarboneiddio wedi cynyddu yn 2024/25, gyda **45** o fusnesau ychwanegol yn cofrestru yn ystod y flwyddyn

* Mae gwirio allanol o'r data hwn yn yr arfaeth ar adeg ei gyhoeddi, felly mae'r data hwn yn parhau i fod **dros dro** nes bod hynny wedi'i dderbyn

CRYNODEB O'R CYNNYDD

Cymharu Perfformiad: 2023/24 a 2024/25

Dangosodd cymariaethau â chanlyniadau perfformiad a gofnodwyd ar gyfer 2023/24 sawl newid yn y meysydd canlynol:

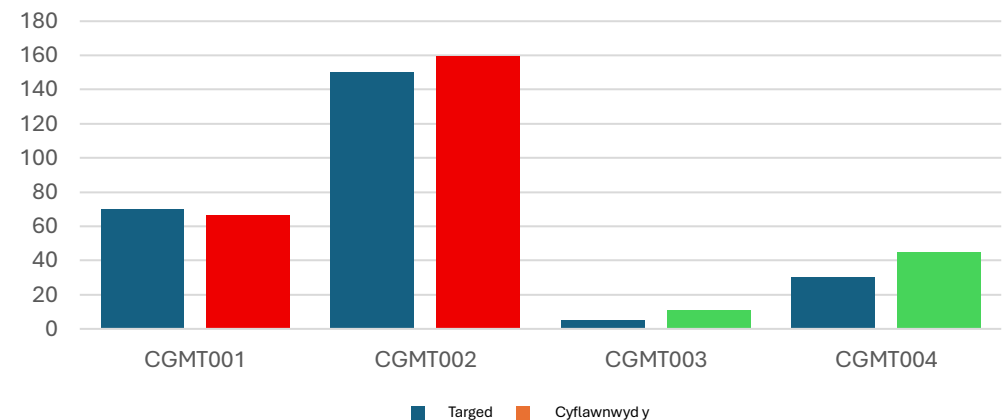
- Nodwyd cynnydd yng nghanran y gwastraff a aildefnyddiwyd, ei ailgylchu neu ei gompostio yn 2024/25 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol (NB: data yn destun gwirio allanol)
- Wrth adolygu data sy'n gysylltiedig â'r cilogram o wastraff gweddilliol a gynhyrchir fesul person, nodwyd gostyngiad o 25.8Kg
- Mae'r gwaith parhaus i wella'r bioamrywiaeth mewn mannau agored yn dangos bod gwelliant wedi'i nodi o'i gymharu â data 2023/24, gyda 5 safle ychwanegol yn cael eu gwella
- Cofnodwyd cynnydd parhaus yn nifer y busnesau sy'n cofrestru ar gyfer yr Addewid Datgarboneiddio, gyda 45 o fusnesau yn cofrestru yn 2024/25

CYNNYDD YN ERBYN TARGEDAU A OSODWYD AR GYFER 2024-25

Wrth adolygu'r data cyflawniad yn erbyn y targedau a osodwyd ar gyfer cyfnod 2024/25, fe wnaethom nodi'r canlynol:

- Er bod gwelliant mewn perfformiad wedi'i nodi mewn perthynas â faint o wastraff sy'n cael ei aildefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio, nid oedd y data cyfredol* yn cyflawni targed Llywodraeth Cymru,
- Arhosodd y data cyfredol* mewn perthynas â KG o wastraff gweddilliol a gynhyrchir fesul person yn uwch na'r targed a osodwyd ar gyfer y cyfnod,
- Mae'r data'n dangos bod 11 mannau agored â blaenoriaeth wedi derbyn gwelliannau bioamrywiaeth eleni, roedd hyn bron ddwywaith y targed a osodwyd ar gyfer 2024/25, a
- Llofnododd 45 o fusnesau yr Addewid Datgarboneiddio yn 2024/25 – roedd hyn yn gadarnhaol o'i gymharu â'r targed o 30 o fusnesau a osodwyd.

Cymharu Perfformiad: Targedau yn erbyn data gwirioneddol 2024/2025

Beth rydyn ni wedi'i ddysgu?

Mae gan y gwaith yr ydym wedi'i wneud yn ystod 2024/25 i wneud cynnydd cadarnhaol yn erbyn yr amcanion llesiant ystod a chwmpas eang. Mae nifer o brosiectau allweddol wedi ein helpu i wneud hyn.

Lleoedd Lleol ar gyfer Natur: Mae'r prosiect hwn yn darparu gweithgareddau sy'n cysylltu â'r gwaith o amgylch bioamrywiaeth a'r amgylchedd. Mae'r gweithgareddau a gynhaliwyd yn ystod 2024/25 wedi arwain at yr Awdurdod Lleol ar y rhestr fer ar gyfer 2 wobwr gan y Gwobrau Cynaliadwyedd Pro-Tirlun ar gyfer 2 brosiect: y prosiect 'Echoes of Water', a phrosiect 'The Incline: A Green Climb'.

Mae awdurdodau lleol Cymru yn chwarae rôl ganolog wrth gyflawni prosiectau bioamrywiaeth oherwydd eu bod yn rhwym gyfreithiol ac yn foesegol i ddiogelu a gwella'r amgylchedd naturiol. O dan **Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016**, rhaid i gynghorau ymgorffori bioamrywiaeth yn eu prosesau gwneud penderfyniadau a chynllunio. Nid yw hyn yn ymwneud ag achub gwenyn neu blannu coed yn unig - mae'n ymwneud ag adeiladu **ecosystemau gwydn sy'n** cefnogi bywyd, lliniaru newid yn yr hinsawdd, a chyfoethogi cymunedau. Mae'n cynnig cyfleoedd ar gyfer ymgysylltu ystyrllon â phobl leol, cefnogi aer a dŵr glanach, a chefnogi gwytnwch hinsawdd yn uniongyrchol.

Prosiectau rheoli'r Faner Werdd: Dyfarnwyd Statws Baner Werdd i nifer o safleoedd llwyddiannus sy'n cael eu rhedeg gan y Cyngor yn y Fwrdeistref Sirol (gan gynnwys Parc Cyfarthfa, Parc Thomastown, Parc Taf Bargoed a Mynwent Aberfan). 16 manau gwyrdd arall yn ennill Gwobr Gymunedol y Faner Werdd. Bydd y baneri yn chwifio i gydnabod eu hymdrechion amgylcheddol, cyfleusterau ymwelwyr rhagorol, a chyfranogiad cymunedol.

Mae sicrhau **statws y Faner Werdd** yn fwy na dim ond chwifio baner—mae'n arwydd pwerus bod man gwyrdd yn bodloni **safonau a gydnabyddir yn rhyngwladol** ar gyfer glendid, diogelwch, bioamrywiaeth a gwerth cymunedol.

Yng Nghymru, mae Gwobr y Faner Werdd yn cael ei gweinyddu gan **Cadwch Gymru'n Daclus** a'i chefnogi gan Lywodraeth Cymru, sy'n ei gwneud yn feincnod allweddol ar gyfer rhagoriaeth mewn manau gwyrdd cyhoeddus.

Cyflawni prosiectau datgarboneiddio: Cyflawnwyd gweithgareddau lluosog trwybwn 2024/25, gan gynnwys:

- Trawsnewid EV (gan gynnwys datblygu seilwaith gwefru EV)
- Prosiectau ynni fel y gwaith sy'n cael ei wneud ar hyn o bryd ym Mhen y dre
- Paneli solar
- Goleuadau stryd
- Cryfhau rheoliadau ailgylchu yn y gweithle
- Gosod arae solar 200kWp yn Ysgol Uwchradd Afon Taf

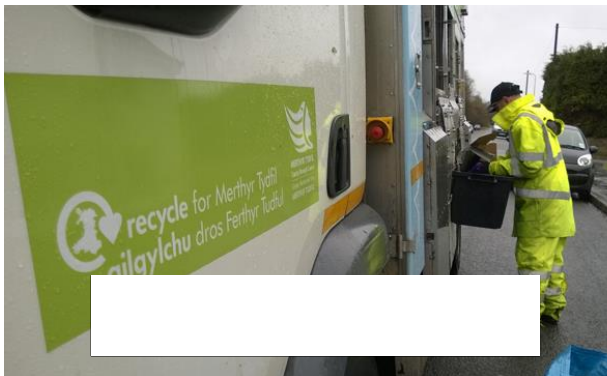
Mae'r gwaith yn parhau i nodi a dod o hyd i gyfleoedd cyllid ar gyfer prosiectau datgarboneiddio mwy, (e.e.) gwaith a wnaed i gomisiynu gwaith cwmpasu i archwilio cyfleoedd dŵr/solar.

Mae data meincnodi blynyddol Llywodraeth Cymru yn dangos gwelliant pellach o asedau/effeithlonrwydd ynni adeiladau'r Cyngor yn ystod 2024/25. Cadarnhawyd gostyngiad mewn ynni gwastraff yn fewnol. Mae'r broses Hunanwerthuso Corfforaethol bellach yn cynnwys cwestiwn sy'n canolbwyntio'n benodol ar sut mae gwasanaethau'r Cyngor yn ymateb i'r rheoliadau datgarboneiddio, ac mae hyn wedi nodi y byddai sawl gwasanaeth yn elwa o hyfforddiant yn hyn felly mae cyfleoedd i ganolbwyntio ar hyn yn 2025/26.

Prosiectau Newid Ymddygiad (e.e.) 'Be Mighty, Recycle', y prosiect 'Metal Matters', y prosiect 'Cadw fyny gyda'r Jonesiaid' ac ati:

Mae sawl prosiect wedi'u cyflawni yn 2024/25 i gefnogi newid ymddygiad:

- Ymgyrch ymgysylltu â stepen drws wedi'i **thargedu wedi'i hanelu at aelwydydd nad ydynt yn cymryd rhan ac, o fis Mawrth 2025, ymgyrch ymgysylltu wedi'i thargedu i annog cyfranogiad yn y broses casglu Gwastraff Bwyd.**
- Cyflwyno cynllun Ail-baentio Cymunedol yn **CAGC Dowlais.**
- Cyflwyno **gwasanaeth rwbel cartref wrth ymyl y palmant.**
- Gweithredu'r **rheoliadau ailgylchu Gweithle newydd.**
- Nifer o **ymgyrchoedd cyfathrebu.**
- Camau cychwynnol i ddatblygu **Tudalen Facebook Ailgylchu**

Mae cyflwyno ailgylchu rwbel cartref wedi cael rhai effeithiau cadarnhaol trwy wneud casglu'n fwy fforddiadwy ar gyfer llwythi llai (o'i gymharu â chostau llogi sgip), ac mae'r gwasanaeth yn cael ei gynnig heb unrhyw gost i'r Awdurdod Lleol. Yn anecdotaid, gall arwain at

ostyngiad mewn achosion o dipio anghyfreithlon a fyddai, yn ei dro, yn cefnogi amgylchedd gwell i bobl leol ac ymwelwyr â'r Fwrdeistref Sirol, gan ennyn ymdeimlad cryfach o falchder cymunedol.

Mae gwaith â ffocws yn parhau i gael ei wneud i sicrhau bod llywodraethu mewn perthynas â gwasanaethau yn cael ei gryfhau/cymhwysu'n gyson. Yn ystod 2024/25, mae polisiâu wedi cael eu hadolygu, gyda pholisi 'Cofeb Coed a Mainc' wedi'i ail-ffocysu yn cael ei ddatblygu a'i gymeradwyo gan y Cyngor Llawn.

Mae gwasanaethau yn parhau i adrodd yn rheolaidd ar y DPA sy'n cyd-fynd â'r Amcanion Llesiant Corfforaethol, fodd bynnag, ar gyfer 2024/25, mae data dros dro yn dangos na fydd targed ailgylchu statudol Llywodraeth Cymru (70%) yn cael ei gyflawni. Mae'n bwysig nodi bod y Cyngor wedi cynyddu ei gyfradd adfer gyffredinol y flwyddyn ariannol hon (2024/2025) 1.93% i 66.21% (o'i gymharu â 64.28% ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/2024 – mae hyn yn welliant). Gwaith i gefnogi'r gwaith o ddatblygu Strategaeth Wastraff newydd

Gydag ailgyflwyno All services wedi cwblhau'r ymarfer hunanwerthuso corfforaethol ar gyfer 2024/25 ac erbyn hyn mae ganddynt gynlluniau darparu gwasanaethau ar waith sy'n canolbwyntio ar wneud cynnydd cadarnhaol yn erbyn meysydd ffocws ar gyfer gwella.

Mae cyflwyno'r Rheolau Caffael newydd dros y cyfnod hwn wedi cael effaith ar ddarparu gwasanaethau, gyda'r adrannau Peirianeg a Phrifyrdd yn profi llwyth gwaith uwch mewn perthynas â'r ymateb priodol i gwblhau agwedd gaffael prosiectau. Mae Arweinwyr Gwasanaeth yn parhau i archwilio opsiynau a datrysiadau posibl i reoli'r effaith hon yn effeithiol.

Mae nifer o wasanaethau wedi cynnal swyddi gwag yn ystod 2024/25, mae effaith y lleihau hyn wedi cael effaith ar y gwasanaethau hynny yr effeithir arnynt e.e.

- mae'r diffyg capasiti o fewn y Gwasanaeth Peirianeg wedi arwain at Un Pwynt Dibyniaeth, ac mae'r angen i benodi Peiriannydd Siartredig ychwanegol yn hanfodol yn 2025/26;
- Nid yw'r gwaith wedi dechrau eto ar yr adolygiad o'r Cynllun Datblygu Lleol, byddai penodi swyddog ychwanegol yn galluogi'r adolygiad statudol hwn i ddechrau, bydd hyn yn ei dro yn darparu sylfaen dystiolaeth fwy cyfoes i wneud penderfyniadau cynllunio yn erbyn
- Mae cyllid wedi'i sicrhau i benodi Swyddog Contractau a Chydymffurfiaeth yng Ngwasanaethau Watse (trwy gyllid EPR). Byddai'r penodiad hwn yn cefnogi'r gwasanaeth i gryfhau ei oruchwyliaeth o gontractau a sicrhau Gwerth am Arian, gyda'r bwriad o wella ansawdd/darpariaeth gwasanaeth ac effeithlonrwydd ariannol

Mae risg ar lefel gorfforaethol wedi'i nodi mewn perthynas â newid yn yr hinsawdd, ac mae risg lefel gwasanaeth wedi'i nodi sy'n gysylltiedig â cholli cyllid posibl ar gyfer adnoddau a gefnogir gan fioamrywiaeth - bydd angen monitro hyn yn agos yn 2025/26 i'w atal rhag dod yn risg ar lefel gorfforaethol yn ystod 2025/26. Mae cynnydd cadarnhaol pellach wedi'i wneud o ran trosglwyddo'r fflyd i gerbydau trydan, gan gefnogi'r agenda datgarboneiddio, fodd bynnag, mae atgyweirio a chynnal a chadw cerbydau yn parhau i fod yn heriol i'n fflyd nad ydynt yn EV wrth i gostau barhau i godi.

Mae Gwasanaethau Hamdden wedi dychwelyd i reolaeth y Cyngor yn 2024/25, a nodwyd bod disgwyl rhywfaint o waith ychwanegol gan Parks/Grounds Maintenance yn dilyn y cam pontio cychwynnol. Nid yw'r gyllideb ar waith yn ddigonol i ateb y galw cynyddol hwn a bydd angen i ni adolygu hyn yn 2025/26.

Edrych ymlaen at 2025/26: Byddwn yn parhau i archwilio cyfleoedd o amgylch prosiectau Cyfrifoldeb Cynhyrchydd Estynedig (EPR) (e.e.) ailgylchu ffilm plastig, Cynhyrchion Hylendid Amsugdol ac ati. Er mwyn hyrwyddo'r opsiynau hyn, byddai angen seilwaith newydd ar y gwasanaeth.

Cefnogi'r Cynllun

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn cynnwys set graidd o weithgareddau sy'n gyffredin i lywodraethu corfforaethol cyrff cyhoeddus. Mae Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn awgrymu ein bod yn defnyddio'r rhain fel fframwaith ar gyfer ein hunanasesiad.

Mae'r holl wasanaethau, boed yn rheng flaen neu'n wasanaethau swyddfa gefn, yn elfennau allweddol o'r Cyngor ac yn ymgymryd â hunanwerthusiadau gwasanaeth blynyddol a chynllunio cyflawni. Mae'r gweithgareddau hyn yn tynnu sylw at feysydd i'w gwella sydd wedi'u hamlinellu mewn cynlluniau darparu gwasanaethau ac yn anelu at wneud y defnydd gorau o adnoddau.

Ym Mwys Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful, credwn fod gweithgareddau ychwanegol y mae angen eu hasesu hefyd, yn ogystal â gwasanaethau blaen. Y meysydd hyn yw:

Rheoli Asedau

**Cynllunio
Corfforaethol**

**Cynllunio
Ariannol**

**Rheoli
Perfformiad**

**Caffael (a
Masnachol)**

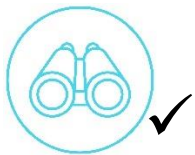
Rheoli Risg

**Cynllunio'r
Gweithlu**

Mae'r adran ganlynol yn adolygu gwybodaeth allweddol ynghylch y gwasanaethau cymorth corfforaethol sy'n gweithio i ddarparu cyngor, arweiniad a chymorth ymarferol i holl wasanaethau'r Cyngor, gan sicrhau bod y gwasanaethau a ddarperir i'r cyhoedd mor effeithiol ac effeithlon â phosibl. Mae'r meysydd gwaith hyn yn gosod ac yn cefnogi cyfeiriad strategol y Cyngor, gan helpu i sicrhau bod gan y Cyngor lywodraethu cadarn, yn atebol, ac yn bodloni'r holl ofynion cydymffurfio.

Ydyn ni'n defnyddio'r pum ffordd o weithio i newid sut rydyn ni'n meddwl, cynllunio a gweithredu?

Tymor hir

Atal

Cydweithio

Integreiddio

Cyfranogiad

Rheoli Asedau (gan gynnwys Gwasanaethau Eiddo)

Rydym yn defnyddio dull strategol o reoli asedau i gryfhau ein gallu i drawsnewid, addasu a chynnal darpariaeth gwasanaethau yn y tymor byr a'r tymor hwy. Mae llawer o waith yn cael ei wneud i lywio'r [Cynllun Rheoli Asedau](#) a sicrhau ei fod wedi'i alinio'n llawn ag amcanion a blaenoriaethau llesiant corfforaethol, ac i fynd i'r afael â meysydd risg uchel mewn cydweithrediad â'r holl adrannau mewnol ac ymgynghori â'r gofrestr risg. Mae'r Bwrdd Rheoli Asedau yn pennu'r cyfeiriad ar gyfer rheoli eiddo yn gorfforaethol ac mae adroddiadau diweddarau blynyddol wedi'u cyflwyno i'r Craffu a'r Cabinet. Mae cefnogaeth i wasanaethau blaen ynghylch rheoli asedau wedi parhau trwy gydol 2024/25.

Mae staff y gwasanaeth yn parhau i weithio'n agos gyda chydweithwyr, gan gynnwys archwilio mewnol ac allanol i nodi risgiau a dadansoddi'rhai i lywio'r camau gweithredu yn y Cynllun Rheoli Asedau.

Yr hyn rydyn ni'n dewis canolbwyntio arno yn 2024/25

Mae newidiadau diweddar i ddeddfwriaeth ynghylch isafswm safonau effeithlonrwydd ynni (MEES) yn effeithio ar allu'r Cyngor i brydlesu eiddo. Mae ymarfer Adolygu Eiddo ar y gweill ar hyn o bryd i ddeall yn llawn sut y bydd hyn yn effeithio ar y Cyngor a'r portffolio rhent. Mae hyn yn flaenoriaeth a amlinellir yn y Strategaeth Adolygu Eiddo a hefyd yn y Cynllun Gweithredol ardal wasanaeth.

Cynhaliwyd yr adolygiad diweddaraf o reoli asedau gan Archwilio Cymru ym mis Mai 2022. Gwnaed argymhellion ac mae pob un wedi'i weithredu. Yr unig eithriad oedd mewn perthynas â meincnodi, ac mae'r gwaith hwn ar y gweill. Mae is-grŵp meincnodi wedi'i sefydlu gydag aelodau Grŵp Rheoli Asedau Cwm Taf i fynd i'r afael â hyn, ac mae hwn yn grŵp gorchwyl a gorffen a disgwylir iddo gael ei gwblhau o fewn y 12 mis nesaf (2025/26).

Pa gynnydd rydyn ni wedi'i wneud a beth rydyn ni wedi'i ddysgu?	Tystiolaeth / Arsylwadau o newid
<p>Mae ein hAdran Rheoli Ystadau yn parhau i arwain sut rydym yn defnyddio asedau i gefnogi ein cynlluniau strategol. I wneud hyn, mae timau o bob rhan o'r Cyngor yn gweithio gyda'i gilydd. Mae modelau newydd o weithio wedi'u sefydlu ac mae allbynnau cynhyrchiant a lles yn parhau i gael eu hadolygu. Mae hyn yn integreiddio â'n cynlluniau gweithlu. Mae rheoli ein hYstâd hefyd yn gysylltiedig â'n cynlluniau ariannol a sut rydym yn darparu gwasanaethau yn y tymor byr, canolig a hir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Springing Forward – Rheoli Asedau Strategol – Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful (Archwilio Cymru; Mai 2022) – Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â 2021/22. • Polisiâu Gweithio Hyblyg ac Ystwyth.
<p>Rydym hefyd wedi parhau i adolygu'r ffordd orau y gallwn ddefnyddio ein hystad gan gynnal adolygiadau eiddo ar draws y portffolio eiddo cyfan, rhyddhau tir i'w waredu a nodi mannau sydd heb eu defnyddio. Er enghraifft, rydym ar hyn o bryd yn hysbysebu lle gwag yn un o'n hadeiladau ym Mhentrebach. Bydd y gwaith hwn hefyd yn ein helpu i gyflawni ein targedau datgarboneiddio ac mae wedi'i gysylltu'n agos â'r Cynllun Rheoli Carbon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gosod gofod swyddfa gwag. • Gwaredu eiddo dros ben.
<p>Rydym yn cryfhau sut rydym yn rheoli ein hystad ac yn monitro cydymffurfiaeth. Cynhaliwyd ymarfer caffael yn ddiweddar i brynu system rheoli asedau newydd yn y cwmwl a fydd yn ein galluogi i reoli ein hasedau'n fwy effeithiol, effeithlon ac economaidd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Newid arferion gwasanaeth.
<p>Rydym wedi mabwysiadu Cynllun Rheoli Asedau newydd yn ddiweddar ac yn parhau i sicrhau ei fod wedi'i integreiddio â dogfennau strategol allweddol eraill y Cyngor. Gallwn gyflawni ein hamcanion yn well a chymhwysu'r pum ffordd o weithio trwy'r dull hwn. Mae'r Bwrdd Rheoli Asedau yn cynnwys uwch swyddogion ac Aelodau i yrru gwelliannau parhaus mewn cynllunio rheoli asedau yn strategol. Darperir adroddiad diweddar blynyddol i'r Craffu a'r Cabinet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Rheoli Asedau Mabwysiadu. • Bwrdd Rheoli Asedau. • Craffu ac Adroddiadau'r Cabinet.
<p>Rydym yn parhau i gyflwyno ein rhaglen Cymunedau Cynaliadwy i Ysgolion yn ogystal â chyflwyno rhaglenni i gefnogi sut y gallwn leihau ein hól troed carbon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy i Ysgolion. • Cynllun Rheoli Carbon a chynlluniau ariannu ynni amrywiol.

Ers sawl blwyddyn, mae problemau capasiti difrifol wedi cael eu profi ar draws y Tîm Rheoli Asedau. Mae penodi myfyriwr Network 75 o fis Medi 2024 wedi helpu i leddfu problemau capasiti a gobeithio darparu rhywfaint o gynllunio olyniaeth ar gyfer y dyfodol. Mae dau faes hanfodol i'w gwella wedi'u nodi:

- Dod â'r timau Asedau, Ystadau a Gwasanaethau Eiddo at ei gilydd i adfer yr adran Eiddo Corfforaethol; ac
- Cynyddu capasiti o fewn y gwasanaeth cynnal a chadw er mwyn delio â'r ôl-groniad cynnal a chadw.

Cynllunio

Mae cynllunio corfforaethol yn parhau i fod yn agwedd bwysig ar ein fframwaith llywodraethu.

Yr hyn rydyn ni'n dewis canolbwyntio arno yn 2024/25

Fel rhan o'r gwaith parhaus i adolygu a chryfhau llywodraethu corfforaethol yn barhaus, mae gwaith sylweddol wedi parhau sy'n gysylltiedig â chynllunio corfforaethol. Yn ystod 2024/25, mae nifer o gynlluniau a strategaethau wedi'u diweddarau wedi'u hadolygu a'u herio gan Aelodau'r Cabinet a'r Cyngor. Yn ystod yr amserlen hon, cymeradwywyd y strategaethau a'r cynlluniau canlynol:

- [Strategaeth Rheoli Perygl Llifogydd Lleol](#)
- [Cynllun Trawsnewid Amlinellol](#)
- [Cynllun Cyflawni Blynyddol Amlinellol](#)
- [Strategaeth Gwrth-dwyll](#)
- [Strategaeth Rhianta Gorfforaethol](#)
- [Strategaeth Caffael Gymdeithasol Gyfrifol](#)
- Strategaeth Comisiynu Lleoliad
- [Strategaeth Gweithlu Sefydliad Iach](#)
-

Yn ystod yr un cyfnod, mae cynnal adolygiadau polisi wedi parhau, gyda nifer fawr o bolisiau a ddatblygwyd gan swyddogion hefyd wedi'u hadolygu a'u cymeradwyo trwy'r sianeli democrataidd. Mae'r rhain yn cynnwys:

- [Polisi Trefniant Taliad Gohiriedig](#)
- Polisiau Preswyl
- [Polisi a Strategaeth Risg Gorfforaethol](#)
- [Polisi Gweithio Hyblyg](#)
- Dyfarnu Rhyddhad Ardrethi Gorfodol a Dewisol, Cronfa Caledi a Rhyddhad Rhannol Meddiannaeth Adran 44
- [Polisi Adleoli](#)
- [Polisi Cydymffurfio a Gorfodi Diogelu'r Cyhoedd](#)

Yn ogystal â'r gweithgareddau hyn, mae gweithgareddau cynllunio ehangach wedi parhau ar draws gwasanaethau'r sefydliad, ac mae enghreifftiau'n cynnwys, diwygiad i'r polisi Gorfodi Gweithredol Rheoli Gwastraff – Gorfodi Adran 46 Deddf Diogelu'r Amgylchedd, [cwblhawyd](#) yr Aseiad o'r Farchnad Tai Leol, [a datblygwyd, heriwyd a mabwysiadwyd y Cyfansoddiad newydd](#) gan y Cyngor. Mae'r [Fframwaith Rheoli Perfformiad](#) wedi'i adolygu a'i ddiweddarau mewn ymateb i argymhellion a dderbyniwyd gan Archwilio Cymru, ac mae hyn wedi'i gyflwyno.

Pa gynnydd rydyn ni wedi'i wneud a beth rydyn ni wedi'i ddysgu?	Tystiolaeth / Arsylwadau o newid
<p>Yn ystod y cyfnod hwn, mae nifer o strategaethau a chynlluniau wedi'u datblygu, ac wedi mynd ymlaen i gael eu cymeradwyo gan y Cabinet/Cyngor. Mae'r rhain yn hanfodol oherwydd eu bod yn darparu map ffordd clir ar gyfer sut mae awdurdodau lleol yn bwriadu diwallu anghenion cymunedol, rheoli adnoddau, ac ymateb i heriau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategaeth Rheoli Perygl Llifogydd Leol • Cynllun Trawsnewid Amlinellol • Cynllun Cyflawni Blynyddol Amlinellol • Strategaeth Gwrth-dwyll • Strategaeth Rhianta Gorfforaethol • Strategaeth Caffael Gymdeithasol Gyfrifol • Strategaeth Gweithlu Sefydliad Iach
<p>Yn ystod yr un cyfnod, mae cynnal adolygiadau polisi wedi parhau, gyda nifer fawr o bolisiau a ddatblygwyd gan swyddogion hefyd wedi'u hadolygu a'u cymeradwyo drwy'r sianeli democrataidd (gellir dod o hyd i enghreifftiau o'r rhain i dystiolaeth o'r datblygiad hwn)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polisi Trefniant Taliad Gohiriedig • Polisi Gweithio Hyblyg

<p>Mae polisiâu'r cyngor yn bwysig oherwydd eu bod yn darparu'r rheolau, safonau a fframweithiau sy'n llywio sut mae gwasanaethau lleol yn cael eu darparu, gan sicrhau tegwch, cysondeb ac atebolrwydd wrth wneud penderfyniadau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polisi Adleoli • Polisiâu Preswyl • Polisi Cydymffurfio a Gorfodi Diogelu'r Cyhoedd
<p>Yn ogystal â'r gweithgareddau hyn, mae gweithgareddau cynllunio ehangach wedi parhau ar draws gwasanaethau'r sefydliadau (e.e.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - diwygiad i'r polisi Gorfodi Gweithredol Rheoli Gwastraff – Gorfodi Adran 46 Deddf Diogelu'r Amgylchedd, - cwblhawyd yr Asesiad o'r Farchnad Tai Leol (LHMA) – nod hyn yw darparu mewnwelediadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth i anghenion tai, gan alluogi'r Cyngor i gynllunio, dyrannu adnoddau, a llunio polisiâu sy'n diwallu gofynion eu cymunedau - datblygwyd, heriwyd a mabwysiadwyd y Cyfansoddiad newydd gan yr Awdurdod. Mae'r Cyfansoddiad hwn yn bwysig oherwydd ei fod yn diffinio sut mae awdurdod lleol yn gweithredu, yn gwneud penderfyniadau, ac yn sicrhau tryloywder, atebolrwydd a chydymffurfiaeth gyfreithiol wrth wasanaethu ei gymuned, a - Mae'r Fframwaith Rheoli Perfformiad wedi'i ddatblygu mewn ymateb i argymhellion a dderbyniwyd gan Archwilio Cymru, ac mae hwn wedi'i gyflwyno. Nod yr adnoddau hyn yw sicrhau bod yr awdurdod lleol yn darparu gwasanaethau o ansawdd uchel, yn defnyddio adnoddau'n effeithiol, ac yn parhau i fod yn atebol i'r cyhoedd. Mae'n darparu dull strwythuredig o gynllunio, monitro a gwella perfformiad ar draws pob adran. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asesiad o'r Farchnad Tai Leol • Cyfansoddiad Newydd • Fframwaith Rheoli Perfformiad
<p>Mae ein Model Gweithredu a'n Gwerthoedd Craidd wedi'u cymeradwyo eto fel rhan o'n hadolygiad blynyddol i'r Cynllun Lles Corfforaethol. Fodd bynnag, byddwn yn parhau i brofi a yw'r rhain yn addas i'r diben.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Llesiant Corfforaethol. • Hunanasesiad Corfforaethol.
<p>Rydym yn parhau i ddefnyddio ein Asesiad Effaith Integredig (IIA) i gefnogi ein penderfyniadau. Mae ein IIA wedi'i ddiweddarau yn chwarae rhan allweddol yn y ffordd yr ydym yn asesu'r effaith ar y 7 nod llesiant cenedlaethol hyn yn ogystal â rhan arall o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, nodweddion gwarchoddedig, y Gymraeg, bioamrywiaeth a gwytnwch ecosystemau ac anfantais economaidd-gymdeithasol (rydym yn parhau i ganolbwyntio ar gynhwysiant, cydraddoldeb a thegwch). Mae'r IIA hefyd yn gofyn i ddata gael ei ddefnyddio fel rhan o'r asesiad ynghyd â sut mae cyfathrebu ac ymgysylltu wedi'i gynnal (lle bo angen). Mae ein IIA wedi'i ddiweddarau i gynnwys datgarboneiddio.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Archwilio Cymru – Adroddiad Cenedlaethol.
<p>Rydym yn adolygu ein Pensaerniaeth Llywodraethu (strategaethau allweddol) i sicrhau bod ein strategaethau yn parhau i fod yn cyd-fynd â'n gweledigaeth a rennir (gan gynnwys ein hamcanion llesiant) ac rydym yn defnyddio</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategaethau wedi'u diweddarau.

ein hadnoddau yn effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd. Bydd hyn yn ein helpu i integreiddio ein strategaethau a gwella sut rydym yn cydweithio. Bydd hefyd yn bwydo i'n Rhaglen Trawsnewid.

Drwy gasglu a dadansoddi data ein staff gallwn ddeall a chefnogi ein gweithlu a'n cynlluniau allweddol yn well, er enghraifft y Cynllun Cydraddoldeb Strategol (SEP) a dyletswyddau amrywiol fel Pobl Hŷn a'r Gymraeg. Rydym wedi adolygu ein SEP yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus.

- Cynllun Cydraddoldeb Strategol.

Ffocws ar y Dyfodol

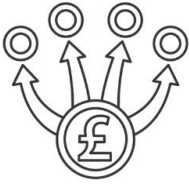

Parhau i ddatblygu'r **Rhaglen Trawsnewid Corfforaethol**. Mae'r Rhaglen Trawsnewid wedi'i chymeradwyo ym mis Medi 2025.

Rydym wedi defnyddio'r wybodaeth a'r data a gasglwyd fel rhan o'n hunanwerthusiad gwasanaeth i nodi meysydd i'w gwella, llawer ohonynt i gynllunio yn y dyfodol ar lefel fwy corfforaethol. Mae'r camau hyn yn cynnwys:

- Ymateb i nifer o newidiadau mawr mewn deddfwriaeth, gan gynnwys y rhai sy'n gysylltiedig â Gwasanaethau Democrataidd
- Cynllunio i gryfhau ymagwedd y Cyngor at weithgareddau cyfranogi ac ymgysylltu ymhellach
- Cynllunio gweithlu i sicrhau bod gan bob gwasanaeth gynllun pwrpasol ar gyfer ei ardal, gan gynnwys cynllunio olyniaeth sy'n hanfodol ar gyfer ystod eang o wasanaethau ar draws y Cyngor
- Datblygu data a chyfleoedd digidol, gan gynnwys awtomeiddio systemau llaw ar hyn o bryd i gynyddu capasiti gwasanaeth a gwytnwch

Mae'r **Cynllun Cyflawni Blynyddol Corfforaethol wedi'i gwblhau** ar gyfer 2025/26 bellach ar waith, ac mae datblygu system a phroses fonitro wedi'i gwblhau, gyda monitro chwarterol wedi dechrau i sicrhau bod y meysydd gwella a nodwyd yn cael eu blaenoriaethu a bod cynnydd cadarnhaol wedi'i wneud yn erbyn y rhain. Bydd effaith yr arfer newydd hwn yn cael ei adolygu a'i gynnwys fel rhan o'n hadroddiad hunanasesu corfforaethol nesaf.

Cynllunio Ariannol

Mae rheoli ariannol yn ffocws allweddol i ni.

Yr hyn rydyn ni'n dewis canolbwyntio arno yn 2024/25

Rhoddwyd ffocws allweddol ar gryfhau capasiti mewn swyddi uwch ar draws yr adran gyllid. Yn dilyn hyn rydym wedi bod yn canolbwyntio ar, a byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar, gwella ein proses a'n systemau i ddod yn fwy effeithiol ac effeithlon yn yr hyn a wnawn.

Pa gynnydd rydyn ni wedi'i wneud a beth rydyn ni wedi'i ddysgu?	Tystiolaeth / Arsylwadau o newid
Profwyd newidiadau sylweddol gyda'r Tîm Cyllid ac Yswiriant yn ystod 2024/25 gan gynnwys penodi Cyfarwyddwr Cyllid a Phennaeth Cyllid newydd yn gynnar yn 2025/26. Mae'r Pennaeth Cyllid hefyd yn cwmpasu Refeniw a Budd-daliadau gan ychwanegu gwytnwch ar draws gwasanaethau.	<ul style="list-style-type: none">• Adroddiadau'r Cyngor
Mae'r systemau ariannol yn destun adolygiad gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol Rhanbarthol. Mewn perthynas â'r Brif System Gyfrifyddu, daeth yr adolygiad diweddaraf a gyhoeddwyd yng Ngwanwyn 2025 i farn archwilio o 'Sicrwydd Rhesymol', ac yn gyffredinol mae system gadarn o lywodraethu, rheoli risg a rheoli ar waith. Mae'r dyfarniad hwn yn gyson ag archwiliadau blaenorol. Y dosbarthiadau Sicrwydd yw 'Dim Sicrwydd', 'Sicrwydd Cyfyngedig', 'Sicrwydd Resymol, a 'Sicrwydd Sylweddol'.	<ul style="list-style-type: none">• Adroddiad Archwilio Mewnol
Wrth osod cyllidebau cytbwys ar gyfer blynyddoedd ariannol 2024/25 a 2025/26, mae gwasanaethau wedi'u diogelu lle bynnag y bo modd gyda gostyngiadau cyllidebol cyfyngedig yn effeithio ar breswylwyr. Ar gyfer 2025/26 yn benodol, defnyddiwyd defnydd sylweddol o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi'r Cyngor (£1.5m) i bennu'r gyllideb a thrwy hynny ddiogelu	<ul style="list-style-type: none">• Adroddiadau'r Cyngor• Adroddiadau i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

gwasanaethau i gymunedau a sicrhau bod y cynnydd yn y dreth gyngor ar 5.5% yn is na'r cyfartaledd a gyhoeddwyd yng Nghymru.

Gyda Chyfarwyddwr cyllid newydd yn dechrau ei swydd ym mis Hydref 2025, rydym yn gweithio i sefydlu ffyrdd o gryfhau sut rydym yn mesur ein perfformiad. Fodd bynnag, prif ganlyniad (a mesur llwyddiant) yw'r broses o osod cyllideb flynyddol a gosod cyllideb gytbwys ar gyfer y Cyngor - cyflawnwyd hyn ym mis Mawrth 2025.

- [Adroddiad Gofynion y Gyllideb a'r Dreth Gyngor \(i'r Cyngor Llawn\)](#)

Ffocws ar y Dyfodol

Mae'r meysydd datblygu ar gyfer 2025/26 yn cynnwys:

- Adolygiad o'r staffio presennol yn yr adran gyllid i sicrhau bod cymorth wedi'i dargedu i'r Cyngor yn cael ei ddarparu. Rydym yn anelu at ddarparu gwasanaethau sy'n wynebu cwsmeriaid yn well fel Refeniw a Budd-daliadau, ond mae gennym hefyd fwy o adnoddau i weithio gyda gwasanaethau tebyg eraill e.e. gwasanaethau cwsmeriaid a thai.
- Byddwn yn canolbwyntio ar gyfleoedd digidol a thechnolegol i ddarparu gwasanaeth mwy effeithiol ac effeithlon i gefnogi ein gwasanaethau rheng flaen a ddylai, yn ei dro, arwain at ganlyniadau gwell i breswylwyr.
- Byddwn yn parhau i gefnogi'r Cyngor ynglŷn â'i gynaliadwyedd ariannol hirdymor; gweithio ar y cyd i ddylunio, datblygu a chyflawni ein cynllun hirdymor ar gyfer cynaliadwyedd ariannol, a
- Byddwn yn datblygu ein dull adborth cwsmeriaid i ddeall anghenion ein cwsmeriaid mewnol yn well fel y gallwn eu cefnogi'n well, gan ddal yr adborth hwn i ddefnyddio hyn i lywio dulliau cynllunio ariannol yn y dyfodol.
- Gyda Chyfarwyddwr newydd bellach yn y swydd, rydym yn defnyddio prosesau corfforaethol i sefydlu ffyrdd o fesur ein perfformiad. Fodd bynnag, prif ganlyniad (a mesur llwyddiant) yw'r broses o osod cyllideb flynyddol a gosod cyllideb gytbwys ar gyfer y Cyngor - cyflawnwyd hyn ym mis Mawrth 2025.

Rheoli Perfformiad

Mae sut rydym yn rheoli perfformiad ac yn gwella'n barhaus yn parhau i fod yn ffocws allweddol. Bydd hyn yn ein galluogi i ddefnyddio ein hadnoddau yn well (yn effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd).

Yr hyn rydyn ni'n dewis canolbwyntio arno yn 2024/25

Yn 2023/24, roedd y Cyngor wedi dechrau'r broses o adolygu ei drefniadau rheoli perfformiad i gryfhau'r rhain ymhellach a sicrhau eu bod yn parhau i ddiwallu'r angen a nodwyd. Yn dilyn ymgysylltu a ddigwyddodd ar draws y sefydliad, datblygwyd trosolwg o'r prosesau a'u cryfderau a'u gwendidau. Mae'r dull hwn yn ein galluogi i nodi meysydd y gellid eu cryfhau ymhellach. Parhaodd tasgau a champau presennol fel casglu data chwarterol i ddiweddarau'r cardiau sgorio perfformiad ar lefel gorfforaethol wedi'u diwygio ychydig yn dilyn adborth a gafwyd gan uwch arweinwyr a swyddogion.

Gwnaed cynnydd cadarnhaol yn ystod 2024/25. Cyflwynwyd sawl newid allweddol.

Pa gynnydd rydyn ni wedi'i wneud a beth rydyn ni wedi'i ddysgu?	Tystiolaeth / Arsylwadau o newid
Ailgyflwyno proses hunanwerthuso gwasanaeth wedi'i ailffocysu (SSE): fe wnaethom gysylltu â chydweithwyr awdurdodau lleol i ailgyflwyno'r broses hunanwerthuso. Daeth sesiynau gweithdy yn seiliedig ar y Gyfarwyddiaeth â Phenathiaid Gwasanaeth at ei gilydd i adolygu eu gwaith papur SSE drafft, myfyrio ar y broses, a rhannu mewnwelediadau a gafwyd o'r broses. Dangosodd yr adborth a gafwyd fod hyn wedi bod yn ddefnyddiol iawn i nodi heriau a oedd yn ymddangos yn gyffredin mewn gwasanaethau lluosog, gan helpu i lywio nid yn unig weithgareddau gwella gwasanaethau, ond hefyd gweithgareddau cynllunio	<ul style="list-style-type: none">• Gwaith Papur Hunanwerthuso Gwasanaeth• Cynlluniau Darparu Gwasanaethau• Cynllun Cyflawni Blynnyddol (cymeradwywyd 2025/26)

<p>corfforaethol yn y dyfodol (gan gynnwys y gwaith datblygu cynnar sy'n gysylltiedig â Chynllun Trawsnewid y Cyngor).</p>	
<p>Fel y soniwyd yn yr adran cynllunio corfforaethol, defnyddiwyd y mewnwleidiadau a'r meysydd i'w gwella a nodwyd trwy gwblhau SSE fel sail ar gyfer ailgyflwyno cynlluniau darparu gwasanaethau safonedig. Roedd y cynlluniau hyn yn canolbwyntio ar gamau gwella a fyddai'n cefnogi'r gwasanaeth i fynd i'r afael â meysydd i'w gwella yr oeddent wedi'u nodi, gan eu helpu i wella lefelau effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd. Datblygwyd y cynlluniau hyn yn 2024/2025, ac ar sail Cynllun Cyflawni Blynyddol y Cyngor ar gyfer 2025/26.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynlluniau darparu gwasanaethau • Cynllun Cyflawni Blynyddol (cymeradwywyd 2025/26)
<p>Datblygu Fframwaith Rheoli Perfformiad: Mae hwn wedi'i gwblhau; ac fe'i cymeradwywyd gan y Cyngor Llawn ym mis Ebrill 2024 ac mae bellach wedi'i gyflwyno. Rhaid i ni barhau i fonitro bod gwasanaethau'n ymwybodol o'r Fframwaith hwn ac yn gweithio i sicrhau eu bod yn cydymffurfio ag ef. Er mwyn helpu gyda hyn, mae gwaith wedi dechrau datblygu dogfen ganllaw i'w helpu i gynorthwyo defnyddwyr i'w deall a'i defnyddio fel offeryn i sicrhau aliniad a chydymffurfiaeth â'i egwyddorion.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fframwaith Rheoli Perfformiad
<p>Mae datblygu tudalen we ('Gwybodaeth am Berfformiad) bellach yn cynnig pwynt canolog i swyddogion, Aelodau Etholedig a'r cyhoedd gael mynediad at ddata a gwybodaeth sy'n gysylltiedig â Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful. Mae hyn wedi helpu i sicrhau bod data dibynadwy a gwiriadwy yn cael ei ddefnyddio wrth gynllunio a darparu gwasanaethau.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tudalen we Gwybodaeth am Berfformiad
<p>Dechreuodd gwaith hefyd ar ddatblygu system adrodd perfformiad, cyllid a risg, ac er bod hyn yn y cam archwilio yn ystod 2024/25, mae wedi parhau i ddatblygu ers y pwynt hwn, ac mae'r adroddiad perfformiad ar y cyd cyntaf bellach wedi'i gyflwyno. Bydd hyn yn parhau yn 2025/26.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad perfformiad, cyllid a risg (2025/26)
<p>Yn ystod 2024/25, gwnaed dau benodiad a effeithiodd ar rôl a ffocws y tîm rheoli perfformiad corfforaethol. Penodwyd cyfarwyddwr Llywodraethu ac Adnoddau, ynghyd â Rheolwr Polisi a Pherfformiad, a ddechreuodd y ddau swydd hyn ym mis Hydref 2024. Mae'r penodiadau hyn wedi arwain at a mwy o ffocws a blaenoriaethu tasgau a gweithredoedd. Er bod rhywfaint o gynnydd cadarnhaol iawn wedi'i wneud, mae capasiti yn parhau i fod yn risg. Rydym wedi dysgu blaenoriaethu llwythi gwaith a chanolbwyntio sut y gallwn fod yn effeithlon yn y ffordd rydyn ni'n gweithio.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cofrestr Risg Corfforaethol • Adroddiad GAC - Ffurflen Ymateb Rheoli Archwilio • Cynllun Cyflawni Blynyddol y Cyngor

Ffocws ar y Dyfodol

Mae sawl maes i'w gwella wedi'u nodi. Mae'r meysydd gwella a nodwyd yn cynnwys:

- Gwella cyfathrebu – mae hyn yn hanfodol i ddarparu gwasanaeth effeithiol ac effeithlon a rhaid iddo fod yn glir ac yn amserol. Bydd hyn yn gwella ein ffocws, ein atebolrwydd a'n hymdrechion cydweithredol;
 - Parhau i rannu data a gwybodaeth; ac
 - Archwilio opsiynau o amgylch awtomeiddio prosesau â llaw gyda'r bwriad o fynd i'r afael â rhai o'n risgiau capasiti.
-

Caffael (a Masnachol)

Mae caffael yn ffordd hanfodol i awdurdodau lleol ddarparu gwasanaethau cyhoeddus yn effeithlon wrth gefnogi'r economi leol, a chyflawni nodau cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol ehangach.

Yr hyn y gwnaethom ddewis canolbwyntio arno yn 2024/25

Parhaodd caffael i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r amcanion llesiant a nodir yn y Cynllun Llesiant Corfforaethol trwy ei gefnogaeth i adrannau'r Cyngor. Er enghraifft:

- Mae caffael yn cyflawni gwaith parhaus o ran dadansoddi gwariant ysgolion (masnachol) a darparu fframweithiau bwyd ar gyfer prydau ysgol – mae hyn yn cefnogi'r amcan llesiant "*Merthyr Tudful uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar ddysgu – cryfhau sut rydym yn galluogi pobl i dyfu a chyrraedd eu potensial*".
- Mae caffael yn cefnogi'r gwaith o reoli contractau amrywiol (cymorth arnofiol, gofal cartref, taliadau uniongyrchol, cymorth busnes llinell achub) – mae hyn yn cefnogi'r amcan llesiant "*Merthyr Tudful iachach – grymuso pobl i fyw bywydau annibynnol ac urddasol*".
- Mae caffael yn cefnogi rheoli contractau amrywiol (Datblygu Canolfan Siopa Santes Tudful a strategaethau eraill), ac mae 20% o'n gwariant blynyddol yn lleol, gan gefnogi'n uniongyrchol swyddi lleol. Mae hyn yn cefnogi cynnydd yn erbyn yr amcan llesiant "*Merthyr Tudful Diogel a Ffyniannus – cefnogi sut mae ein heconomi yn adfer ac yn tyfu*", a
- Mae caffael yn cefnogi rheoli contractau gwastraff amrywiol, rhaglenni bioamrywiaeth a chanolbwyntio ar ddatgarboneiddio yn ein cadwyni cyflenwi, seilwaith gwefru EV (CCR) a chymwysiadau benthyciadau Salix i wella ôl troed carbon ein hadeiladau. Mae hyn yn cefnogi'r amcan llesiant "*Merthyr Tudful Glân a Gwyrdd – cefnogi creu amgylchedd glân a gwyrdd nawr ac yn y dyfodol*".

Pa gynnydd rydyn ni wedi'i wneud a beth rydyn ni wedi'i ddysgu?	Tystiolaeth / Arsyllwadau o newid
<p>Yn ystod y flwyddyn hon, cyflwynodd Procurement ei Strategaeth Caffael Gymdeithasol Gyfrifol sy'n gosod cyfeiriad yr hyn a sut mae'r Cyngor yn ei gaffael. Nod y strategaeth yw sicrhau ein bod yn darparu buddion economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol trwy ein contractau 3ydd parti. Cwblhawyd y strategaeth hon a'i chyflwyno i'r Cyngor Llawn o fewn yr amserlenni gofynnol a derbyniwyd cymeradwyaeth.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategaeth Caffael Gymdeithasol Gyfrifol • Adroddiad llawn y Cyngor
<p>Roedd Deddfwriaeth Caffael newydd yn dod i rym yn ystod blwyddyn ariannol 24/25 yn golygu ail-ysgrifennu ein rheolau caffael i fireinio ein prosesau a chau rhai o'r gweithrediadau datganoledig a gynhaliwyd ar hyn o bryd. Ymgwymerwyd â'r gweithgaredd hwn a'r rheolau caffael wedi'u diweddarau a'u cyfathrebu i'r cyngor llawn, ac mae'r rheolau newydd bellach wedi'u cymeradwyo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rheolau Caffael Newydd • Adroddiad i'r Cyngor Llawn
<p>Penderfynwyd ar ragasesiad o'r adnoddau sydd eu hangen i reoli'r gofynion ychwanegol o Ddeddf Caffael 2023 a'r Ddeddf Partneriaethau Cymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus ar oddeutu 5170 awr yn seiliedig ar droshaenu'r gofynion tryloywder dros waith y blynyddoedd blaenorol.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Canfyddiadau cyn-asesu
<p>Wrth gymharu nifer yr anfonebau a dalwyd yn 2023/24 a 2024/25, nodwyd gostyngiad yn nifer yr anfonebau a dderbyniwyd ac a dalwyd. Cynyddodd canran yr anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod 2% ar y flwyddyn flaenorol; gyda gostyngiad cyfatebol yn nifer yr anfonebau a broseswyd o fewn 31-60 diwrnod neu fwy na 60 diwrnod</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hunanwerthuso gwasanaeth
<p>Mae'r Tîm Masnachol wedi darparu cymorth i ysgolion gyda'r bwriad o sicrhau arbedion trwy eu prynu. Dangosodd hunanwerthusiad y gwasanaeth fod tua £300,000 wedi'i arbed yn ystod y flwyddyn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hunanwerthuso gwasanaeth

Ffocws ar y Dyfodol

Mae'r meysydd gwella a nodwyd yn cynnwys:

- Sefydlu Grŵp Llywio Masnachol (CSG) a Rhwydwaith Rheolwyr Contractau - bydd sefydlu Grŵp Llywio a Rhwydwaith Rheolwyr Contractau yn darparu manteision diriaethol i drigolion Merthyr Tudful drwy sicrhau canlyniadau'r prosiectau caffael a masnachol sy'n cael eu herio, eu cymeradwyo a'u cymeradwyo.
- Gwella Cynllunio a Ffurflenni Caffael – dylunio, datblygu a gweithredu safle SharePoint sy'n casglu, storio a rhannu gwybodaeth gydag eraill ac yn darparu lefel o lywodraethu ar gyfer rhai o'n ffurflenni caffael. Mae'n defnyddio cyfres o gynhyrchion Microsoft sydd ar gael 365 a bydd yn helpu i sicrhau bod perchnogaeth prosiectau yn eistedd gydag adrannau, a fyddai'n arwain at ganlyniadau gwell i ddinasyddion Merthyr.

Rheoli Risg

Mae trefniadau rheoli risg corfforaethol yn parhau i gael eu cryfhau wrth i'r Cyngor barhau i ganolbwyntio ar wella ei lywodraethu. Bydd hyn hefyd yn mynd i'r afael ag argymhellion a wnaed mewn adroddiad archwilio mewnol (Gorffennaf 2024).

Yr hyn rydyn ni'n dewis canolbwyntio arno yn 2024/25

Y meysydd ffocws allweddol oedd:

- Adolygu ac ailddatblygu ein cofrestr risg gorfforaethol;
- Cyflwyno adroddiadau chwarterol (integreiddio gwybodaeth a data perfformiad, risg a chyllid);
- Ailddatblygu ein Strategaeth/Polisi Risg; ac
- Awtomeiddio systemau a phrosesau.

Pa gynnydd rydyn ni wedi'i wneud a beth rydyn ni wedi'i ddysgu?	Tystiolaeth / Arsyllwadau o newid
<p>Rydym wedi diweddarau ein strategaeth risg a'n polisi. Mae cofrestrau a chynlluniau risg gwasanaeth wedi'u diweddarau ynghyd â'n cofrestr risg gorfforaethol. Mae'r strategaeth a'r polisi yn mynd i'r afael ag argymhellion archwilio ac wrth wneud hynny ein galluogi i ailddiffinio ein disgrifiadau risg a'n hadrodd. Mae archwiliad mewnol pellach wedi'i gynnal yn cadarnhau bod gan y Cyngor drefniadau rheoli risg 'rhesymol' ar waith. Mae'r Cyngor wedi gweithio ar yr argymhellion i gryfhau ei safbwynt ymhellach.</p> <p>Trwy weithio gyda meysydd eraill o'r Cyngor (e.e. ein Tîm Yswiriant) roeddem yn gallu integreiddio ein cynlluniau yn well. Rydym yn bwriadu cryfhau'r trefniadau hyn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategaeth a Pholisi Risg • Cofrestr Risg Corfforaethol • Adroddiadau'r Cabinet • Cyfarfodydd a thrafodaethau rheolaidd rhwng adrannau i fynd i'r afael â risgiau ac integreiddio cynlluniau • Canfyddiadau Archwilio Mewnol
<p>Rydym yn defnyddio sganio gorwel yn ein prosesau rheoli risg, e.e. ystyried sut mae eraill yn rheoli risg (asesu, monitro a lliniaru risgiau) a pha risgiau y gallwn eu hwynebu yn y dyfodol. Mae hyn yn rhoi cyfle i ni weithio gydag eraill a/neu gynnwys eraill i reoli ein risgiau. Mae hyn wedi'i nodi yn ein cofrestrau risg. Rydym yn rhan o grwpiau risg cenedlaethol (CLILC a ALARM). Mae hyn i gyd yn galluogi cymryd dull ataliol.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfarfodydd a thrafodaethau rheolaidd rhwng adrannau i fynd i'r afael â risgiau ac integreiddio cynlluniau • Deunyddiau cymorth • Adroddiadau i'n Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (GAC)
<p>Mae adroddiadau risg yn cael eu cymryd i'n Tîm Rheoli Corfforaethol a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (GAC).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddarau adroddiadau i'n Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (GAC) • Adroddiadau'r Cabinet

Byddwn yn parhau i gryfhau ein trefniadau risg corfforaethol. Mae'r meysydd gwella a nodwyd yn cynnwys:

- Awtomeiddio systemau a phrosesau;
 - Sesiynau hyfforddi/ymwybyddiaeth ar gyfer Aelodau; ac
 - Uchafbwyntiau / adrodd chwarterol.
-

Cynllunio'r Gweithlu

Mae gennym gyfoeth o sgiliau a phrofiad ar draws ein hadnodd mwyaf gwerthfawr, ein gweithlu. Mae ein gweithwyr yn gweithio gyda phartneriaid i ddarparu gwasanaethau sydd, yn gyntaf oll, wedi'u cynllunio i ddiwallu anghenion ein preswylwyr.

Yr hyn rydyn ni'n dewis canolbwyntio arno yn 2024/25

- Parhau â'n gwaith i wneud cynnydd cadarnhaol tuag at gyflawni'r 6 thema allweddol fel y'u disgrifir yn y Strategaeth Sefydliad Iach. Dyma'r strategaeth gweithlu sy'n cysylltu â Chynllun Llesiant Corfforaethol y Cyngor i'n galluogi i greu Gweithlu Llawn Cymhelliant ac Atebol sy'n gweithio tuag at gyflawni'r nodau sefydliadol.
- Parhau i godi ymwybyddiaeth a hwyluso sgiliau a datblygiad ein gweithlu presennol, gan gynnwys cymorth wedi'i dargedu i wasanaethau i sicrhau bod hyfforddiant gorfodol yn cael ei gwblhau yn unol â gofynion y cyngor
- Archwilio opsiynau a chyfleoedd i weithio gyda'r gwasanaeth i ddatblygu cyfres o gynlluniau gweithlu

Pa gynnydd rydyn ni wedi'i wneud a beth rydyn ni wedi'i ddysgu?	Tystiolaeth / Arsylwadau o newid
<p>Un o'r llwyddiannau allweddol i unrhyw sefydliad sy'n perfformio uchel yw sicrhau bod gennych y bobl iawn gyda'r sgiliau cywir ar yr adeg iawn a'n bod yn rhoi'r agenda pobl ar flaen y gad. Trwy ein pobl y bydd profiad gwasanaeth rhagorol yn cael ei ddarparu. Mae angen arweinwyr eithriadol arnom sy'n hyrwyddo ein diwylliant, yn byw ein gwerthoedd ac yn hwyluso perfformiad uchel, a gweithlu hynod dalentog, amrywiol, medrus a chymhellol sy'n cael eu grymuso ac yn ymgysylltu trwy weithio mewn amgylchedd gwaith datblygiadol, cydweithredol, cynhwysol a chefnogol.</p> <p>Gwnaed gwaith i ddatblygu a chyhoeddi'r strategaeth Sefydliad Iach. Mae'r nodau a amlinellir yn y Strategaeth a'r Cynllun Gweithredu Sefydliad Iach wedi helpu i yrru'r newidiadau angenrheidiol mewn diwylliant, arweinyddiaeth, rheoli talent, perfformiad, gwobr a chydabyddiaeth, datblygiad personol a ffyrdd effeithlon o weithio y bydd eu hangen i sicrhau bod Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn cyflawni ei nodau strategol Corfforaethol a bod ein trigolion yn derbyn gwasanaeth sy'n diwallu eu hanghenion. Disgwylir i'r Strategaeth Sefydliad Iach 2024 – 2026 gael ei hadolygu ac ailgyhoeddi strategaeth wedi'i diweddarau yn 2026.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategaeth Sefydliad Iach • Archwilio Cymru – Adroddiad Springing Forward
<p>Rydym wedi parhau i gydweithio ag eraill i gefnogi datblygiad ein gweithlu a chyflawni ein hamcanion.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Llesiant Corfforaethol.
<p>Rydym wedi parhau i wella sut rydym yn ymgysylltu ac yn cynnwys ein gweithlu mewn amrywiaeth o ffyrdd. Parhad cyhoeddi'r cylchlythyr staff 'Y Neges' bob deufis, a chyflwyno cylchlythyr Ysgolion tymor yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Benaethiaid a gweithwyr Ysgolion am newidiadau perthnasol i ddeddfwriaeth polisi/cyflogaeth. Mae cyflwyno arolygon ynghylch iechyd a lles yn dilyn penodiadau Iechyd Galwedigaethol, profiad ymgeiswyr a rheolwyr o'r broses recriwtio a dethol a holiaduron tadolaeth/mamolaeth i gyd wedi rhoi cyfle i weithwyr fynegi adborth er mwyn llywio ein darpariaeth gwasanaeth a'i fod yn addas i'r diben.</p> <p>Yn ystod y cyflwyniad yng Ngwanwyn 2025, gwelwyd 8 cyfarfod cynllunio gweithlu wythnosol strwythuredig gyda 21 o Benaethiaid Gwasanaethau a rheolwyr allweddol yn sicrhau bod unrhyw faterion sy'n ymwneud â phobl e.e. salwch, recriwtio a dethol, hyfforddiant, perfformiad a rheoli talent yn cael eu datrys yn gynnar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad hunanasesu corfforaethol.
<p>Mae'r Tîm Datblygu Sefydliad yn parhau i gyflwyno rhaglen hyfforddi Sefydlu Corfforaethol misol sy'n galluogi pob gweithiwr newydd i'r Cyngor i ddysgu am ein sefydliad, ein polisiâu a'n prosesau. Y nod yw hwyluso'r dechreuwyr newydd i ddiwylliant y sefydliad a'u gwneud yn ymwybodol o'n gwerthoedd a fydd yn ei dro yn helpu gyda'r thema atyniad a chadw i sicrhau bod proses onboarding dda ar waith.</p> <p>Mae'r Sefydlu Corfforaethol yn cael ei werthuso yn fisol a gwneir y diwygiadau angenrheidiol i sicrhau bod y wybodaeth a ddarperir yn gyfredol ac yn berthnasol. Yn ogystal â hyn, mae Sefydlu Rheolwyr hefyd yn cael ei</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad hunanasesu corfforaethol.

gynnal bob chwarter i sicrhau bod unrhyw reolwyr newydd yn meddu ar yr offer, y sgiliau a'r wybodaeth gywir i wneud eu gwaith yn effeithiol.

Mae datblygu dangosfyrddau data sy'n canolbwyntio ar ddata gweithlu allweddol wedi'i weithredu i beilot o 4 Pennaeth Gwasanaethau ac fe'i trafodir mewn 8 cyfarfod cynllunio'r gweithlu wythnosol gyda'r 21 Pennaeth Gwasanaethau a rheolwyr allweddol i gefnogi darparu gwasanaethau parhaus. Mae hefyd yn eitem agenda fisol ar gyfer CMT. Mae'r data hwn yn cael ei ddefnyddio i gefnogi cyflawni ein hamcanion ac yn helpu gyda'r ffordd rydym yn datblygu ein cynlluniau gweithlu ar draws y Cyngor.

- Cynllun Llesiant Corfforaethol.
- Adroddiad hunanasesu corfforaethol.

Mae parhau i ymgorffori Rheoli Perfformiad ledled y sefydliad yn parhau i fod yn flaenoriaeth. Mae Gwasanaethau Pobl yn parhau i gefnogi staff a rheolwyr trwy'r platfform ar-lein. Mae'r fframwaith rheoli perfformiad a'r cynlluniau datblygu personol ('Canolbwyntio ar Eich Perfformiad') yn sicrhau cyflawni ein canlyniadau yn well sy'n gysylltiedig â'n blaenoriaethau corfforaethol, amcanion llesiant, a gweledigaeth a rennir (yr 'edefyn aur').

- Cynllun Llesiant Corfforaethol.
- Strategaeth Sefydliad Iach

Rydym wedi parhau â'n rhaglen brentisiaethau ar draws y Cyngor gan ddefnyddio llwybrau a ariennir gan CFFG. Recriwtiodd Cynllun Prentisiaethau y Cyngor yn 2021, nodwyd 2 swydd allweddol ar gyfer anghenion yr Awdurdod Lleol yn y dyfodol, sef prentis Carbon ac Ynni a phrentis Data. Ar ôl cwblhau cyrsiau gradd yn llwyddiannus, penodwyd y ddau brentis yn 2025 i rolau parhaol fel Peiriannydd Mecanyddol ac fel Dadansoddwr Data.

- Strategaeth Sefydliad Iach

Yn ystod 2023 - 2025, mae'r cynllun rhaglen brentisiaethau wedi cydweithio â Chynllun Prentisiaethau Aspire i ddarparu cymorth drwy gyfarfodydd 1:1 rheolaidd yn amlinellu canllawiau ac i nodi unrhyw anghenion hyfforddi. Ar y cyd, bu nifer o ddiwrnodau datblygu sydd wedi digwydd sy'n galluogi pob prentis i dderbyn hyfforddiant sgiliau cyffredinol. Mae hyn wedi helpu i gefnogi mân gynllunio olyniaeth mewn rhai ardaloedd, fodd bynnag, gyda chyfyngiadau cyllideb yr Awdurdodau Lleol, bydd dyfodol y cynllun prentisiaeth yn cael ei adolygu ynghylch a yw'n opsiwn hyfyw i gefnogi cynllunio'r gweithlu.

Mae'r meysydd gwella a nodwyd yn cynnwys:

- Dylunio a gweithredu mentrau digidol a data i gefnogi'r broses o ddarparu gwasanaeth i'n cwsmeriaid - i gefnogi gwasanaeth mwy effeithlon ac effeithiol, sy'n ei gwneud hi'n hawdd ac yn hygyrch i wneud busnes gyda ni.
- Adeiladu gweithlu cynaliadwy a medrus ar gyfer anghenion presennol ac yn y dyfodol trwy ddatblygu cynllun gweithlu ar gyfer pob gwasanaeth Cyngor.

Data sydd ar gael yn genedlaethol

Torri'r data sydd ar gael yn genedlaethol sy'n adlewyrchu cynnydd ym Merthyr Tudful; gallwn nodi sut mae cynnydd yn lleol yn cymharu â chyfartaledd Cymru mewn sawl maes. Mae'r tabl isod yn dangos y gymhariaeth hon yn erbyn cyfartaledd Cymru:

Diogelwch
Cymunedol

Dangosydd	Merthyr Tudful	Cyfartaledd Cymru	Cymhariaeth â chyfartaledd Cymru
Canran y bobl sy'n teimlo'n ddiogel gartref, yn cerdded yn yr ardal leol ac wrth deithio	66%	66%	Yn hafal i gyfartaledd Cymru
Canran y bobl sy'n cytuno eu bod yn perthyn i'r ardal leol, bod pobl o wahanol gefndiroedd yn dod ymlaen gyda'i gilydd a bod pobl yn trin ei gilydd gyda pharch	62%	64%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-2%)
Canran y bobl sy'n fodlon â'r ardal leol fel lle i fyw	87%	89%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-2%)

Diwylliant,
treftadaeth,
chwaraeon a
thwristiaeth

Dangosydd	Merthyr Tudful	Cyfartaledd Cymru	Cymhariaeth â chyfartaledd Cymru
Canran y bobl sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau chwaraeon 3 gwaith neu fwy yr wythnos	22%	34%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-12%)
Canran y bobl sy'n mynychu neu sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau celfyddydol, diwylliant a threftadaeth o leiaf 3 gwaith y flwyddyn	61%	65%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-4%)

Cymwysterau

Dangosydd	Merthyr Tudful	Cyfartaledd Cymru	Cymhariaeth â chyfartaledd Cymru
Canran y bobl 16+ oed heb unrhyw gymwysterau	10.3%	8.6%	Uwchlaw cyfartaledd Cymru (+1.7%)
Canran y bobl 16+ oed sydd â chymwysterau RSQ2 neu uwch	80.2%	85.6%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-5.4%)

Enillion

Dangosydd	Merthyr Tudful	Cyfartaledd Cymru	Cymhariaeth â chyfartaledd Cymru
Ennill yn ôl Man Preswyllo			
Cyflog wythnosol gros (gweithwyr amser llawn)	£631.50	£684.40	Yn is na chyfartaledd Cymru (-£52.90)
Tâl fesul awr (ac eithrio goramser)	£16.57	£17.58	Yn is na chyfartaledd Cymru (-£1.01)

Cyflogaeth

Dangosydd	Merthyr Tudful	Cyfartaledd Cymru	Cymhariaeth â chyfartaledd Cymru
Pobl sy'n economaidd weithgar	73.2%	76.1%	Uwchlaw cyfartaledd Cymru (+2.9%)
Dynion sy'n economaidd weithgar	76.8%	79.5%	Uwchlaw cyfartaledd Cymru (+2.7%)
Menywod sy'n economaidd weithgar	69.6%	72.8%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-3.2%)
Pobl sy'n economaidd anweithgar	26.8%	23.9%	Yn uwch na chyfartaledd Cymru (+2.9%)

Manteision

Dangosydd	Merthyr Tudful	Cyfartaledd Cymru	Cymhariaeth â chyfartaledd Cymru
Cyfrif yr hawl wyr (ym mis Mawrth 2024)	3.3%	3.4%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-0.1%)

Gwastraff

Dangosydd	Merthyr Tudful	Cyfartaledd Cymru	Cymhariaeth â chyfartaledd Cymru
Cyfanswm nifer yr achosion tipio anghyfreithlon a gofnodwyd fesul 1,000 o'r boblogaeth	8.2	6.7	Uwchlaw cyfartaledd Cymru (+1.5)
Cost clirio fesul digwyddiad tipio anghyfreithlon (£)	£37.85	£45.92	Yn is na chyfartaledd Cymru (-£8.07)

Tai a Digartrefedd

Dangosydd	Merthyr Tudful	Cyfartaledd Cymru	Cymhariaeth â chyfartaledd Cymru
Nifer yr anheddau wedi'u gwella gyda Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl fesul 10,000 o aelwydydd	29.0%	51.4%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-22.4%)
Nifer yr unedau tai fforddiadwy ychwanegol a ddarperir fesul 10,000 o aelwydydd	16.5	23.6	Yn is na chyfartaledd Cymru (-7.1)
Cyfradd yr aelwydydd y cafodd digartrefedd ei atal yn llwyddiannus iddynt am o leiaf 6 mis fesul 10,000 o aelwydydd	33.6%	36.9%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-3.3%)

Gwasanaethau
Cymdeithasol

 Dangosydd	Merthyr Tudful	Cyfartaledd Cymru	Cymhariaeth â chyfartaledd Cymru
Canran yr asesiadau newydd ar gyfer oedolion sy'n arwain at gynllun gofal a chymorth	11.3%	36.7%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-25.4%)
Canran yr asesiadau newydd ar gyfer plant sy'n arwain at gynllun gofal a chymorth	11.2%	18.2%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-7%)
Canran y pecynnau ailalluogi a gwblhawyd lle cafodd yr angen am gymorth ei gynnal, ei leihau neu ei liniaru	75.2%	86.4%	Yn is na chyfartaledd Cymru (-11.2%)

Ein Cynllun Gweithredu

Gweithred	Uwch Swyddog Cyfrifol	Blaenoriaeth	Thema	Trosolwg o'r cynnydd hyd yma
Parhau i wella ein llywodraethu (e.e. gwella craffu, cyfansoddiad, ailffocysu ein SOAPs a'n BIPs a chyflawni ein strategaeth/polisi risg)	Cyfarwyddwr Llywodraethu ac Adnoddau	2	Llywodraethu ac Adnoddau	<p>DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25</p> <p>Mae'r Cyngor wedi adolygu ei bolisi a'i strategaeth risg yn unol â'i argymhellion archwilio, a chyflwynwyd hyn i'r Cyngor a'i gymeradwyo ym mis Ionawr 2025.</p> <p>Ar ôl diweddaru'r trefniadau monitro perfformiad, cyflwynwyd cardiau sgorio perfformiad (wedi'u halinio ag amcanion llesiant corfforaethol y Cyngor) ac maent bellach yn cael eu defnyddio a'u monitro bob chwarter. Mae datblygiadau pellach yn ystod 2024/25 wedi cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ailffocysu ac ailgyflwyno Hunanwerthuso Gwasanaeth (SSE) a chanllawiau ysgrifenedig cysylltiedig i gefnogi cwblhau hyn Gan ddefnyddio'r meysydd i'w gwella a nodwyd drwy SSE, mae cynlluniau darparu gwasanaethau safonol wedi'u datblygu ac yn cael eu cyflawni yn ystod 2025/2 Mae'r cynlluniau darparu gwasanaethau wedi cefnogi'r gwaith o ddatblygu Cynllun Cyflawni Blynyddol ar gyfer 2025/26

				<ul style="list-style-type: none">• Mae system fonitro wedi'i datblygu i fonitro cynnydd yn erbyn camau gwella, mae'r cynnydd monitro chwarterol hwn wedi galluogi diweddariadau cynnydd rheolaidd i gael eu sicrhau gan Benaethiaid Gwasanaeth a'u Cyfarwyddwyr, ac mae'n rhan o'r adroddiad perfformiad corfforaethol chwarterol sy'n datblygu sydd hefyd yn cynnwys data a gwybodaeth sy'n ymwneud â risg a chyllid.• Datblygu a chymeradwyo Fframwaith Rheoli Perfformiad
--	--	--	--	--

<p>Cryfhau ein cynlluniau/strategaethau llywodraethu allweddol (e.e. cynlluniau gweithlu, strategaeth gaffael, cynlluniau ariannol i fynd i'r afael â heriau yn y dyfodol a strategaeth ddigidol a data)</p>	<p>Cyfarwyddwr Llywodraethu ac Adnoddau</p>	<p>2</p>		<p>DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae nifer o strategaethau a chynlluniau wedi'u datblygu yn ystod 2024/25, gyda'r dogfennau canlynol yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor Llawn i'w hadolygu a'u cymeradwyo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategaeth a Chynllun Gweithredu Rhianta Corfforaethol • Strategaeth Caffael Gymdeithasol Gyfrifol • Polisi a Strategaeth Risg Gorfforaethol • Strategaeth Sefydliad Iach: Strategaeth y Gweithlu 2024-26 <p>Yn ystod 2024/25, dechreuodd gwaith hefyd ar ddatblygu Cynllun Cyflawni Blynyddol ar gyfer y Cyngor, datblygwyd y Cynllun hwn gan ddefnyddio cudd-wybodaeth a mewnwelediadau a gasglwyd trwy'r broses SSE. Ochr yn ochr â hyn, dechreuodd y gwaith ar ddatblygu Cynllun Trawsnewid - Disgwylir i Gynlluniau Amlinellol ar gyfer y strategaethau allweddol hyn sy'n gysylltiedig â llywodraethu fynd i'r Cyngor Llawn i'w hadolygu a'u herio yn gynnar yn y flwyddyn ddinesig nesaf.</p>
<p>Gwella ein cynnig gwasanaethau cwsmeriaid gan gynnwys sut rydym yn helpu i gefnogi ein preswylwyr (e.e. costau byw) a sut rydym yn ymgysylltu ac yn cyfathrebu (e.e. strategaeth cyfranogi ac ymgysylltu)</p>	<p>Cyfarwyddwr Cyllid</p>	<p>2</p>		<p>DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae hyn yn cael ei adolygu fel rhan o'n Rhaglen Trawsnewid. Mae ein cynnig digidol yn cynyddu. Mae cynllun gwella llawn yn cael ei gynllunio, ac mae gwaith yn cael ei wneud yn 2025 ynglŷn â'n canolfan gyswllt yn y Ganolfan Ddinesig. Cymeradwywyd Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu y Cyngor 2023-28 gan y cyngor ac mae wedi'i chyflwyno ledled y Cyngor.</p>
<p>Gwella ein safonau addysg drwy barhau i gydweithio i gyflawni ein strategaeth RARS</p>	<p>Cyfarwyddwr Addysg</p>	<p>1</p>	<p>Merthyr Tudful uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar ddysgu</p>	<p>DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Wrth i ni symud i flwyddyn olaf y RARS cyfredol, rydym yn falch o'r cynnydd. Ceir tystiolaeth o well safonau i ddysgwyr ac effaith glir camau gweithredu eraill a nodir yn y strategaeth. Y cam nesaf yw adolygu'r cam nesaf a pharatoi'r drafft ar gyfer y fersiwn nesaf.</p>

Gwella ein data presenoldeb ac eithrio trwy weithredu ein cynllun presenoldeb a'n Cynlluniau Gwella Busnes	Cyfarwyddwr Addysg	1		DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Rydym wedi gweld presenoldeb gwell yn sylweddol ar draws y sector cynradd ac uwchradd er bod hyn yn parhau i fod yn flaenoriaeth yn ein cynlluniau gwasanaeth. Mae gwell rheolaeth o'r broses wahardd mewn partneriaeth â phenaethiaid wedi cefnogi sut mae gwaharddiadau yn cael eu hystyried.
Canolbwyntio ar gyflawni ein gweledigaeth economaidd 15 mlynedd	Prif Weithredwr	3	Merthyr Tudful Diogel a Ffyniannus	DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae'r Cyngor wedi parhau i gyflawni'r Weledigaeth Economaidd a fabwysiadwyd trwy gyflawni nifer o brosiectau sy'n canolbwyntio ar gymorth busnes, cyflogadwyedd, creu cymunedau cynaliadwy, twristiaeth, tai ac adfywio / seilwaith corfforol. Mae prosiectau wedi'u datblygu a'u cyflawni drwy gyllid a sicrhawyd gan Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru, Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful ac amrywiaeth o gyllidwyr eraill sy'n anelu at dwf economaidd a chyflawni allbynnau rhagorol i'r gymuned.
Mynd i'r afael â thlodi (gweithio ar y cyd wrth gyflawni ein strategaethau a'n cynlluniau) a chostau byw	Prif Weithredwr	2		DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae'r adran wedi bod yn rhagweithiol wrth gefnogi ystod o sefydliadau'r trydydd sector i ddarparu bwyd a darpariaethau brys ar draws y Fwrdeistref Sirol. Mae'r Cyngor wedi cefnogi pantri bwyd x8 a chanolfannau bwyd x2 trwy ddarparu cymorth ariannol i'r sefydliadau hynny brynu darpariaethau i'w dosbarthu i unigolion yr effeithir arnynt gan yr argyfwng costau byw. Yn ogystal, mae'r adran hefyd wedi cefnogi deg sefydliad i ddarparu llety canolfan gynnes ar adegau penodol yn ystod yr wythnos, unwaith eto, gan gefnogi'r rhai mwyaf agored i niwed ledled Merthyr Tudful.
Mynd i'r afael â'n materion tai wrth i ni gyflawni ein dyletswyddau digartrefedd	Prif Weithredwr	1	Merthyr Tudful iachach	DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae hyn yn parhau i fod yn flaenoriaeth i CBSMT. Mae'r Cyngor yn parhau i fynd i'r afael â materion parhaus drwy ddatblygu cartrefi mwy fforddiadwy yn unol â'r angen a chynyddu'r ddarpariaeth llety dros dro yn unol â'r angen. Mae gweithio mewn partneriaeth yn hanfodol i fynd

				i'r afael â materion tai yn lleol ac mae Partneriaeth Tai Strategol gadarn wedi'i chreu i gefnogi hyn.
Chwarae ein rhan wrth fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol	Cyfarwyddwr Llywodraethu ac Adnoddau	1	Merthyr Tudful Diogel a Ffyniannus	DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae ein gwasanaethau teledu cylch cyfyng wedi parhau i fod yn fwy cadarn gan ein helpu i fynd i'r afael â'r mater hwn. Rydym yn parhau i weithio gyda phartneriaid, e.e. yr heddlu. Mae'r ffactorau i'w hystyried yn cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> - Cyflwyno wardeiniaid canol y dref - Dymchwel yr hen orsaf fysiau a chynlluniau parhaus i ailddatblygu'r safle hwn Cyfarwyddwr i ddarparu diweddariad mwy wedi'i dargedu
Gweithio tuag at darged Cymru gyfan o ddod yn genedl ddiwastraff erbyn 2050	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdogaeth	2	Merthyr Tudful glân a gwyrdd	DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae'r strategaeth wastraff bresennol yn cwmpasu'r cyfnod 2015 – 2025, felly rydym wedi bod yn gweithio gyda WRAP (Rhaglen Gweithredu Gwastraff ac Adnoddau) a Phartneriaethau Lleol i ddatblygu strategaeth Gwastraff newydd i fynd â ni o 2025-2030 a ddylai ein helpu i gyrraedd y targed adfer presennol o 70% a symud tuag at ddiwastraff erbyn 2050.
Chwarae ein rôl wrth i sector cyhoeddus Cymru ddod yn garbon niwtral erbyn 2030	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdogaeth	2		DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae'r ffactorau i'w hystyried yn cynnwys: Cyflwynwyd Cynllun Datgarboneiddio'r Cyngor 2023-2030 i'r Cyngor Llawn a'i gymeradwyo ym mis Mehefin 2023 <ul style="list-style-type: none"> - Mae'r Cyngor wedi cyflwyno Hyrwyddwyr Ynni i sicrhau y gellir cyflawni'r lefel orau o ailgylchu o fewn y sefydliad.
Cyflawni ein cynllun pontio EV, sy'n nodi sut y byddwn yn trosglwyddo'r holl Fflyd erbyn 2030	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdogaeth	4	Merthyr Tudful Glân a Gwyrdd	DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Rydym ar y blaen i'r targedau wrth gyflawni'r cynllun hwn. Mae amseroedd dosbarthu cerbydau wedi bod yn broblem serch hynny.
Parhau i gryfhau ein hadroddiadau a'n darpariaeth system yn y dyfodol	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol	2	Merthyr Tudful iachach	DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae hyn yn parhau i fod yn flaenoriaeth i CBSMT ac yn cyd-fynd â'n strategaethau gwasanaethau cymdeithasol a'n strategaethau digidol a data. Rydym yn gweithio gyda chydweithwyr o bob cwr o Gymru i wneud hyn.

Parhau i gynyddu ein gwynwch mewn Gofal Cymdeithasol ac adeiladu ar ein dulliau cydweithredol	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol	1		DIWEDDARIAD AR gyfer 24/25 Rydym wedi cynyddu capasiti mewn rhai meysydd allweddol o'r gwasanaeth, ond mae hyn yn parhau i fod yn flaenoriaeth. Rydym hefyd yn gweithio'n dda gyda'n partneriaid rhanbarthol.
Cyflawni ein cynlluniau a'n strategaethau strategol, e.e. cynlluniau gweithredu rheoleiddwyr, strategaethau Gwasanaethau Plant ac Oedolion	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol	2		DIWEDDARIAD AR GYFER 24/25 Mae'r gwaith hwn yn parhau, ac rydym wedi adeiladu ein gweithgareddau trawsnewid blaenorol yn ein busnes fel arfer neu'r cynllun llesiant corfforaethol cyfredol.

Deddfwriaeth

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus weithio'n well gyda'i gilydd a chymunedau drwy gymryd rhan a thrwy gymryd dull cydweithredol. Mae hyn yn fwyfwy pwysig i gwrdd â'r heriau sy'n ein hwynebu.

Cyflwynodd y Ddeddf 7 nod llesiant cenedlaethol – mae'r rhain yn dangos y math o Gymru yr ydym ei eisiau. Gyda'i gilydd, mae'r 7 nod llesiant cenedlaethol yn darparu gweledigaeth a rennir i'r gyrff cyhoeddus yng Nghymru weithio tuag atynt. Rhaid i bob corff cyhoeddus dystio sut maent wedi defnyddio datblygu cynaliadwy fel eu hegwyddor drefnu ganolog. Mae dilyn y ffyrdd hyn o weithio yn cynnig cyfle enfawr i wneud newid cadarnhaol hirhoedlog i genedlaethau'r presennol a'r dyfodol. Mae'r siart isod yn darparu crynodeb byr o ble mae ein Amcanion Llesiant yn alinio'n bennaf â'r 7 nod llesiant cenedlaethol.

	 Cymru Ffyniannus	 Cymru Wydn	 Cymru iachach	 Cymru fwy cyfartal	 Cymru o Gymunedau Cydlynol	 Cymru o ddiwylliant bywiog a'r Gymraeg	 Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang
Merthyr Tudful uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar ddysgu							
Merthyr Tudful iachach							
Merthyr Tudful Diogel a Ffyniannus							
Merthyr Tudful Glân a Gwyrdd							

Mae'r Ddeddf hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i bob corff cyhoeddus ddefnyddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth ddarparu gwasanaethau – gelwir yr egwyddor hon hefyd **yn 5 ffordd o weithio**.

				
Tymor hir	Atal	Cydweithio	Integreiddio	Cyfranogiad

Wrth i ni ddatblygu ein fframwaith perfformiad, byddwn yn parhau i ddefnyddio [pecyn cymorth hunanfyfrio Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol i'](#) n helpu i adolygu sut rydym yn parhau i weithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy (y 5 ffordd o weithio).

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau 2021

Pasiwyd Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ('y Ddeddf') gan Senedd Cymru ar 18 Tachwedd 2020. Derbyniodd Gydsyniad Brenhinol ar 20 Ionawr 2021.

Mae'r Ddeddf yn ceisio diwygio a chryfhau atebolrwydd, perfformiad a thryloywder llywodraeth leol, ac yn gosod dyletswyddau newydd ar brif gynghorau i hyrwyddo cyfranogiad y cyhoedd mewn democratiaeth leol. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn rhagweld y bydd rhai o'r darpariaethau yn y Ddeddf yn annog mwy o amrywiaeth mewn llywodraeth leol.

Darpariaethau allweddol y Ddeddf yw:

RHAN 1:	Etholiadau
RHAN 2:	Pŵer Cymhwysedd Cyffredinol
RHAN 3:	Hyrwyddo Mynediad i Lywodraeth Leol
RHAN 4:	Aelodau Gweithredwyr Awdurdodau Lleol; Swyddogion a Phwyllgorau
RHAN 5:	Cydweithio gan Brif Gynghorau
RHAN 6:	Perfformiad a Llywodraethu Prif Gynghorau
RHAN 7:	Uno ac Ailstrwythuro Prif Meysydd
RHAN 8:	Cyllid Llywodraeth Leol
RHAN 9:	Amrywiol
RHAN 10:	Cyffredinol

Mae Canllaw Cyflym i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 wedi'i gynhyrchu gan ymchwil y Senedd; gallwch weld y canllaw hwn drwy glicio [yma](#).

Crynodeb o'r cynnydd yn erbyn dyletswydd statudol: perfformiad

Mae'r adroddiad hwn yn dangos sut mae'r Cyngor yn gwneud cynnydd a gwelliant. Fodd bynnag, mae yna feysydd y mae angen i ni ganolbwyntio arnynt i gryfhau ein blaenoriaethau llywodraethu a gwasanaeth ymhellach.

Rydym yn parhau i wneud cynnydd yn erbyn ein hargymhellion rheoleiddiwr, ac rydym yn defnyddio ein cynllun gweithredu archwilio i ddiweddarau ein Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel rhan o'r broses hon.

Mae ein hastudiaethau achos sydd ar gael ar ein gwefan yn dangos sut rydym yn defnyddio'r 5 ffordd o weithio i gyflawni ein hamcanion llesiant a chyfrannu at y 7 nod cenedlaethol o ganlyniad. Rydym am barhau i wneud hyn wrth gwrdd â'n heriau yn y dyfodol.

Rydym wedi derbyn gwybodaeth gadarn o'n hymarferion ymgysylltu. Mae hyn yn cael ei ddefnyddio i lywio ein cynlluniau a gwella ein gwasanaethau.

I gloi, rydym am barhau i hunanasesu i wella lle mae angen i ni. Mae'r cynllun gweithredu yn yr adroddiad hwn wedi'i gynllunio i'n helpu i wneud hyn. Mae'r cynllun gweithredu yn canolbwyntio ar ein meysydd datblygu ond yn defnyddio gwersi a ddysgwyd ac yn annog arferion gorau o feysydd eraill o'r Cyngor ac yn ehangach.

Er ein bod wedi gwneud cynnydd cadarn, mae'n rhaid i ni weithredu ein cynllun gweithredu ac ailwerthuso ein sefyllfa bydd hyn yn helpu i ddangos sut rydym yn gwella'n barhaus.

Ardystio ein Hadroddiad Hunanasesu Corfforaethol 2023-2024

Llofnodwyd ar ran Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful:

Arweinydd:		Prif Weithredwr:	
Dyddiad:		Dyddiad:	

Dweud eich dweud

Rydym yn croesawu eich barn am yr adroddiad hwn a gwaith y Cyngor. Gallwch gysylltu â ni gan ddefnyddio'r manylion isod.

Cyfeiriad

Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
Y Ganolfan Ddinesig
Stryd y Castell
Merthyr Tudful
CF47 8AN

E-bost

Policyandimprovement@merthyr.gov.uk